
PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

DO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY PASYM

EKOLOGIKA
PRACOWNIA ANALIZ ŚRODOWISKOWYCH

mgr inż. Jarosław Mogielnicki
ul. Klonowa 32, 10-687 Bartąg
ekologikaonline@gmail.com

OLSZTYN, czerwiec 2026

SPIS TREŚCI:

1.	WSTĘP	2
1.1.	PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA	2
1.2.	CEL, ZAKRES PROGNOZY	3
1.3.	MATERIAŁY WYJŚCIOWE I LITERATURA	4
1.4.	PROPONOWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ ICH PRZEPROWADZANIA	5
2.	POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI NA POZIOMIE UE, KRAJU I REGIONU	6
3.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	8
4.	CHARAKTERYSTYKA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	11
4.1.	BUDOWA GEOLOGICZNA	11
4.2.	GEOMORFOLOGIA	11
4.3.	WODY PODZIEMNE	11
4.4.	WODY POWIERZCHNIOWE	13
4.5.	WARUNKI GLEBOWE	18
4.5.	WARUNKI KLIMATYCZNE	20
4.6.	KOPALINY	22
4.7.	BIORÓŻNORODNOŚĆ	24
5.	FORMY OCHRONY PRZYRODY	24
5.1.	OBSZARY NATURA 2000	27
5.2.	OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU	31
5.3.	PARKI KRAJOBRAZOWE	32
5.4.	REZERWATY PRZYRODY	33
5.5.	UŻYTKI EKOLOGICZNE	34
5.6.	POMNIKI PRZYRODY	34
5.7.	LASY OCHRONNE	35
5.8.	KORYTARZE EKOLOGICZNE	36
6.	OCENA STANU ŚRODOWISKA ORAZ ŹRÓDŁA ZAGROŻEŃ	36
6.1.	JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	37
6.2.	JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH	37
6.3.	KLIMAT AKUSTYCZNY	39
6.4.	PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE NIEJONIZUJĄCE	41
6.5.	OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ	42
6.6.	OBSZARY NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH	42
6.7.	OBSZARY GRUNTÓW ZMELIOROWANYCH	42
6.8.	STREFY OCHRONNE UJĘĆ WODY	43
6.9.	OBSZARY OCHRONNE ZBIORNIKÓW WÓD ŚRÓDLĄDOWYCH	43
6.10.	OBSZARY UZDROWISK ORAZ OCHRONY UZDROWISKOWEJ	44
6.11.	ZABYTKI OBJĘTE FORMAMI OCHRONY, O KTÓRYCH MOWA W USTAWIE Z DNIA 23 LIPCA 2003R. O OCHRONIE ZABYTKÓW I OPIECE NAD ZABYTKAMI	44
6.12.	OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREFY KONTROLNE	45
6.13.	TERENY ZAMKNIĘTE I ICH STREFY KONTROLNE	47
6.14.	OBSZARY OGRANICZONEGO UŻYTKOWANIA	47
6.15.	OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI	47
6.16.	OBSZARY ZDEGRADOWANE I OBSZARY REWITALIZACJI	47
6.17.	OBSZARY CICHE W AGLOMERACJI ORAZ OBSZARY CICHE POZA AGLOMERACJĄ	47
6.18.	ZAKŁADY O ZWIĘKSZONYM RYZYKU WYSTĄPIENIA DUŻE AWARII	47
6.19.	OBSZARY PASA NADBRZEŻNEGO, W TYM W SZCZEGÓLNOŚCI I PASA TECHNICZNEGO	47
6.20.	REKOMENDACJE I WNIOSKI ZAWARTE W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM ORAZ KRAJOBRAZY PRIORYTETOWE	48
7.	POTENCJALNE ZMIANY W ŚRODOWISKU PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO	53
8.	USTALENIA PLANU OGÓLNEGO	54
9.	ZAPOTRZEBOWANIE NA NOWĄ ZABUDOWĘ W GMINIE PASYM	60
10.	CHŁONNOŚĆ TERENÓW NIEZABUDOWANYCH, W TYM LUK W ISTNIEJĄCEJ ZABUDOWIE W STREFACH O KTÓRYCH MOWA W ART. 13C UST. 2 PKT 1-3 USTAWY	65
11.	OBSZAR UZUPEŁNIENIA ZABUDOWY	71
12.	STAN ISTNIEJĄCY NA OBSZARACH PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE W MYŚL USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004R. O OCHRONIE PRZYRODY OBJĘTYM PROJEKTEM PLANU OGÓLNEGO	71

13.	ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO	74
14.	PROGNOZOWANE SKUTKI WPŁYWU REALIZACJI PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA	76
14.1.	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	76
14.2.	LUDZIE	78
14.3.	POWIERZCHNIA ZIEMI I GLEBY	78
14.4.	WODY PODZIEMNE I POWIERZCHNIOWE	78
14.5.	ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	80
14.6.	KLIMAT	81
14.7.	HAŁAS	81
14.8.	KRAJOBRAZ	82
14.9.	ODPADY	82
14.10.	ZASOBY NATURALNE.....	82
14.11.	ZABYTKI	83
14.12.	DOBRA MATERIALNE.....	83
14.13.	INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO.....	83
14.14.	WPŁYW REALIZACJI PROJEKTU PLANU NA OBSZARY CHRONIONE, W TYM OBJĘTE SIECIĄ NATURA 2000	83
15.	OCENA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO Z PUNKTU WIDZENIA MOŻLIWOŚCI OGRANICZENIA WPŁYWU NA ŚRODOWISKO	85
15.1.	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	85
16.	PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH W STOSUNKU DO PRZEWIDYWANYCH W PROJEKCIE PLANU OGÓLNEGO WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU	86
17.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	86
18.	ZAŁĄCZNIKI	87

1. WSTĘP

1.1. PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA

Podstawę prawną sporządzenia prognozy stanowią:

- Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 1112 z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025r., poz. 647),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 1478 z późn.zm.),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 1187 z późn.zm.),
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2024r., poz.82.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2022r. poz. 1072),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2023r., poz. 1587 z późn.zm.),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112.),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t.j. Dz. U. 2019, poz. 1839),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 maja 2022r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2022r. poz. 1071).
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016r., poz. 2183);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014r., poz. 1409);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014r., poz. 1408);
- Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 czerwca 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Napiwodzko-Ramucka (PLH280052) (Dz.U. 2018 poz. 1447) zmienione rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 16 lipca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Napiwodzko-Ramucka (PLH280052) (Dz.U. 2024 poz. 1104);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 229, poz. 2313);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Dz. U. Nr 179, poz. 1275 zmienione rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133);
- rozporządzenie Nr 21 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 14 kwietnia 2003 r. w sprawie wprowadzenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa warmińsko-mazurskiego;
- Uchwała Nr XXX/669/17 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 września 2017 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej;
- rozporządzenie Nr 37 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 lipca 2002r. w sprawie wprowadzenia zakazów dotyczących obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa warmińsko-mazurskiego;
- Uchwała Nr XX/470/16 Sejmiku Województwa Warmińsko- Mazurskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Olsztyńskiego (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 4171);

- Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 20 czerwca 1969 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody w stosunku do którego obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 21 kwietnia 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Sołtysek” (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 1811);
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 20 stycznia 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie rezerwatu przyrody "Sołtysek" (Dz. Urz. z 2017 r. poz. 383);
- Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 12 października 1982 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M.P. z 1982 r. Nr.25, poz. 234);
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Jezioro Kośno” (Dz. Urz. z 2017 r. poz. 3435);
- rozporządzenie Nr 19 Wojewody Olsztyńskiego z dnia 4 lutego 1994 w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 7 poz. 74 z 18.04.1994 r.);
- rozporządzenie Nr 92 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 lipca 2009 w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego "Obiekt Stawowy Tylkowo" (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego Nr 105 poz. 1725 z 31.07.2009 r.).

Uchwały i akty prawa miejscowego:

- Uchwała Nr X/82/2025 Rady Miejskiej Gminy Pasyw w sprawie przystąpienia do sporządzania planu ogólnego Gminy Pasyw

Zakres szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko:

- Pismo znak: WOOŚ.411.26.2025.MK z dnia 09.04.2025r. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie;
- Pismo znak: ZNS.9022.2.7.2025 z dnia 22.07.2025r. Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Szczytnie.

1.2. CEL, ZAKRES PROGNOZY

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko jest dokumentem opracowanym dla potrzeb projektu planu ogólnego gminy Pasyw. Celem prognozy jest identyfikacja oddziaływań pośrednich i bezpośrednich na środowisko przyrodnicze wynikających z realizacji założeń projektu planu, a także wynikających z samego procesu inwestycyjnego, w tym przedstawienie kompensacji i rozwiązań eliminujących negatywne skutki ustaleń na poszczególne elementy środowiska.

Za wiodące zasady sporządzania prognozy uznano:

- ocenę walorów i warunków środowiskowych obszaru planu i jego otoczenia;
- skutki wpływu dotychczasowego sposobu użytkowania terenu na środowisko;
- wpływ realizacji projektowanych dokumentów na cele ochrony obszarów Natura 2000 położonych poza granicami przedmiotowego terenu;
- zagrożenia dla środowiska spowodowane realizacją ustaleń projektu planu;
- sposoby minimalizacji negatywnego wpływu na środowisko;
- ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko związanych z realizacją projektu planu.

Zgodnie z art. 51.2. ustawy z 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 1112 z późn.zm.), niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu planu ogólnego:

- Zawiera - informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami, informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy, propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu

oraz częstotliwości jej przeprowadzania, informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko oraz streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,

- Określa, analizuje i ocenia - istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu, stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem, istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024r. poz. 1478 z późn.zm.) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu, przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.
- Przedstawia - rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

1.3. MATERIAŁY WYJŚCIOWE I LITERATURA

- Seneta W., Dendrologia, PWN Warszawa, 1981;
- Kondracki J., Polska Północno-Wschodnia, Państwowe Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1972;
- Klimaszewski M. Geomorfologia. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1978;
- Buchwald K. Kształtowanie krajobrazu a ochrona przyrody. Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne. Warszawa 1975;
- Fizjografia urbanistyczna, Państwowe Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003;
- Tomiałojć L., Stawarczyk T., Awifauna Polski, Rozmieszczenie, liczebność i zmiany, Pro Natura, Wrocław 2003.
- Kleczkowski A. S., 1990, Mapa obszarów GZWP w Polsce wymagających szczególnej ochrony (1:500000), Inst. Hydrogeol. i Geolog. Inż. AGH, Kraków;
- Kondracki J., 2000, Geografia regionalna Polski, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa;
- Musierowicz A., 1958, Gleboznawstwo szczegółowe, Wyd. II, Warszawa;
- Romer E., 1949, Regiony klimatyczne Polski [w:] Prace Wrocl. Tow. Nauk., seria B, 16;
- Stachy J., 1987, Atlas hydrologiczny Polski, Wyd. Geologiczne, Warszawa.
- Starkel L., 1991, Geografia Polski, PWN, Warszawa;
- Szafer W., 1977, Szata roślinna Polski, PWN, Warszawa;
- Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:200 000;
- Mapa geologiczna Polski w skali 1 : 500 000;
- Mapa głównych zbiorników wód podziemnych w skali 1: 500 000;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Pasy;

- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego;
- Strategia rozwoju gminy Pasyń;
- Program ochrony środowiska dla powiatu szczycieńskiego do roku 2030;
- Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Olsztyn, Szczytno, Korpele, strony internetowe Nadleśnictw;
- <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>;
- <http://geoportal.gov.pl/>;
- <http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/SOPO/Wyszukaj3>;
- źródło: <http://olsztyn.rdos.gov.pl/>;
- www.gov.pl/web/gdos/dostep-do-danych-geoprzestrzennych;
- cbdgmapa.pgi.gov.pl/
- wody.isok.gov.pl
- bdl.stat.gov.pl
- emgsp.pgi.gov.pl/mgspIIUjeciaStrOchr/service.svc/get;
- dane.gov.pl/;
- <https://zabytek.pl>;
- <https://sipww.pl>;
- kzgw.gov.pl;
- baza.pgi.gov.pl;
- <https://wody.isok.gov.pl>;
- <https://bdl.stat.gov.pl>;
- <https://crfop.gdos.gov.pl>;
- <https://kpnmab.pl>;
- <https://www.bdl.lasy.gov.pl>;
- zbiór danych bazy danych EGİB.

1.4. PROPONOWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ ICH PRZEPROWADZANIA

Niniejszą prognozę oddziaływania na środowisko przygotowano w oparciu o metody polegające na szczegółowej analizie potencjalnego wpływu przyjętych zapisów w projekcie planu ogólnego na środowisko. Analizowano zapisy dotyczące projektowanego przeznaczenia terenów, sposobu zagospodarowania i zasad ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego z uwzględnieniem stanu i zagrożeń dla środowiska oraz uwarunkowań fizjograficznych terenu.

Ustalenia projektowanego dokumentu są jednoznaczne do przewidzenia. Projekt planu ogólnego wskazuje obecne i przyszłe zagospodarowanie terenów, a do czasu ich zagospodarowania wskazanego w planie, pozostają one w dotychczasowym użytkowaniu. Ustalenia projektu planu ogólnego nie wskazują możliwości innych rozwiązań, niż te określone w planie, stąd nie przewiduje się innych możliwości zagospodarowania terenów i warunków na jakich mogą zostać zagospodarowane.

Monitorowanie odbywa się przez służby publiczne (jednostki, wydziały) samorządów terytorialnych, które są władne stanowienia i realizacji polityki przestrzennej na terenie swojej właściwości miejscowej. Dodatkowo, sprawdzenia możliwości zagospodarowania terenu dokonują jednostki władne do wydawania pozwolenia na budowę oraz jednostki nadzoru budowlanego sprawdzające czy dokonane zagospodarowanie zostało wykonane zgodnie z obowiązującym prawem. Nie jest natomiast określona instytucja odpowiedzialna za częstotliwość monitoringu. Należy przyjąć, iż monitorowanie winno nastąpić przez podmioty określone w art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003r. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w chwili przedkładania analizy o której mowa w w/w przepisie. Jakość i efektywność wdrażanych rozwiązań w dużym stopniu zależą będzie od monitorowania sposobu realizacji założeń projektu planu. Nadzór nad wdrażaniem planu winien

szczególnie obejmować poniższe zagadnienia: monitorowanie przestrzeni przyrodniczej poddanej zagospodarowaniu; monitorowanie zagrożeń jakie niesie za sobą nowe zagospodarowanie lub jego brak; monitorowanie zgodności realizacji z planem ogólnym; monitorowanie czynników przyrody w zakresie transgranicznym i możliwości ich migracji.

2. POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI NA POZIOMIE UE, KRAJU I REGIONU

Każdy dokument o charakterze kierunkowym wyrażający wolę polityczną dla przyszłych zamierzeń tworzony jest w oparciu, m.in. o uwarunkowania zewnętrzne, na które składają się ustalenia innych dokumentów na szczeblu międzynarodowym, krajowym, regionalnym i lokalnym. W dokumentach tych ważne miejsce zajmują zagadnienia ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Siódmy program działań wspólnoty europejskiej w dziedzinie środowiska. Siódmy Program ustanowiła Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1386/2013/UE w sprawie ogólnego unijnego programu działań do 2020 r. „Dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety” (Dz.Urz. L347 z 28.12.2013, s.171) ustanawiająca siódmy wspólnotowy program działań w zakresie ochrony środowiska naturalnego. Cele priorytetowe Siódmego Programu to: ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego Unii, przekształcenie Unii w zasobooszczędną, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną, ochrona obywateli Unii przed związanymi ze środowiskiem presjami i zagrożeniami dla zdrowia i dobrostanu, maksymalizacja korzyści z prawodawstwa środowiskowego, doskonalenie wiedzy i bazy dowodowej w zakresie środowiska i ochrony klimatu, zabezpieczenie inwestycji ekologicznych i wspieranie zrównoważonych miast, lepsze uwzględnianie w działaniach bardziej spójnej polityki środowiskowej i efektywne podejmowanie wyzwań międzynarodowych, dotyczących środowiska i klimatu.

Europa 2020 – strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” jest nowym, długookresowym programem rozwoju społeczno-gospodarczego Unii Europejskiej na lata 2010–2020. Została zatwierdzona przez Radę Europejską 17 czerwca 2010 r., zastępując w ten sposób realizowaną w latach 2000–2010 Strategię Lizbońską. Nowa strategia otwiera dyskusję na temat przyszłości gospodarki wspólnotowej oraz kierunków rozwoju Unii Europejskiej, bazując na doświadczeniach i osiągnięciach Strategii Lizbońskiej.

Ochrona środowiska jest obecnie jednym z głównych zadań współczesnego społeczeństwa i państwa. Fundamentalnym dokumentem w zakresie zrównoważonego rozwoju jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polski, która w art. 5 zawiera m.in. zrównoważony rozwój, czyli taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym znajduje się proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń. Ustawa Prawo ochrony środowiska oraz ustawy jej pokrewne i rozporządzenia zobowiązującą do kierowania się zasadą zrównoważonego rozwoju w różnych etapach działań: planistycznych, realizacyjnych i zarządzania. W ostatnich latach powstało kilka dokumentów o charakterze programowym, które wyznaczają politykę państwa w zakresie ochrony środowiska. Są to:

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030. Głównymi celami są: podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności, budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych, tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie;

Polityka ekologiczna państwa 2030 jako dokument strategiczny dla rozwoju kraju, gdzie określono cele i priorytety ekologiczne dla zapewnienia właściwej ochrony środowisku naturalnemu. Zgodnie z informacjami Ministerstwa Klimatu i Środowiska PEP2030 jest strategią zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Rolą PEP2030 jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla

wszystkich mieszkańców. W systemie dokumentów strategicznych doprecyzowuje i operacjonalizuje". Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)". PEP2030 będzie stanowiła podstawę do inwestowania środków europejskich z perspektywy finansowej na lata 2021–2027. Strategia wspiera także realizację celów i zobowiązań Polski na szczeblu międzynarodowym, w tym na poziomie unijnym oraz ONZ, szczególnie w kontekście celów polityki klimatyczno-energetycznej UE do 2030 oraz celów zrównoważonego rozwoju ujętych w Agendzie 2030.;

II Polityka ekologiczna państwa (dokument z perspektywą do 2025 roku) nawiązujący do Strategii Trwałego i Zrównoważonego Rozwoju określający cel oraz zakres działań na rzecz ochrony środowiska w trzech horyzontach: do roku 2002, do roku 2010 i do roku 2025. Dokument ten wskazuje narzędzia ochrony środowiska: instytucjonalne, prawne, gospodarcze, naukowe, a także problemy związane ze współpracą międzynarodową ze szczególnym uwzględnieniem UE;

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030. Zgodnie z informacjami podanymi przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej jest to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa. W przyjętej przez rząd „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)” wskazano nowy model rozwoju regionalnego Polski. Przewidziano w nim rozwój naszego kraju jako społecznie i terytorialnie zrównoważony, dzięki któremu efektywnie będą rozwijane oraz wykorzystywane miejscowe zasoby i potencjały wszystkich regionów. Celem takiego modelu jest wspomaganie w szczególności obszarów, które nie mogą w pełni rozwinąć swojego potencjału rozwojowego, bo utraciły swoje funkcje społeczno-gospodarcze (np. przestały być miastami wojewódzkimi) przez co stały się mniej odporne na różne zjawiska kryzysowe (np. negatywne skutki procesów demograficznych).

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami. Obejmuje pełen zakres zadań koniecznych do zapewnienia zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju w sposób zapewniający ochronę środowiska, uwzględniając obecne i przyszłe możliwości i uwarunkowania ekonomiczne oraz poziom technologiczny istniejącej infrastruktury. Plan uwzględnia tendencje we współczesnej gospodarce światowej, jak również krajowe uwarunkowania rozwoju gospodarczego;

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK). Zgodnie z zapisami art. 43 ust. 3 ustawy z dnia 18 lipca 2001r. - Prawo wodne, Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych ma określić wykazy aglomeracji, które powinny być wyposażone - w terminach ustalonych w art. 208 w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków oraz wielkość ładunków zanieczyszczeń biodegradowalnych z tych aglomeracji koniecznych do usunięcia, przedsięwzięć w zakresie budowy i modernizacji zbiorczych sieci kanalizacyjnych oraz oczyszczalni ścieków komunalnych oraz terminy ich realizacji;

Polityka Energetyczna Państwa do 2025. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju, wzrost konkurencyjności gospodarki i jej efekty w nocie energetycznej, ochrona środowiska przed negatywnymi skutkami działalności energetycznej związanej z wytwarzaniem, przesyłaniem i dystrybucji energii i paliw;

Krajowa Strategia Ochrony Środowiska przed trwałymi zanieczyszczeniami organicznymi. Generalnym celem strategii jest ograniczenie lub co najmniej utrzymanie emisji trwałych zanieczyszczeń organicznych do środowiska na poziomie wynikającym z porozumień międzynarodowych;

Wśród dokumentów na poziomie regionalnym są min.:

Program ochrony środowiska dla województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2030. Podstawowym celem sporządzenia programu jest realizacja przez wojewódzką jednostkę samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych. POŚWP stanowić ma podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i dokumenty z zakresu ochrony środowiska i przyrody na szczeblu wojewódzkim, odnosząc się także do strategii ochrony środowiska przyjętych w dokumentach szczebla regionalnego i krajowego. Konieczne jest zatem, aby POŚWP był okresowo aktualizowany i odpowiadał aktualnym potrzebom w zakresie ochrony środowiska.

Strategia Rozwoju Lokalnego na lata 2023 – 2027. Dokument ten wpisuje działania gminy w ramy zrównoważonego rozwoju, zakładającego harmonijny rozwój społeczny i gospodarczy, który nie narusza zasad ochrony środowiska ani ładu przestrzennego. Planowane działania w ramach LSR uwzględniają potrzeby przyszłych pokoleń, kładąc nacisk na zachowanie równowagi ekologicznej i przestrzennej. Priorytetowo traktowane są kwestie ochrony różnorodności biologicznej, racjonalnego gospodarowania zasobami naturalnymi, przywracania ładu przestrzennego oraz zachowania integralności i spójności obszarów cennych przyrodniczo. Strategia na lata 2023–2027 uwzględnia również nadrzędne cele polityk międzynarodowych – w szczególności cele zrównoważonego rozwoju zawarte w art. 11 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), Agendzie ONZ 2030 oraz postanowieniach Porozumienia paryskiego.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego. Cele:

- Dążenie w gospodarowaniu przestrzenią do uporządkowania i harmonii pomiędzy różnymi elementami i funkcjami tej przestrzeni dla ochrony ładu przestrzennego, jako niezbędnego wyznacznika równoważenia rozwoju.
- Podwyższenie konkurencyjności regionu, w szczególności poprzez podnoszenie innowacyjności i atrakcyjności jego głównych ośrodków miejskich.
- Poprawa jakości wewnętrznej regionu poprzez promowanie integracji funkcjonalnej i tworzenie warunków dla wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich, z wykorzystaniem potencjałów wewnętrznych.
- Poprawa dostępności terytorialnej regionu w relacjach zewnętrznych i wewnętrznych poprzez rozwijanie systemów infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.
- Zachowanie i odtwarzanie wysokiej jakości struktur przyrodniczo-kulturowych i krajobrazowych regionu oraz zrównoważone korzystanie z zasobów środowiska, stanowiące istotny element polityki rozwoju województwa.
- Zwiększenie odporności przestrzeni województwa na zagrożenie naturalne i antropogeniczne oraz utratę bezpieczeństwa energetycznego, a także uwzględnienie w polityce przestrzennej regionu potrzeb obronnych państwa.

Miasto Pasyw w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa określone jest jako ośrodek lokalny uzupełniający sieć osadniczą w województwie a także jako miasto o stosunkowo dobrze zachowanej tkance urbanistycznej i architektonicznej, wymagające działań rewitalizacyjnych, w celu utrzymania i wykorzystania gospodarczego i turystycznego potencjału kulturowego. Ponadto Pasyw jest wskazany jako jeden z ośrodków o największym ruchu turystycznym.

W planie zagospodarowania przestrzennego województwa na terenie Gminy Pasyw określono również inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym do których należą:

- Przebudowa drogi krajowej DK 53 Leleszki – Jęcznik do parametrów 2+1,
- Kompleksowa rewitalizacja społeczna, fizyczna, gospodarcza i środowiskowa miast województwa objętych siecią Cittaslow,
- Budowa i rozbudowa Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK)

Miasto Pasyw w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa określone jest jako ośrodek lokalny uzupełniający sieć osadniczą w województwie a także jako miasto o stosunkowo dobrze zachowanej tkance urbanistycznej i architektonicznej, wymagające działań rewitalizacyjnych, w celu utrzymania i wykorzystania gospodarczego i turystycznego potencjału kulturowego. Ponadto Pasyw jest wskazany jako jeden z ośrodków o największym ruchu turystycznym.

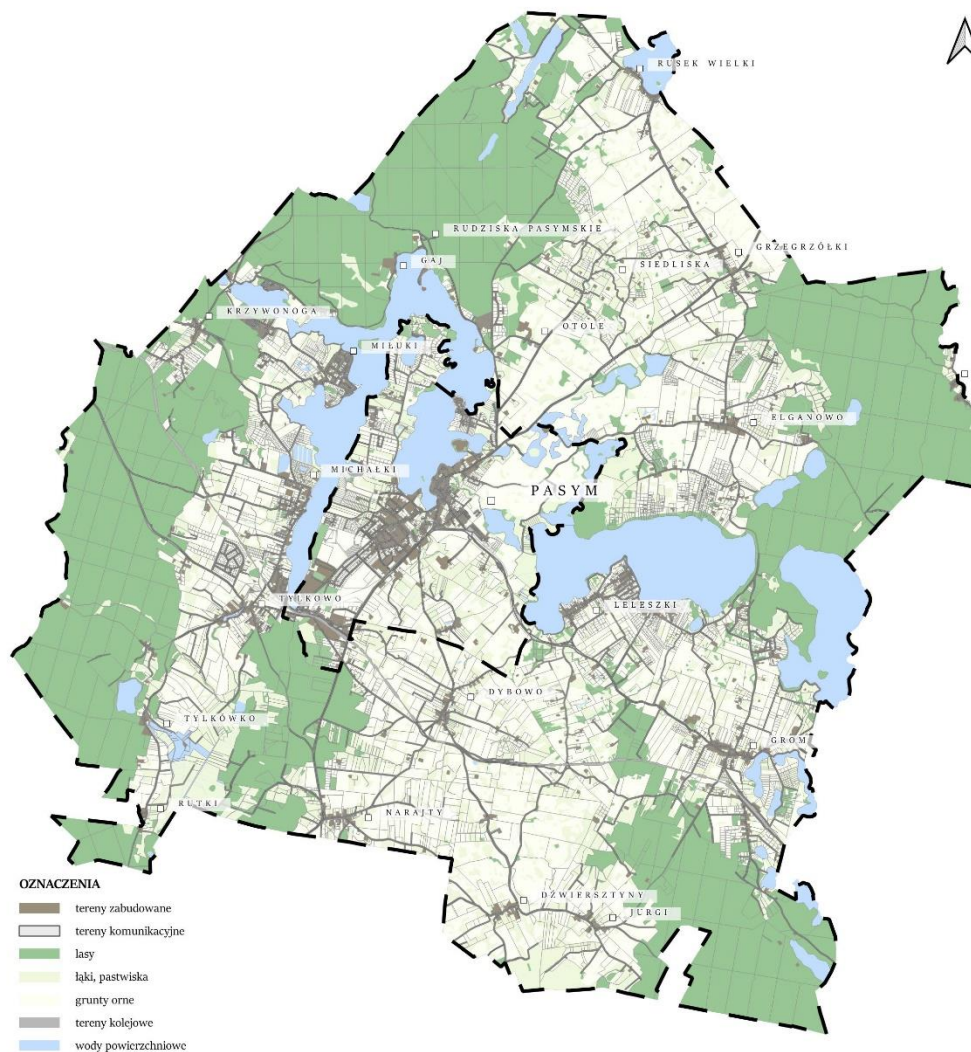
W planie zagospodarowania przestrzennego województwa na terenie Gminy Pasyw określono również inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym do których należą:

- Przebudowa drogi krajowej DK 53 Leleszki – Jęcznik do parametrów 2+1,

- Kompleksowa rewitalizacja społeczna, fizyczna, gospodarcza i środowiskowa miast województwa objętych siecią Cittaslow,
- Budowa i rozbudowa Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK).

3. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Pasyw położona jest w południowej części województwa warmińsko-mazurskiego. Od północy graniczy z gminą Dźwierzuty, od wschodu z gminą Szczytno, od południa z gminą Jedwabno i od zachodu z gminą Purda.

źródło: opracowanie własne na podstawie
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/PZGIK/NMT/GRID1/WMTS/ShadedRelief>;
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/WMTS/guest/wmts/TOPO>

Rys. 1. Struktura użytkowania miasta i gminy Pasyw

Powierzchnia gminy wynosi 14 920 ha (tj. ca. 149 km²). Gminę miejsko-wiejską zamieszkuje 5025 osób (*Bank Danych Lokalnych, stan na 31.12.2024r.*). Administracyjnie gmina obejmuje 14 Sołectw: Dybowo, Dźwierzutyny, Elganowo, Grom, Grzegorzółki, Jurgi, Krzywonoża, Leleszki, Michałki-Miłuki, Narajty, Rusek Wielki, Rutki-Tylkówko, Siedliska, Tylkowo. Na terenie gminy występuje 19 miejscowości: Dybowo, Dźwierzutyny, Elganowo, Grom, Grzegorzółki, Jurgi, Krzywonoża, Leleszki, Michałki-Miłuki, Narajty, Rusek Wielki, Rutki-Tylkówko, Siedliska, Tylkowo, Gaj, Łysa Góra, Otle, Pasyw, Rudziska Pasymskie. Siedzibą władz samorządowych

jest miasto Pasy – siedziba władz gminy, ważnych instytucji, wielu przedsiębiorstw handlowo-usługowych oraz działających organizacji społecznych. Jednostki organizacyjne: Miejski Ośrodek Kultury, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, Miejska Biblioteka Publiczna.

Znaczne powierzchnie lasów i wód dobre skomunikowanie poprzez drogę krajową Nr 53 Olsztyn – Szczytno, brak przemysłu stanowią podstawowe walory turystyczno-krajoznawcze gminy. Gmina zajmuje obszar 14 920 ha co stanowi 149 km². Użytki rolne zajmują 6 780 ha. Rejony stosunkowo najlepszych gleb występują w obrębach Dźwierzuty, Dybowo, Grzegorzówki, Grom oraz północnej części jeziora Leleskiego powinny być chronione przed zainwestowaniem i użytkowaniem nie związanym z rolnictwem. Powierzchnia lasów w gminie wynosi 5 262 ha co stanowi 35 % obszaru. Ten poziom lesistości pozwala zaliczyć gminę do średniolesistych. Kompleksy leśne o charakterze puszczańskim koncentrują się głównie w części zachodniej i wschodniej gminy.

Zgodnie z danymi GUS w 2023 r. liczba ludności korzystająca z sieci kanalizacyjnej 2 300 osób (przy RLM wynoszącym 5 735). Sieć kanalizacyjną obsługuje Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Pasymiu. Na terenie gminy znajduje się 1 oczyszczalnia ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów.

źródło: opracowanie własne na podstawie
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/PZGIK/NMT/GRID1/WMTS/ShadedRelief>;
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/WMTS/guest/wmts/TOPO>
<https://openstreetmap.org/copyright>

Rys. 2. Struktura przestrzenna miasta Pasym

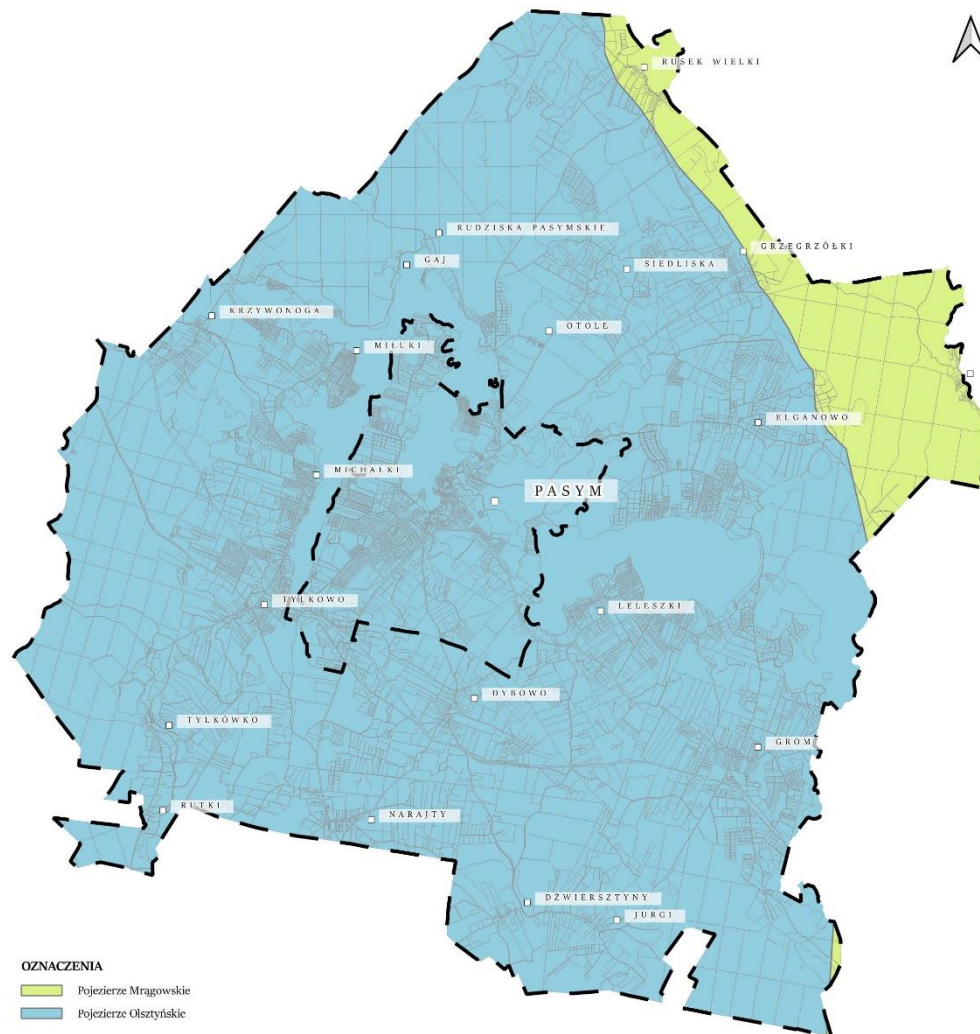
4. CHARAKTERYSTYKA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

4.1. BUDOWA GEOLOGICZNA

Obszar gminy położony jest na prekambryjskiej platformie wschodnioeuropejskiej, na pograniczu jej części zwanych syneklizą perybałtycką i wyniesieniem mazursko – suwalskim. Prekambryjskie podłoże krystaliczne nadbudowane jest osadowymi skałami ery paleozoicznej, mezozoicznej o grubości dochodzącej do 2000m. W obu strukturach występują luki stratygraficzne. Utwory trzeciorzędowe na analizowanym obszarze występują w postaci ilów, mułków, podrzędnie mułowców i piasków z przewarstwieniami węgla brunatnych oraz piasków z przewarstwieniami mułków, ilów i poziomami węgla brunatnych. Utwory czwartorzędowe reprezentują m.in. 3 – piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły, 15 – piaski i mułki kemów, 16 – piaski, mułki i żwiry ozów, 17 – żwiry, piaski, głazy i gliny moren czołowych, 18 – gliny zwałowe ich zwietrzliny oraz piaski i żwiry lodowcowe (oryginalna numeracja z MgP w skali 1:500 000). Miąższość utworów czwartorzędowych jest zróżnicowana i wynosi od kilkudziesięciu do ponad 200 m. Znaczne powierzchnie zajmują osady morenowe o charakterze zwałowym. Skład mechaniczny tych utworów stanowią gliny o różnej spoistości, wynikającej z zawartości frakcji ilowej oraz grunty piaszczyste o różnym uziarnieniu.

4.2. GEOMORFOLOGIA

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Polski J. Kondrackiego (Kondracki 1998) gmina Pasył położona jest w obrębie makroregionu: Pojezierza Mazurskiego, podprowincji: Pojezierze Olsztyńskie (842.81), Pojezierza Mrągowskiego (842.82).

źródło: opracowanie własne na podstawie
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/PZGIK/NMT/GRID1/WMTS/ShadedRelief>;
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/WMTS/guest/wmts/TOPO>

Rys 3. Granice mezoregionów.

- Pojezierze Olsztyńskie (842.81) jest zachodnią częścią Pojezierza Mazurskiego, odpowiadającą w fazie poznańskiej i pomorskiej zlodowacenia wiślańskiego lobowi lodowca skandynawskiego, którego etapy recesji zaznacza 7 koncentrycznych łuków moren czołowych. Pojezierze Olsztyńskie od północy sąsiaduje z Równiną Ornecką, Wzniesieniami Górowskimi i Równiną Sępopolską, od wschodu z Pojezierzem Mrągowskim, od południa z Równi Mazurską i Garbem Lubawskim, od zachodu z Pojezierzem Iławskim i zajmuje powierzchnię około 3820 km². Ośią symetrii łuków morenowych jest płynąca z południa na północ Łyna, która bierze początek obfitych źródeł na wysokości 153 m n.p.m., w Olsztynie znajduje się na wysokości 98 m, a w Lidzbarku Warmińskim na północnym krańcu Pojezierza Olsztyńskiego – po 146,5 km od źródeł – na wysokości 55 m. Cała rzeka ma długość 289 km i wpada do Pregoly poza granicami Polski. Jej dorzecze ma powierzchnię 7126 km², z czego około 2/3 na terytorium Polski. Najwyższe wzniesienia znajdują się na południu i nieznacznie przekraczają 200 m n.p.m. Dorzecze Łyny jest asymetryczne, ponieważ zachodnia część Pojezierza Olsztyńskiego jest odwadniana przez Pasłękę. Niewielka część na południo-zachodzie przypada na dorzecze górnej Drwęcy (po Jezioro Ostródzkie), a południowo-wschodnia na dorzecze Narwi.

- Pojezierze Mrągowskie (842.82) obejmuje środkową część Pojezierza Mazurskiego pomiędzy Pojezierzem Olsztyńskim na zachodzie a Krainą Wielkich Jezior Mazurskich na wschodzie. Na północy graniczy z Równiną Sępopolską, na południu z Równiną Mazurską i jest wyższe od regionów przyległych, przekraczając w wielu miejscach wysokość 200 m n.p.m. (najwyższy punkt 221 m). Region zajmuje powierzchnię około 1830 km². Jego cechą charakterystyczną jest mniej więcej południkowo zorientowane pobrużdżenie rynnami lodowcowymi oraz równoleżnikowy przebieg 7 łańcuchów moren. Dział wodny Wisły i Pregoly przebiega w ten sposób, że wody z zachodnich rynien kierują się na południe do Narwi, ze wschodnich zaś do Łyny. Wzdłuż rynien ciągną się wały ozów i kemów, ale na wysoczyznach między rynnami występuje glina morenowa. Jeziora zajmują około 90 km², tj. 5% powierzchni regionu. Granica z Pojezierzem Olsztyńskim wyraża się w zmianie kierunku pasm morenowych z północno-wschodniego na wschodni oraz ich większej wysokości nad poziomem morza. Przebiega ona na wschód od Bisztyńka i Biskupca do jeziora Sasek Wielki pod Szczytnem. Za granicę wschodnią przyjęto dział wód ze zlewnią Wielkich Jezior Mazurskich, ale bez górnego dorzecza Krutyń, do miejsca zmiany kierunku jej biegu z południowego na północno-wschodni między wsiami Krutyń i Wojnowo. Na południu granica regionu przebiega między morenami fazy poznańskiej a sandrami.

Rzeźba analizowanego terenu została ukształtowana przez łądolód zlodowacenia północnopolskiego - głównie w jego fazie pomorskiej, a zmodyfikowana (złagodzona) w holocenie. Dominującą jednostką geomorfologiczną jest wysoczyzna falista, pagórkowata zbudowana w przewadze z glin zwałowych, będąca osadem moreny dennej lodowca fazy pomorskiej zlodowacenia północnopolskiego. Występują także płaskie obszary moren dennych oraz równinne obszary sandrowe. Ukształtowanie powierzchni terenu będąc wynikiem ostatniego zlodowacenia wytworzyło charakterystyczny typ krajobrazu składającego się z pofałdowanych obszarów, wysoczyzn oraz dolin i kotlin morenowych, wypełnionych najczęściej wodami jezior. Wysoczyzny najczęściej mają charakter łagodnych wzgórz. Charakterystycznym elementem krajobrazu poza licznymi wodami powierzchniowymi są rozległe, zwarte kompleksy leśne.

4.3. WODY PODZIEMNE

Jednostką hydrogeologiczną, do której należy gmina jest Region Mazurski, a głównym poziomem użytkowym na omawianym terenie są utwory czwartorzędowe. Lokalnie główny poziom wodonośny może znajdować się w utworach trzeciorzędowych. Występowanie wód zwykłych stwierdzono w warstwach wodonośnych utworów trzeciorzędowych i czwartorzędowych, a łączna miąższość utworów sięga 200-500m. Na obszarze gminy przeważają utwory słabo przepuszczalne, stąd infiltracja wód opadowych jest utrudniona a zasilanie w dużej mierze odbywa się przez dopływ boczny z terenów sąsiednich. Tereny nie posiadające izolacji od powierzchni eksploatowanej warstwy wodonośnej występują w rejonie wsi Elganowo i Giławy. Na przeważającym obszarze gminy występują korzystne warunki hydrogeologiczne. Wydajności eksploatacyjne studni są rzędu 30 - 60 m³/h, a jednostkowe przekraczają 3 m³/h/1mS. Różnice zaczynają się jedynie w głębokości występowania warstwy wodonośnej i jej miąższości. Na obszarze północnym występuje ona na głębokości 30 - 80 m, a miąższość wynosi 10 m, na południu gminy do 30 m i miąższości kilkanaście metrów.

Wody podziemne należą do Jednolitych Części Wód Podziemnych o kodzie JCWPd: PLGW700020 Łyny i Węgorapy, PLGW200050 Środkowej Wisły.

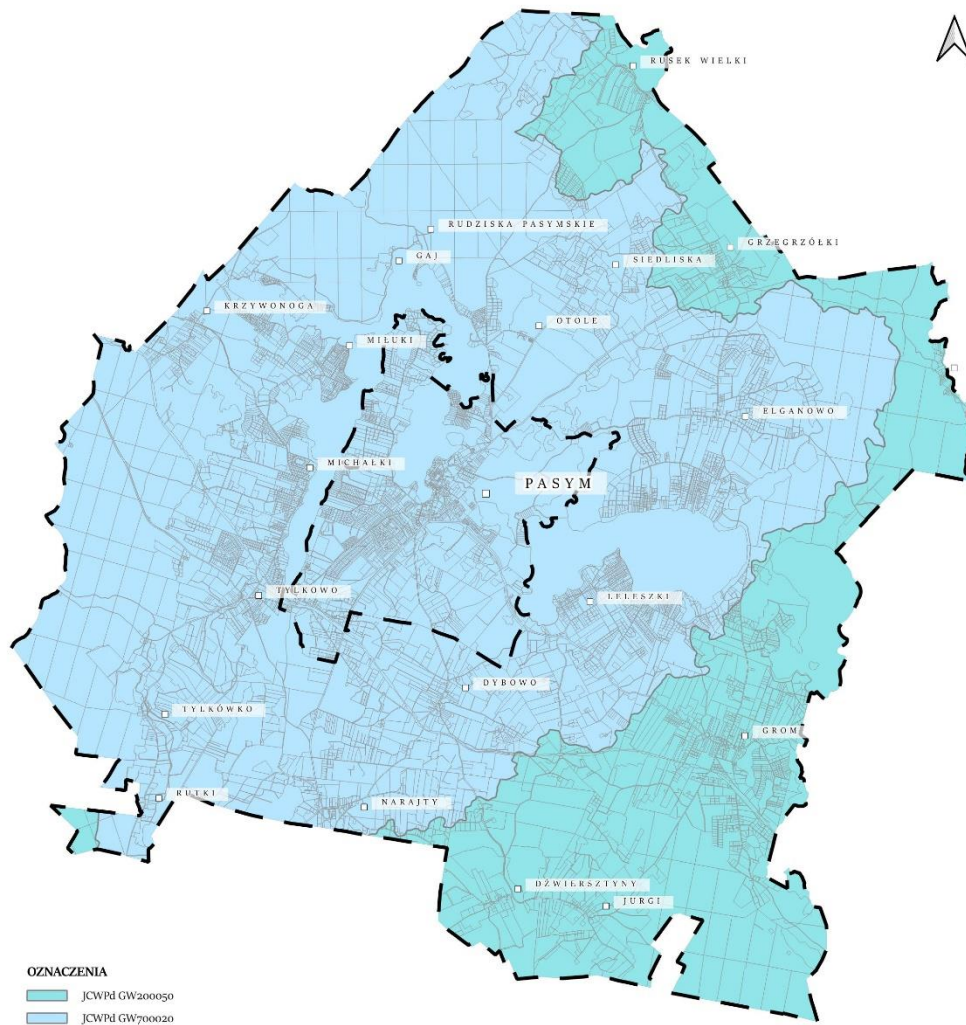
Tab. 1. Charakterystyka JCWPd: PLGW700020

CHARAKTERYSTYKA JCWPd	
Nazwa/numer JCWPd	20
Kod JCWPd	PLGW700020
Powierzchnia JCWPd [km ²]	6089,30
Obszar dorzecza	Pregoła, Świeża, Jarft
Region wodny	Łyny, Węgorapy
RZGW	RZGW w Warszawie
RDOŚ	RDOŚ w Olsztynie
WZMIUW	Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Olsztynie
Województwo	28 (WARMIŃSKO-MAZURSKIE)
Powiat	2801 (bartoszycki), 2802 (braniewski), 2806 (giżycki), 2808 (kętrzyński), 2809 (lidzbarski), 2810 (mrągowski), 2811 (nidzicki), 2814 (olsztyński), 2815 (ostródzki), 2817 (szczycieński), 2819 (węgorzewski), 2862 (Olsztyn)
Gmina	280101_1 (Bartoszyce), 280102_1 (Górowo Iławeckie), 280103_2 (Bartoszyce), 280104_3 (Biszynek), 280105_2 (Górowo Iławeckie), 280106_3 (Sępólno), 280202_2 (Braniewo), 280204_2 (Lelkowo), 280205_3 (Pieniężno), 280206_2 (Płoskinia), 280608_3 (Ryn), 280801_1 (Kętrzyn), 280802_2 (Barciany), 280803_2 (Kętrzyn), 280804_3 (Korsze), 280805_3 (Reszel), 280806_2 (Srokowo), 280901_1 (Lidzbark Warmiński), 280902_2 (Kiwity), 280903_2 (Lidzbark Warmiński), 280904_2 (Lubomino), 281001_1 (Mrągowo), 281003_2 (Mrągowo), 281004_2 (Piecki), 281005_2 (Sorkwity), 281103_2 (Kozłowo), 281104_3 (Nidzica), 281401_3 (Barczewo), 281402_3 (Biskupiec), 281403_3 (Dobre Miasto), 281404_2 (Dywity), 281405_2 (Gietrzwałd), 281406_3 (Jeziorany), 281407_2 (Jonkowo), 281408_2 (Kolno), 281409_3 (Olsztynek), 281410_2 (Purda), 281411_2 (Stawiguda), 281412_2 (Świątki), 281502_2 (Dąbrówno), 281503_2 (Grunwald), 281702_2 (Dźwierzuty), 281703_2 (Jedwabno), 281704_3 (Pasym), 281901_2 (Budry), 281903_3 (Węgorzewo), 286201_1 (Olsztyn)
Inne informacje/dane dotyczące JCWPd	
Powiązanie JCWPd z JCWP (w rozumieniu ekosystemu zależnego od wód podziemnych) - kody powiązanych JCWP	
JCW rzeczne	RW70002058489, RW700020584759, RW700020584779, RW700020584789, RW400017572641, RW40001757281, RW7000175847729, RW700017584854, RW7000058498861, RW70002558435, RW7000255844579, RW7000255844859, RW70001858436, RW700018584649, RW7000255846939, RW700025584829
JCW przybrzeżne	
JCW przejściowe	
JCW jeziorne	LW30483, LW30527

Tab. 2. Charakterystyka JCWPd: PLGW200050

CHARAKTERYSTYKA JCWPd	
Nazwa/numer JCWPd	50
Kod JCWPd	PLGW200050
Powierzchnia JCWPd [km ²]	6246,80
Obszar dorzecza	Wisła
Region wodny	Środkowej Wisły
RZGW	RZGW w Warszawie
RDOŚ	RDOŚ w Warszawie, RDOŚ w Olsztynie, RDOŚ w Białymstoku
WZMIUW	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Warszawie, Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Olsztynie, Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Białymstoku
Województwo	14 (MAZOWIECKIE), 20 (PODLASKIE), 28 (WARMIŃSKO-MAZURSKIE)
Powiat	1402 (ciechanowski), 1411 (makowski), 1413 (mławski), 1415 (ostrołęcki), 1422 (przasnyski), 1424 (pułtuski), 1435 (wyszkowski), 1461 (Ostrołęka), 2007 (łomżyński), 2803 (działdowski), 2811 (nidzicki), 2814 (olsztyński), 2816 (piski), 2817 (szczycieński)

Gmina	140204_2 (Gołmin-Ośrodek), 140205_2 (Grudusk), 140207_2 (Opinogóra Górna), 140208_2 (Regimin), 140209_2 (Sońsk), 141101_1 (Maków Mazowiecki), 141102_2 (Czerwonka), 141103_2 (Karniewo), 141104_2 (Krasnosielc), 141105_2 (Młynarze), 141106_2 (Płoniawy-Bramura), 141107_3 (Różan), 141108_2 (Rzewnie), 141109_2 (Sypniewo), 141110_2 (Szelków), 141302_2 (Dzierzgowo), 141308_2 (Szydłowo), 141309_2 (Wieczfnia Kościelna), 141501_2 (Baranowo), 141502_2 (Czarnia), 141504_2 (Goworowo), 141505_2 (Kadzidło), 141506_2 (Lelis), 141507_2 (Łyse), 141508_3 (Myszyniec), 141509_2 (Olszewo-Borki), 141510_2 (Rzekuń), 142201_1 (Przasnysz), 142202_3 (Chorzele), 142203_2 (Czernice Borowe), 142204_2 (Jednorozec), 142205_2 (Krasne), 142206_2 (Krzynowłoga Mała), 142207_2 (Przasnysz), 142401_2 (Gzy), 142402_2 (Obryte), 142404_3 (Pułtusk), 142405_2 (Świercze), 142406_2 (Winnica), 143502_2 (Długosiodło), 143503_2 (Rząśnik), 146101_1 (Ostrołęka), 200703_2 (Miastkowo), 200704_3 (Nowogród), 200709_2 (Zbójna), 280303_2 (Iłowo- Osada), 281101_2 (Janowiec Kościelny), 281102_2 (Janowo), 281103_2 (Kozłowo), 281104_3 (Nidzica), 281409_3 (Olsztynek), 281410_2 (Purda), 281603_3 (Pisz), 281701_1 (Szczytno), 281702_2 (Dźwierzuty), 281703_2 (Jedwabno), 281704_3 (Pasy), 281705_2 (Rozogi), 281706_2 (Szczytno), 281707_2 (Świątajno), 281708_2 (Wielbark)
Inne informacje/dane dotyczące JCWPd	
Powiązanie JCWPd z JCWP (w rozumieniu ekosystemu zależnego od wód podziemnych) - kody powiązanych JCWP	
JCW rzeczne	RW2000172654292, RW2000172658529, RW200017265789, RW2000172658569, RW2000182654172, RW2000172651852, RW2000182654189, RW2000172658329, RW200017265949, RW200017265132, RW200017265149, RW200017265456, RW200017265474, RW2000172655369, RW200017265449, RW20001
JCW przybrzeżne	
JCW przejściowe	
JCW jeziorne	LW30284

źródło: opracowanie własne na podstawie
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/PZGIK/NMT/GRID1/WMTS/ShadedRelief>;
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/WMTS/guest/wmts/TOPO>

Rys. 4. Zasięg JCWPd

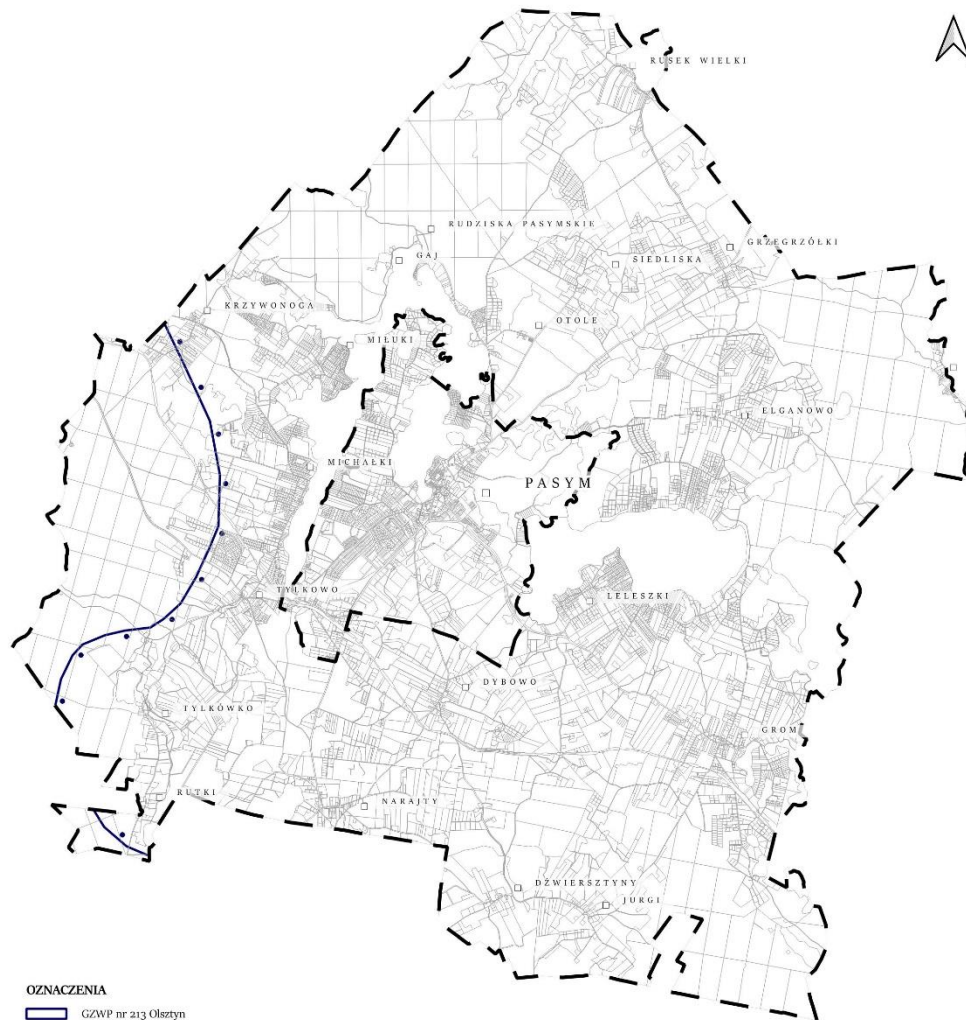
Teren gminy Pasy położony jest w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 213-Olsztyn. Zgodnie z Dokumentacją określającą warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszaru ochronnego Zbiornika Wód Podziemnych Olsztyn (GZWP nr 213) opracowaną przez Hydroconsult Sp. Z o.o. , Biuro Studiów i Badań Hydrogeologicznych i Geofizycznych, ul. Smardzewska 15, 60-161 Poznań, Oddział w Warszawie, ul. Marszałkowska 20/22 m.84, 00-590 Warszawa oraz Państwowy Instytut Geologiczny, ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa, Oddział Geologii Morza, ul. Kościarska 5, 80-328 Gdańsk, Warszawa, listopad 2007r. fragment gminy zlokalizowany jest na obszarze ochronnym GZWP 213 a także na obszarze o zastrzeżonych rygorach.

1. Ochron bierna.

Na obszarze ochronnym GZWP 213 zakazuje się lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 września 2002r. (Dz. U. Nr 79, poz. 1490). W szczególności należy respektować następujące zakazy:

- lokalizowania składowisk odpadów przemysłowych i komunalnych oraz wylewisk na nie zabezpieczonych przed przenikaniem do podłoża substancji szkodliwych dla środowiska,
- przechowywania i składowania odpadów promieniotwórczych,
- wprowadzania środków chemicznych do wód powierzchniowych,

- przeprowadzania rurociągów transportujących substancje niebezpieczne dla środowiska bez specjalnych zabezpieczeń i monitoringu,
 - lokalizowania cmentarzy oraz parkingów w odległości nie mniejszej niż 100 m od jezior i cieków,
 - odprowadzania nie oczyszczonych ścieków do ziemi i wód powierzchniowych (zakaz nie dotyczy oczyszczonych wód opadowych odprowadzanych na podstawie pozwolenia wodnoprawnego)
2. Ochrona czynna.
- Proponowane nakazy na obszarze ochronnym GZWP 213 obejmują m.in.:
- Lokalizowania każdego obiektu potencjalnie niebezpiecznego dla środowiska powinna być poprzedzona oceną oddziaływania na środowisko, zwłaszcza na wody podziemne.
 - Obiekty potencjalnie zagrażające wodom podziemnym zaznaczone na mapie wskazań powinny prowadzić monitoring lokalny, a w przypadku skażenia środowiska gruntowo-wodnego powinny podjąć odpowiednie działania zaradcze.
 - Wszystkie nieczynne otwory studienne i obserwacyjne należy zlikwidować, zwłaszcza w rejonie perspetywistycznego ujęcia wód podziemnych Mokiny-Bogdany. Otwory obserwacyjne wykorzystywane do monitorowania wód podziemnych powinny być należycie zabezpieczone przed dostępem osób nieuprawnionych.

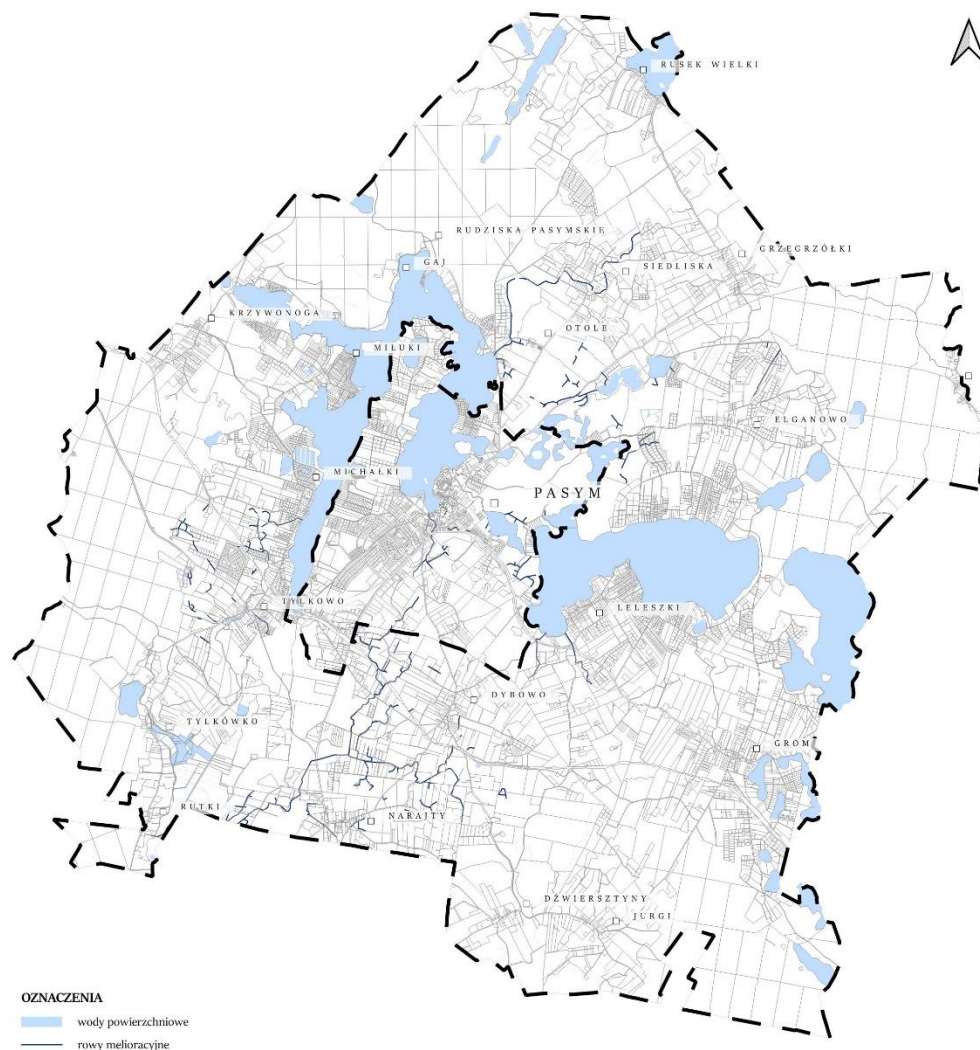

źródło: opracowanie własne na podstawie
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/PZGIK/NMT/GRID1/WMTS/ShadedRelief>;
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/WMTS/guest/wmts/TOPO>

Rys. 5. Granice GZWP 213 Olsztyn

4.4. WODY POWIERZCHNIOWE

Wody powierzchniowe są ważnym elementem różnorodności krajobrazowej gminy Pasy, ponieważ decydują o funkcjonowaniu i bogactwie ekosystemów oraz mają duże znaczenie społeczne i gospodarcze. Istotnym elementem krajobrazu gminy Pasy są liczne jeziora. Różnią się one między sobą kształtem, konfiguracją brzegów, budową dna, głębokością czy wielkością. Największymi są jezioro Kalwa i Leleskie. Jezioro Kalwa ma kształt podkowy o nierównych ramionach, tworzących oddzielne baseny. Główny dopływ do jeziora to ciek o nazwie Kalwa biorący swój początek w jeziorze Lelelskim. Nad jeziorem znajdują się liczne obiekty rekreacyjne: ośrodki wypoczynkowe, domy letniskowe. Do jeziora kierowane są oczyszczone ścieki z mechaniczno-biologicznej oczyszczalni w Pasymiu. Na całym obszarze gminy licznie występują małe śródleśne i śródpolne oczka wodne oraz bagna i torfowiska. Tereny te odgrywają dużą rolę w gospodarce wodnej, stanowiąc obszary naturalnej retencji wód. Śródleśne nieużytki w postaci np. bagien, trzęsawisk, mszarów, torfowisk i inne, wraz z ich florą i fauną w celu ochrony pełnej różnorodności biologicznej powinny być zachowane w stanie nienaruszonym.

źródło: opracowanie własne na podstawie

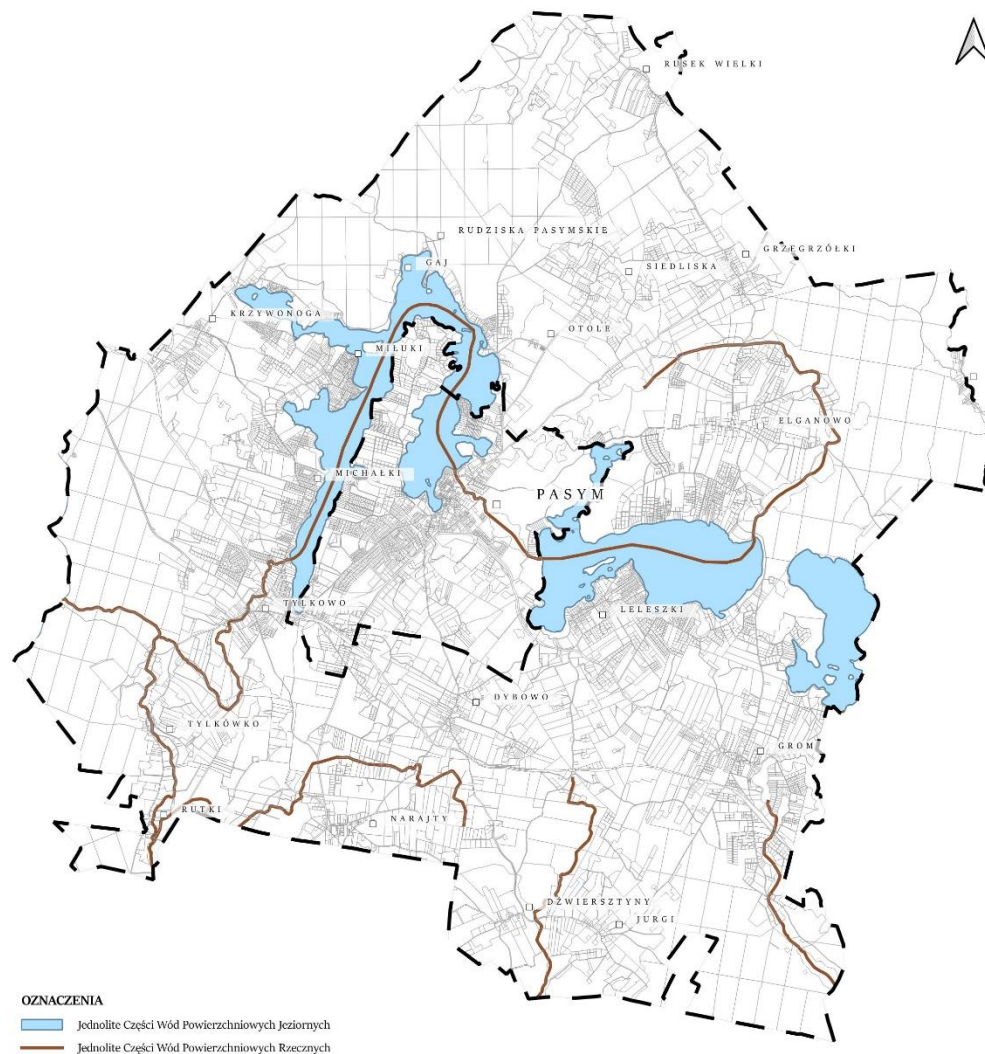
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/PZGIK/NMT/GRID1/WMTS/ShadedRelief>;

<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/WMTS/guest/wmts/TOPO>

Rys. 6. Wody powierzchniowe

Teren gminy Pasy położony jest na w następujących JCWP rzecznych: Kiermas do Dopływu z Marcinkowa RW7000185844873, Sawica RW2000182654299.

Teren gminy Pasyw położony jest na w następujących JCWP jeziornych: Kalwa LW30435, Leleskie LW30433, Grom LW30307.

źródło: opracowanie własne na podstawie

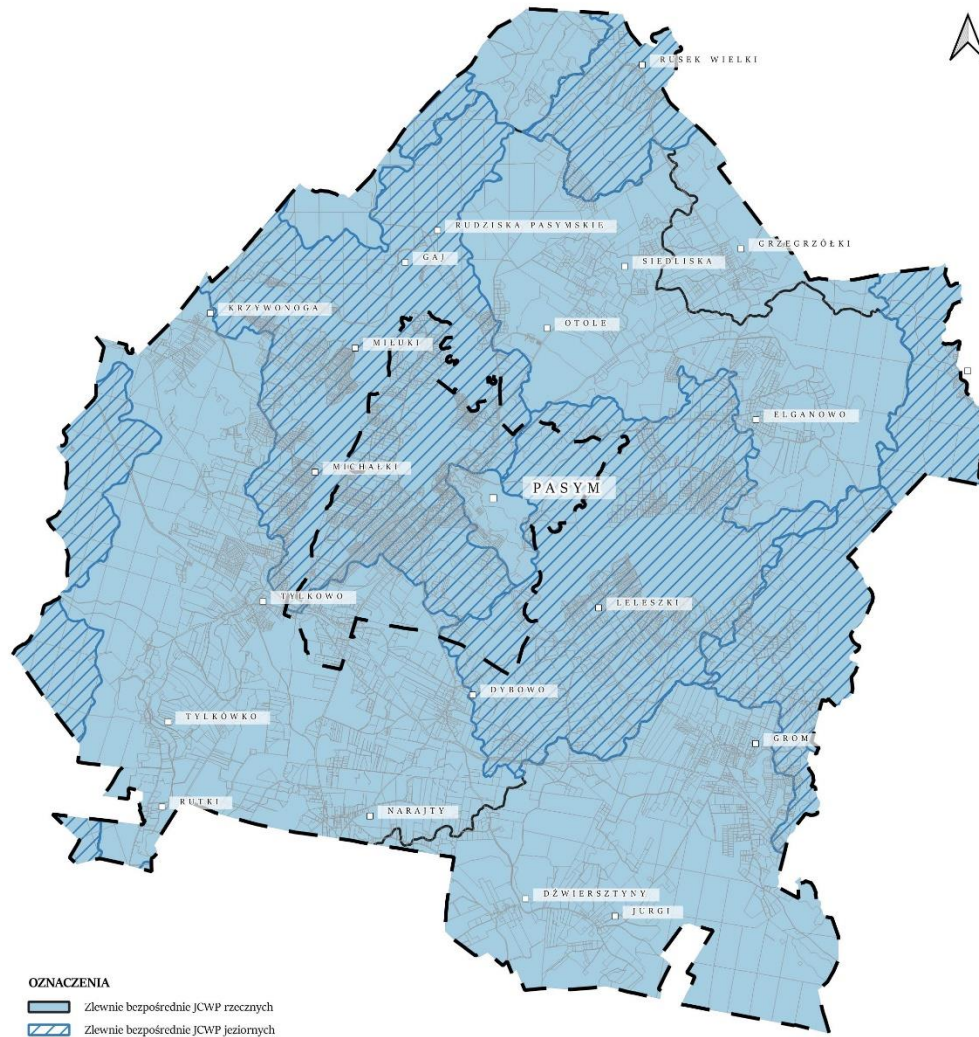
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/PZGIK/NMT/GRID1/WMTS/ShadedRelief>;

<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/WMTS/guest/wmts/TOPO>

Rys. 7. Jednolite Części Wód Powierzchniowych Jeziornych, Rzecznych

Teren gminy Pasyw położony jest na w następujących zlewniach rzecznych JCWP: Kiermas do Dopływu z Marcinkowa RW7000185844873, Sawica RW2000182654299, Wadąg do Kanału Dobrąg RW7000185844591.

Teren gminy Pasyw położony jest na w następujących zlewniach jeziornych JCWP: Kośno LW30441, Kalwa LW30435, Sąplaty LW30299, Serwent LW30420, Leleskie LW30433, Grom LW30307, Sasek Wielki LW30300.

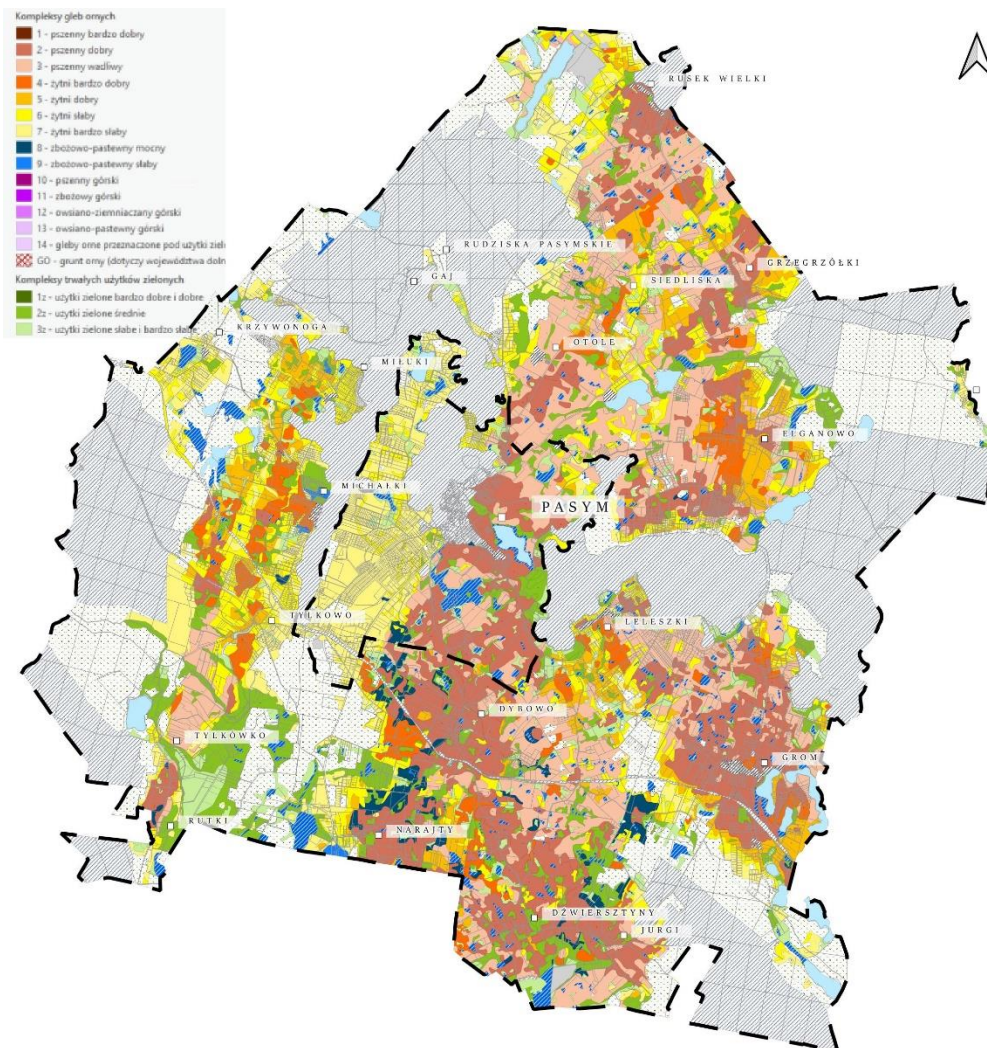
źródło: opracowanie własne na podstawie
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/PZGIK/NMT/GRID1/WMTS/ShadedRelief>;
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/WMTS/guest/wmts/TOPO>

Rys. 8. Zlewnie bezpośrednie rzeczne i jeziorne JCWP

4.5. WARUNKI GLEBOWE

Gleby w gminie wytworzyły się ze skał pochodzących z ostatniego zlodowacenia bałtyckiego pod wpływem klimatu i szaty roślinnej. Dominują utwory lodowcowe tj. piaski, gliny. Występują także piaski wodnolodowcowe oraz utwory pochodzenia organicznego (mursze, torfy). Największą powierzchnię zajmują gleby pochodzenia mineralnego – gleby brunatne właściwe podścielone piaskami gliniastymi, piaskami słabogliniastymi, glinami lekkimi. Gleby brunatne charakteryzujące się dużą żyznością. Fragmentarycznie występują osady holocenijskie tj. torfy, gytie i deluwia. Największą powierzchnię zajmują torfy, które występują w rozproszonych kompleksach w pobliżu Tyłkówka, Rutek, Narajt, Dźwiersztyn, Elganowa. Na terenie gminy dominuje: 2 kompleks przydatności rolniczej gleb – pszenny dobry, 3 kompleks pszenny wadliwy oraz 7 kompleks żytni bardzo słaby. Kompleksy pszenne obejmują zasięg centralnej części gminy w pasie północno zachodnim obejmując wschodnią część miasta. Natomiast zachodnia część miasta położona jest niemal w całości w obrębie kompleksu żytniego bardzo słabego.

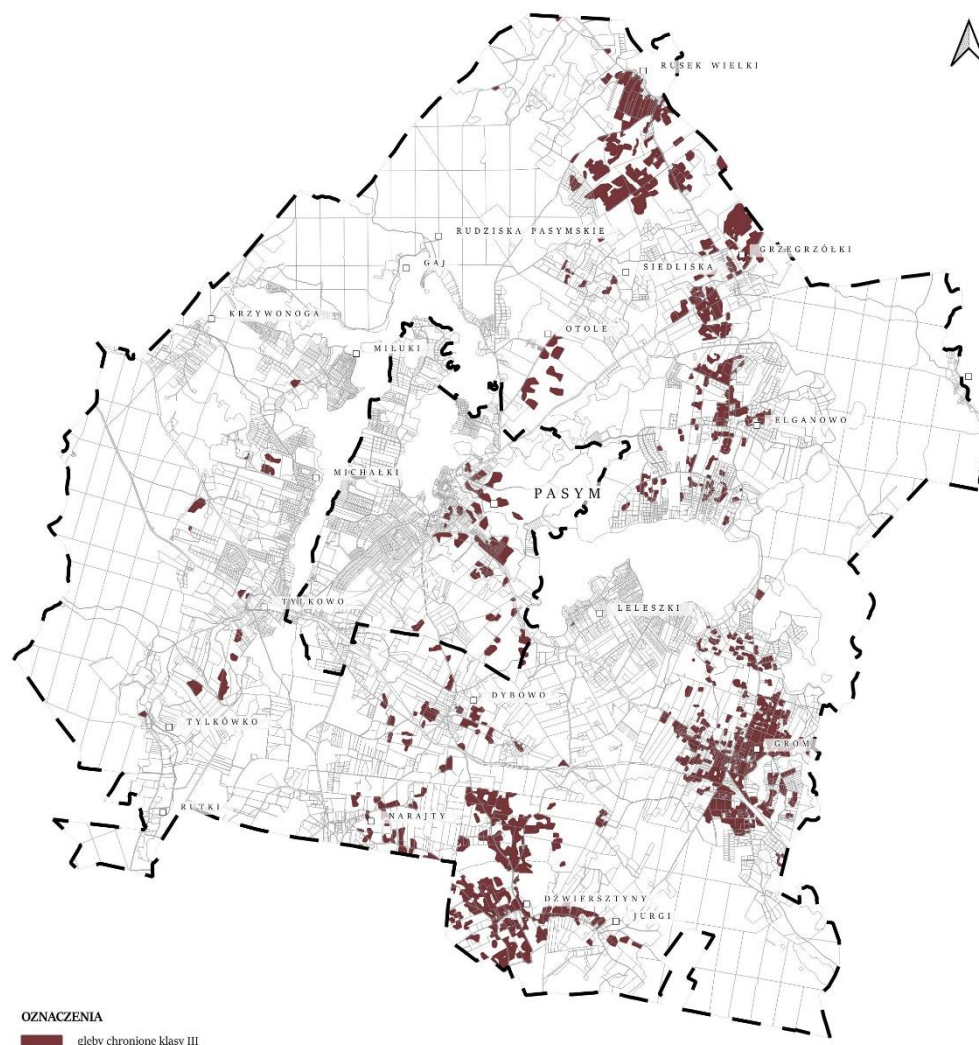
- 2 - kompleks pszenny dobry - gleby nieco mniej urodziwe, zwężlejsze i cięższe do uprawy, czasem okresowo gorzej przewietrzane albo wykazują okresowo słabe niedobory wody. Na tych glebach udają się wszystkie rośliny uprawne, ale w części jest to zależne od pogody i poziomu agrotechniki.
- 3 - kompleks pszenny wadliwy - obejmuje gleby pszenne średnio zwężle i zwężle, które nie są zdolne do magazynowania większych ilości wody. Należą tu gleby zwężle płytkie zalegające na zbyt przepuszczalnym podłożu lub średnio zwężle zlokalizowane na zboczach i narażone na erozję.
- 7 - kompleks żytni bardzo słaby - obejmuje najslabsze gleby wytworzone z piasków, ubogie w składniki pokarmowe i przeważnie zbyt suche. Uprawia się tu wyłącznie żyto i łubin.

źródło: opracowanie własne na podstawie
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/PZGIK/NMT/GRID1/WMTS/ShadedRelief>;
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/WMTS/guest/wmts/TOPO>

Rys 9. Kompleksy rolniczej przydatności gleb

Rolnicza przydatność gleb w gminie Pasy jest wysoka, dzięki udziałowi gruntów wysokiej klasy. Na terenie tym duży udział posiadają grunty klasy III. W gminie skażenie gleb jest niewielkie, co przy optymalnym wykorzystaniu użytków rolnych stwarza możliwość eksportu znacznej ilości produktów nieprzetworzonych oraz poważniejszego rozwoju przemysłu rolno-spożywczego.

źródło: opracowanie własne na podstawie
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/PZGIK/NMT/GRID1/WMTS/ShadedRelief>;
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/WMTS/guest/wmts/TOPO>

Rys. 10. Użytki rolne klas I-III

4.5. WARUNKI KLIMATYCZNE

Klimat gminy Pasym zalicza się do najchłodniejszych w Polsce, jest on charakterystyczny dla „klimatu pojeziernego krainy olsztyńskiej”. Klimat tego regionu kształtowany jest od zachodu wpływami Bałtyku, natomiast od strony wschodniej występuje wyraźne oddziaływanie kontynentalne. Panujące tu warunki klimatyczne charakteryzują się:

- średnią roczną temperaturą wynoszącą 6,8°C (średnia temperatura lipca 17,1°C, a stycznia -4,5°C). Ogólna liczba dni z przymrozkami wynosi 140 dni w ciągu roku,
- średnią rocznych opadów osiągającą 590 mm,
- w ciągu roku dominują wiatry zachodnie i południowo-zachodnie. W pasie terenów sąsiadujących bezpośrednio z lasem należy spodziewać się względnej zacisności.

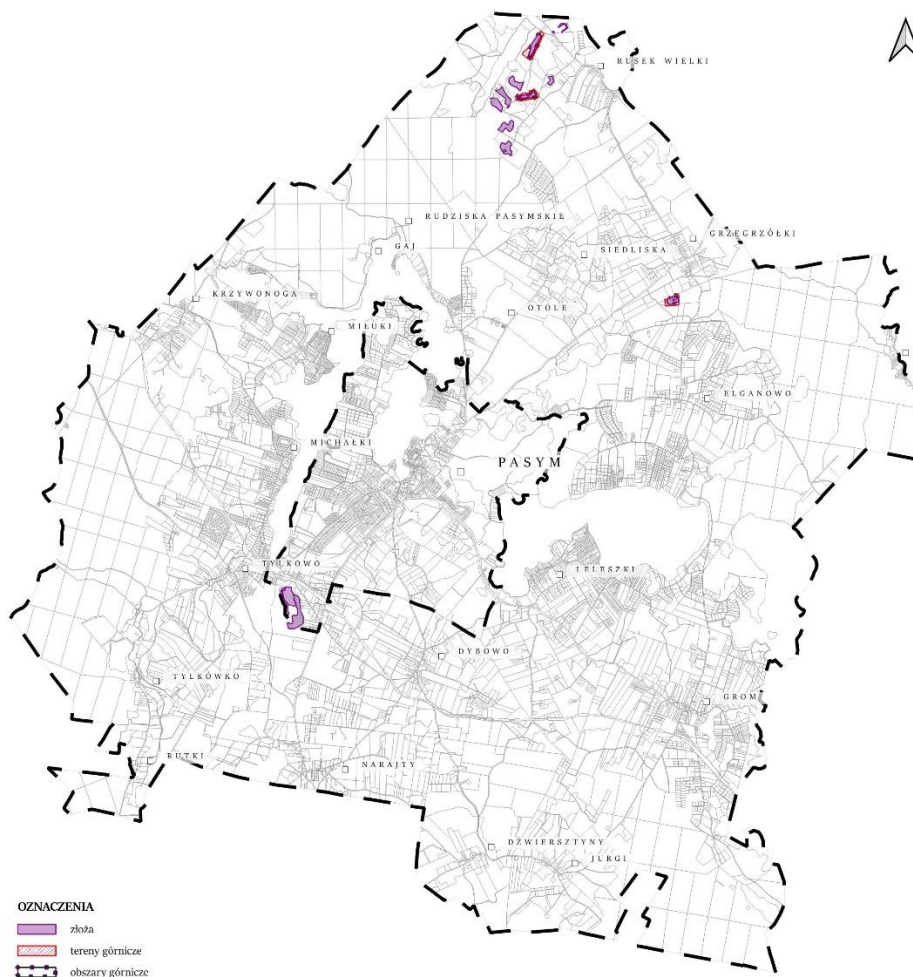
4.6. KOPALINY

Na terenie gminy Pasyń występują udokumentowane złoża kopaliny pospolitych.

Tab. 3. Wykaz złóż na terenie gminy Pasyń

nr	nazwa złoża	kopalina	powierzchnia złoża [m ²]	id złoża
1.	Rusek (pole A)	piaski i żwiry	5267,30	10911
2.	Rusek (pole B)	piaski i żwiry	832,76	10911
3.	Giławy - Rusek III	piaski i żwiry	24027,84	17756
4.	Giławy-Rusek II	piaski i żwiry	144741,82	4580
5.	Giławy-Rusek II/1 (wał wschodni)	piaski i żwiry	6773,05	17859
6.	Giławy-Rusek II/1 (wał środkowy)	piaski i żwiry	5696,89	17859
7.	Giławy-Rusek II/1 (wał zachodni)	piaski i żwiry	1127,17	17859
8.	Elganowo	piaski i żwiry	15002,98	21408
9.	Pasyń I	piaski i żwiry	47491,70	18317
10.	Pasyń	piaski kwarcowe d/p cegły wapienno- piaskowej	81181,30	2729

źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web/pages/index.jsf?conversationContext=2>

źródło: opracowanie własne na podstawie

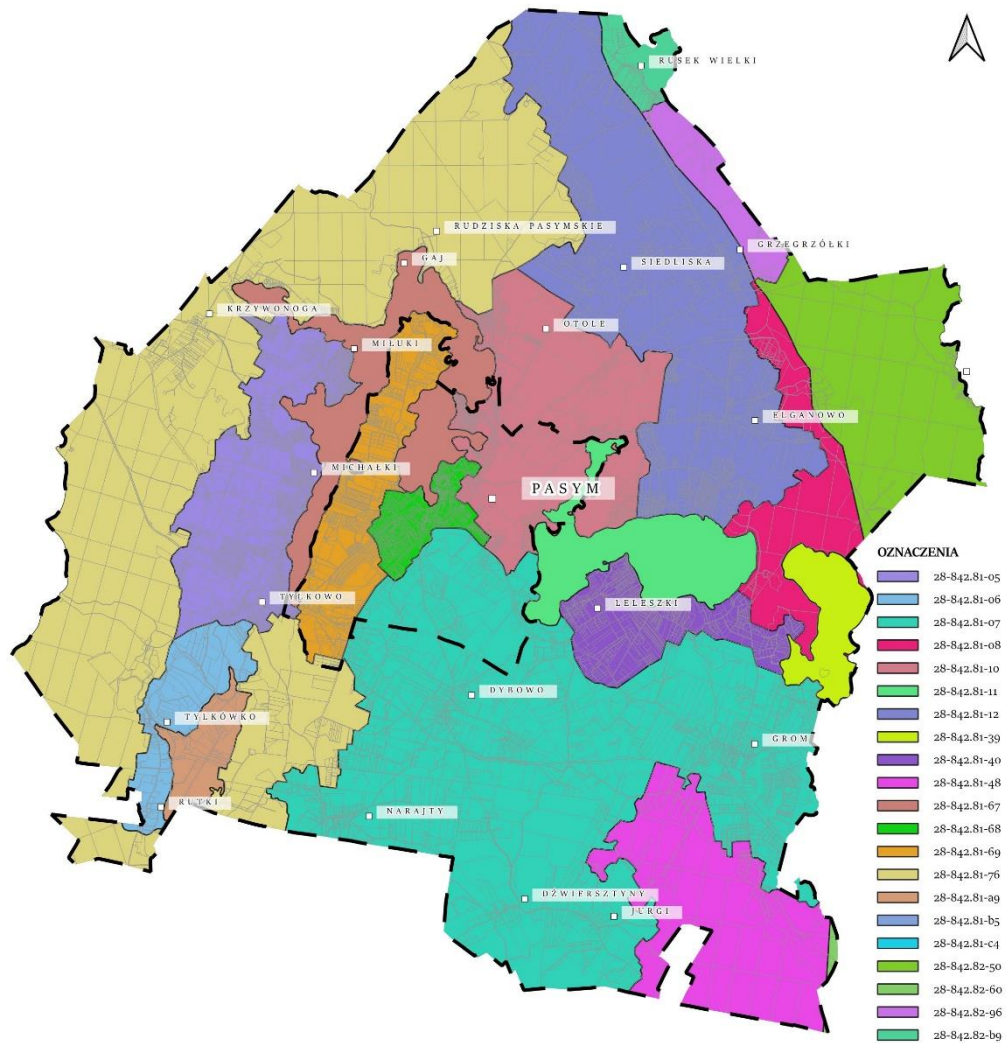
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/PZGIK/NMT/GRID1/WMTS/ShadedRelief>;

<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/WMTS/guest/wmts/TOPO>

Rys.11. Granice obszarów górniczych, terenów górniczych, złóż

4.7. BIORÓŻNORODNOŚĆ

Roślinność naturalna jest dobrym odzwierciedleniem warunków glebowych, topograficznych i klimatycznych panujących na danym terenie. Na szatę roślinną w granicach gminy składają się: rośliny kultur rolniczych z charakterystycznym składem gatunkowym; obszary leśne; siedliska krzewiaste i drzewiaste wzdłuż rzek, cieków wodnych; roślinność wilgotnych siedlisk łąkowych; roślinność terenów podmokłych; alejowe nasadzenia przydrożne i kępy zieleni śródpolnej; roślinność zieleni urządzonej w granicach działek; rośliny zespołów ruderalnych w obrębie zabudowy i na obrzeżach terenów rolnych oraz w strefach przydrożnych.

źródło: opracowanie własne na podstawie
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/PZGIK/NMT/GRID1/WMTS/ShadedRelief>;
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/WMTS/guest/wmts/TOPO>
 dane przestrzenne udostępnione w ramach audytu krajobrazowego

Rys. 12. Krajobrazy wyodrębnione w ramach audytu województwa warmińsko-mazurskiego

Tab. 4. Wykaz krajobrazów wyodrębnionych w ramach audytu krajobrazowego województwa warmińsko-mazurskiego.

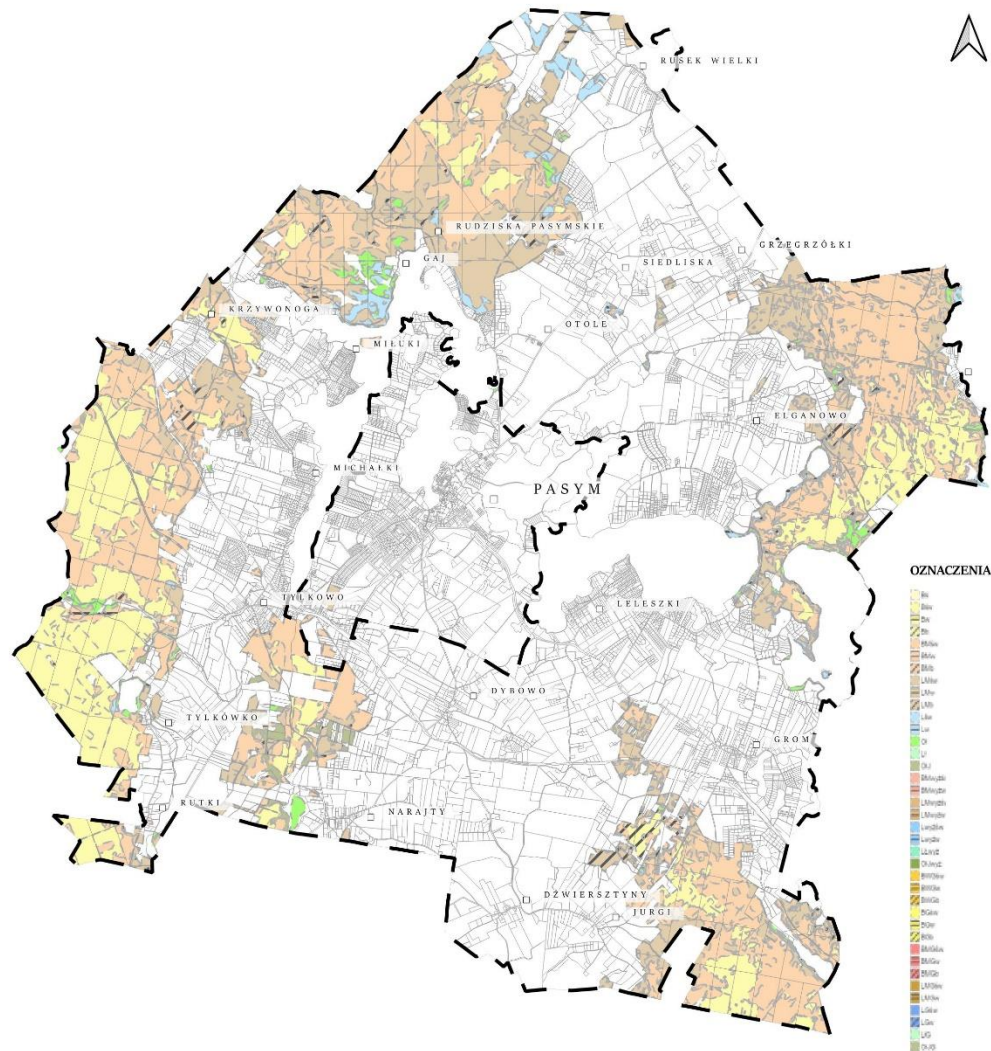
Lp.	kod krajobrazu	typ krajobrazu	roślinność
1	28-842.81-76	leśne	Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga, Niżowy łęg jesionowo-olszowy, Kontynentalny bór sosnowy, odmiana subborealna, Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe, Olsy środkowoeuropejskie, Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne)
2	28-842.81-05	podmiejskie i osadnicze	Kontynentalny bór sosnowy, odmiana subborealna, Olsy środkowoeuropejskie, Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga, Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne), Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe
3	28-842.81-06	wiejskie	Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe, Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga, Niżowy łęg jesionowo-olszowy, Olsy środkowoeuropejskie, Kontynentalny bór sosnowy, odmiana subborealna
4	28-842.81-67	wody powierzchniowe	Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga, Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne), Niżowy łęg jesionowo-olszowy, Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe
5	28-842.81-69	podmiejskie i osadnicze	Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe, Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga, Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne), Niżowy łęg jesionowo-olszowy
6	28-842.81-12	wiejskie	Niżowy łęg jesionowo-olszowy, Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe, Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga
7	28-842.82-b9	wiejskie	Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe, Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne), Niżowy łęg jesionowo-olszowy, Żyzna buczyna niżowa, Olsy środkowoeuropejskie, Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga, Grąd subatlantycki,
8	28-842.82-96	wiejskie	Olsy środkowoeuropejskie, Niżowy łęg jesionowo-olszowy, Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga
9	28-842.81-10	wiejskie	Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne), Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe, Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga
10	28-842.81-68	miejskie	Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe, Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne), Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga
11	28-842.81-07	wiejskie	Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne), Olsy środkowoeuropejskie, Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe, Kontynentalny bór sosnowy, odmiana subborealna, Niżowy łęg jesionowo-olszowy, Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria ubo
12	28-842.81-11	wody powierzchniowe	Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne), Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga
13	28-842.81-40	podmiejskie i osadnicze	Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne), Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga
14	28-842.81-08	leśne	Niżowy łęg jesionowo-olszowy, Kontynentalny bór sosnowy, odmiana subborealna, Olsy środkowoeuropejskie, Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe, Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne), Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria ubo
15	28-842.82-50	leśne	Niżowy łęg jesionowo-olszowy, Kontynentalny bór sosnowy, odmiana subborealna, Olsy środkowoeuropejskie, Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe, Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne), Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria ubo

16	28-842.81-39	wody powierzchniowe	Kontynentalny bór sosnowy, odmiana subborealna, Olsy środkowoeuropejskie, Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe, Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne), Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga
17	28-842.81-48	leśne	Olsy środkowoeuropejskie, Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe, Kontynentalny bór sosnowy, odmiana subborealna, Niżowy łęg jesionowo-olszowy, Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga
18	28-842.81-a9	wiejskie	Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga, Niżowy łęg jesionowo-olszowy
19	28-842.82-60	leśne	Olsy środkowoeuropejskie, Kontynentalny bór sosnowy, odmiana subborealna, Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne), Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe, Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga
20	28-842.81-b5	wody powierzchniowe	Kontynentalny bór sosnowy, odmiana subborealna, Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe, Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne), Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga
21	28-842.81-c4	wody powierzchniowe	Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga, Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne), Kontynentalny bór sosnowy, odmiana subborealna, Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnionych w ramach audytu krajobrazowego

Szata roślinna gminy Pasy jest bogata i urozmaicona, wiąże się to z lokalnym zróżnicowaniem warunków środowiska, w gminie występują zwarte kompleksy leśne. Głównymi gatunkami lasotwórczymi są: buk zwyczajny, dąb szypułkowy, sosna zwyczajna, brzoza brodawkowata, olsza czarna, lipa drobnolistna, świerk pospolity. Ważną rolę w systemie ekologicznym miasta i gminy, spełnia roślinność nieleśna, czyli zieleń śródpolna, zieleń przyzagrodowa oraz przydrożna. W otwartym krajobrazie gminy pełni ona nie tylko funkcję krajobrazowo-estetyczną, ale także ekologiczną, korzystnie wpływając na mikroklimat oraz walory użytkowe środowiska rolniczego. Zadrzewienia śródpolne, szczególnie o charakterze pasowym, przydrożne i przywodne pełnią rolę migracyjnych korytarzy środowiskowych, urozmaicają krajobraz wokół miejscowości oraz spełniają na obszarach użytkowanych rolniczo funkcję zabezpieczającą przed procesami erozyjnymi i stepowaniem. Ponadto, regulują stosunki wodne i poprawiają lokalny agroklimat. W zadrzewieniach przeważają takie gatunki jak jarzębina, topole, wierzby, lipy, kasztanowce, jesiony oraz olsze czarne. Większość kompleksów leśnych oraz jezior na terenie gminy stanowi obszar chronionego krajobrazu. Większość terenów leśnych jest w administracji Lasów Państwowych i należy do Nadleśnictwa Olsztyn, Korpele, Szczytno. Niewielką powierzchnię zajmują lasy stanowiące własność prywatną. Zgodnie z Planem Urządzania Lasu Nadleśnictwa Korpele przeważają siedliska borowe (BMśw - 41,7 %, Bśw - 16,13 %). Przeważają gatunki iglaste o średniej jakości technicznej, z których najczęściej występuje sosna (86,6%), świerk (2,8%) oraz modrzew (0,2%). Gatunki liściaste o średniej jakości zajmują 10 % powierzchni leśnej; w tym brzoza (5,2%), dąb (2,6%), olsza (2,3%), buk (0,1%), osika (0,1%) oraz klon, jesion, grab, lipa (0,1%). W obrębie Nadleśnictwa Olsztyn warunki glebowe oraz cechy klimatu stwarzają bardzo dobre warunki dla drzewostanów sosnowych, które zajmują 75,58 % powierzchni leśnej zalesionej Nadleśnictwa i występują na wszystkich typach siedliskowych lasu z wyjątkiem olsu jesionowego i lasu łęgowego. Poza sosną duże znaczenie jako gatunki lasotwórcze mają: świerk, dąb, buk, olcha, brzoza i modrzew. Z kolei na terenie Nadleśnictwa Szczytno przeważają siedliska borowe. Mimo to tereny te są zróżnicowane siedliskowo. Na terenie nadleśnictwa występuje 14 spośród 15 wyróżnionych w Polsce nizinnych typów siedliskowych lasu, a cechą charakterystyczną jest znaczny udział siedlisk wilgotnych i bagiennych, występujących zwłaszcza na terenie obrębu Małdaniec. Gatunkiem panującym w lasach Nadleśnictwa jest sosna pospolita występująca na 81,5% powierzchni leśnej. Z wyróżnionych kilkunastu siedliskowych typów lasu przeważają siedliska borowe zajmując około 74% powierzchni.

Dominują drzewostany średnich klas wieku (41-80 lat). Przewiętny wiek drzewostanów wynosi 63 lata, przewiętna zasobność 278 m³/ha.

źródło: opracowanie własne na podstawie
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/PZGIK/NMT/GRID1/WMTS/ShadedRelief>;
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/WMTS/guest/wmts/TOPO>

Rys. 13. Siedliska leśne

5. FORMY OCHRONY PRZYRODY

5.1. OBSZARY NATURA 2000

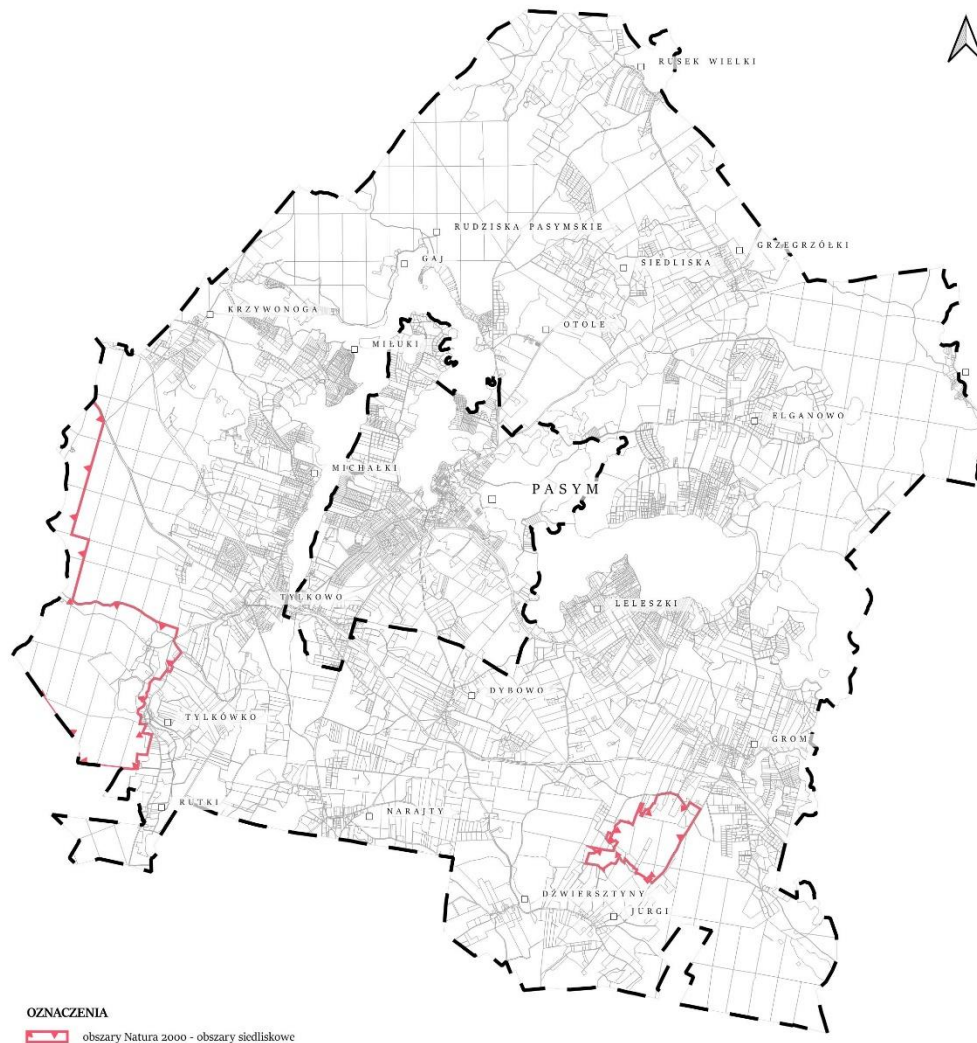
Sieć obszarów Natura 2000 obejmuje: obszary specjalnej ochrony ptaków; specjalne obszary ochrony siedlisk. Obszar Natura 2000 może obejmować część lub całość obszarów i obiektów objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust 1 pkt 1-4 i 6-9. W skład sieci Natura 2000 wchodzi: obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) – wyznaczone na podstawie Dyrektywy Rady 79/409/EWG w sprawie siedlisk dziko żyjących ptaków, tzw. *Dyrektywę Ptasiej*, specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) – wyznaczone na podstawie Dyrektywy Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, tzw. *Dyrektywa Siedliskowa*.

Na terenie gminy Pasym występują obszary Natura 2000:

- Obszar Ostoja Napiwodzko-Ramucka kod obszaru PLH280052 ustanowiony Decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego

wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE) w stosunku do którego obowiązuje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 czerwca 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Napiwodzko-Ramucka (PLH280052) (Dz.U. 2018 poz. 1447) zmienione rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 16 lipca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Napiwodzko-Ramucka (PLH280052) (Dz.U. 2024 poz. 1104).

Zgodnie z SDF Obszar Ostoja Napiwodzko-Ramucka obejmuje znaczną część Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej położonej na Pojezierzu Olsztyńskim. Krajobraz tego obszaru, charakteryzujący się urozmaiconą rzeźbą terenu, uformowany został podczas ostatniego zlodowacenia. Dominują tu przede wszystkim równiny sandrowe, urozmaicone licznymi rynnami fluwiogłajnymi i morenami czołowymi. Na morenach deniwelacje sięgają 50-70 m, a na sandrach do 25 m. Elementem charakterystycznym i unikalnym w skali kraju są przebiegające tu procesy sufozyjne, których efektem są m.in. leje sufozyjne występujące w południowo-zachodniej części kompleksu. W obszarze Natura 2000 stwierdzono występowanie 18 siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy siedliskowej (16 jako przedmiot ochrony); 16 gatunków zwierząt, w tym: 4 gatunki ssaków: mopek (1308), wilk (1352), bóbr europejski (1337) i wydra (1355), 2 gatunki płazów: kumak nizinny (1188) i traszka grzebieniasta (1166), 1 gatunek gada: żółw błotny (1220), 4 gatunki ryb i minogów: koza (1149), piskorz (1145), różanka (5339) i minóg strumieniowy (1096), 5 gatunków bezkręgowców: zalotka większa (1042), czerwończyk nieparek (1060), pachnica dębowa (1084), poczwarówka zwężona (1014) i skójka gruboskorupowa (1032) oraz 3 gatunki roślin z załącznika II Dyrektywy siedliskowej: haczykowiec błyszczący (1393), sasanka otwarta (1477) i lipiennik Loesela (1903). O wysokim znaczeniu ostoi świadczą: dobry stan zachowania siedlisk wodnych: 3140, 3150 i 3160; dobrze zachowane ekosystemy torfowiskowe: 7110, 7120, 7140, 7230, będące miejscem występowania następujących gatunków: Drepanocladus vernicosus (1393), Liparis loeseli (1903), Betula humilis, Carex chordorhiza, C. dioica, Chamaedaphne calyculata, Salix myrtilloides, Drosera anglica, Scorpidium scorpioides oraz wielu innych. W obszarze zaznacza się duży udział wielogatunkowych lasów liściastych kwalifikujących się do grądu subkontynentalnego 9170, także występowanie zbiorowiska świetlistej dąbrowy (9110) z stanowiskiem Pulsatilla patens (1477); obecność rozległych, dobrze zachowanych muraw napiaskowych (6120) w obiekcie Muszaki; występowanie w wielu jeziorach ichtiofauny z załącznika II DS: Lamipetra planeri (1096), Rhodeus sericeus (5339), Misgurnus fossilis (1145) i Cobitis taenia (1149). Jest to również ważna ostoja rzadkich gatunków fauny, w szczególności Canis lupus (1352) i Emys orbicularis (1220) oraz obszar występowania rzadkich, zagrożonych i chronionych gatunków bezkręgowców, takich jak: Osmoderma eremita (1084), Lycaena dispar (1060) Maculinea arion, Iphiclides podalirius, Parnassius mnemosyne.

źródło: opracowanie własne na podstawie

<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/PZGIK/NMT/GRID1/WMTS/ShadedRelief>;

<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/WMTS/guest/wmts/TOPO>

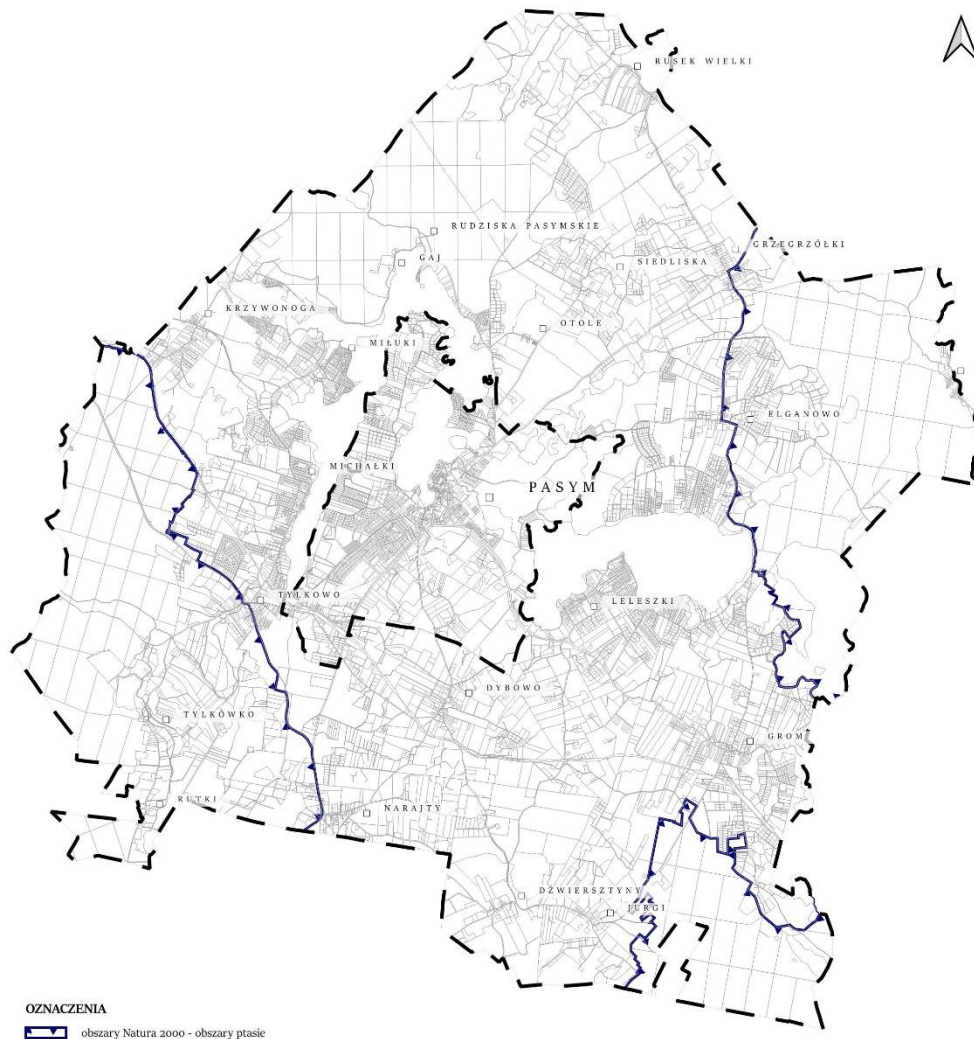
Rys. 14. Granice obszaru Natura 2000 Ostoja Napiwodzko-Ramucka kod obszaru PLH280052 – obszary siedliskowe

- obszar Natura 2000 Puszcza Napiwodzko-Ramucka PLB280007 – obszary ptasie. Ustanowiony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 229, poz. 2313) w stosunku do którego obowiązuje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Dz. U. Nr 179, poz. 1275 zmienione rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133).

Zasadnicza część obszaru Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej położona jest w zasięgu Pojezierzy Wschodniobałtyckich (91% powierzchni). Charakterystyczną cechą krajobrazu Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej jest urozmaicona rzeźba terenu będąca następstwem procesów zachodzących w czasie kolejnych faz recesyjnych zlodowacenia środkowopolskiego i bałtyckiego. W północno-wschodniej części Puszczy deniwelacje sięgają 50-70 m. Rzeka Omulew prowadzi swe wody szlakiem dawnego odpływu glacji-fluwialnego. Budowa geomorfologiczna jest zróżnicowana, z wyraźnie zaznaczonymi w części środkowej ostoi (na południe od jeziora Kośno oraz na linii Nowe Borowe – Jedwabno – Nowy Dwór)

ciągami wzgórz morenowych, które w części południowej przechodzą w piaszczyste, lekko wyniesione płaszczyny sandrowe Równiny Mazurskiej.

Puszcza Napiwodzko-Ramucka jest jedną z ważniejszych ostoi ptaków w Polsce. Dotychczas stwierdzono tu 234 gatunków ptaków, w tym ok. 150 lęgowych. W roku 2012 odnotowano tu gniazdowanie 34 gatunków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz 12 gatunków z Polskiej czerwonej księgi zwierząt. Dla 26 gatunków wykazano populacje lęgowe stanowiące ponad 1% wielkości ich populacji krajowej, w tym 17 taksonów jest umieszczonych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Teren ten wyróżniają znaczące liczebnie populacje ptaków szponiastych, w tym: bielika, orlika krzykliwego, kań: czarnej i rudej i rybołowa. Ostoja jest miejscem występowania wielu gatunków ptaków związanych wodami i terenami podmokłymi. Należą do nich: kormoran, czapla siwa, bąk, łabędź niemy, od niedawna także łabędź krzykliwy, ponadto żuraw, bocian biały i w mniejszym stopniu bocian czarny. Na uwagę zasługuje występowanie gatunków związanych z jeziorami, zwłaszcza śródleśnymi: gągoła, nurogęsi, a także perkoza dwuczubego. Dobrze zachowane pasy oczeretów niektórych jezior, podmokłe łąki, trawiaste nieużytki, torfowiska i liczn rozlewiska bobrowe sprzyjają występowaniu znaczących populacji chruścieli, np: zielonki, kropiatki i derkacza. Podobnie jak i w innych częściach regionu nielicznie występują siewkowe, regularnie gniazdują tu: samotnik, kszyc i czajka. Niemal przez 60 lat Puszcza była jedną ze znaczących w skali kraju ostoi cietrzewia, ale prawdopodobnie w najbliższych latach gatunek ten przestanie tu występować. Ten silnie zalesiony obszar wyróżniają bogate populacje gatunków leśnych, takich jak: włochatka, siniak, lelek, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, lerka, muchołówka mała. W grądach i łąkach rezerwatu Las Warmiński występuje znacząca populacja muchołówki białoszyjej. Spośród ptaków zasiedlających tereny otwarte i krajobraz rolniczy na uwagę zasługuje obecność jarzębatki, dudka, srokosza, coraz rzadszego świergotka polnego oraz dwóch trznadli: bardzo nielicznego ortolana i zwiększającego areał występowania potrzescza. Na przestrzeni ostatnich 15 lat z ostoi wycofały się kraska i wodniczka, ich los wkrótce podzieli cietrzew. Drastycznie spadła liczebność rybołowa, świergotka polnego, ortolana, błotniaka łąkowego, kuropatwy, prawdopodobnie też bociana czarnego i pustułki. W tym samym okresie teren ten został zasiedlony przez łabędzia krzykliwego, dzięcioła zielonosiwego, nieco wcześniej jako lęgowy pojawił się tu kormoran. Znacząco wzrosła liczba takich gatunków jak: bielik, żuraw i prawdopodobnie zielonka, kropiatka oraz brzęczka. Jeśli zmiany cywilizacyjne, a zwłaszcza zabudowa będą zachodziły w takim tempie jak obecnie, można spodziewać się dalszego spadku liczebności kolejnych gatunków, w tym bociana białego.

źródło: opracowanie własne na podstawie
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/PZGIK/NMT/GRID1/WMTS/ShadedRelief>;
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/WMTS/guest/wmts/TOPO>

Rys. 15. Granice obszaru Natura 2000 Puszcza Napiwodzko-Ramucka PLB280007– obszary ptasie

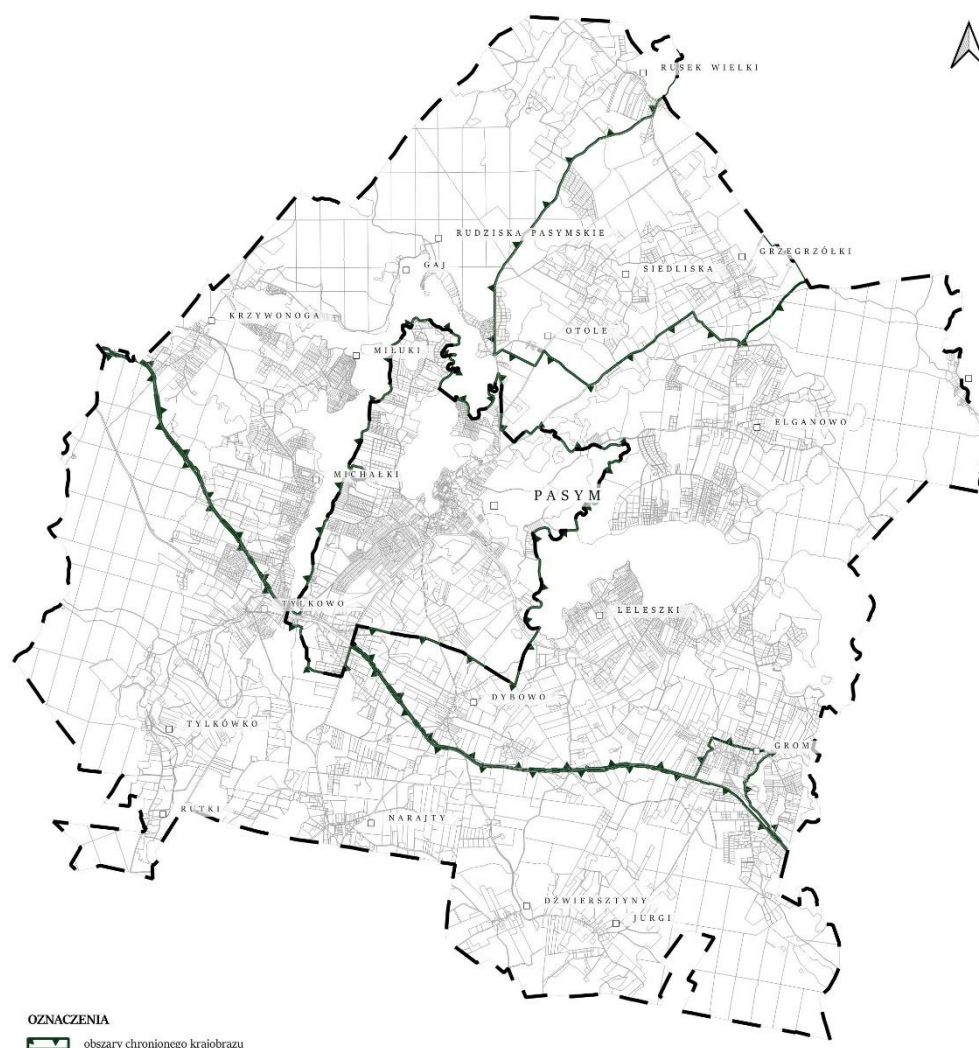
5.2. OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełniącą funkcją korytarzy ekologicznych. Obszary chronionego krajobrazu jako formę ochrony przyrody ustanawia się na terenach o wysokich walorach przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych, tam gdzie procesy antropogeniczne nie zniszczyły tych wartości. Ochroną obejmuje się całe geokompleksy (geosystemy), stosując zasadę powiązania tych obszarów w system przestrzennie ciągły, powiązany wzajemnie. Powiązania te łącząc ze sobą poszczególne typy ekosystemów mają za zadanie zachować więzi przyrodnicze, które z kolei są podstawą przemieszczania się gatunków. Na terenie gminy Pasy zlokalizowane są fragmenty następujących obszarów chronionego krajobrazu:

- Obszar Chronionego Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej – ustanowiony rozporządzeniem Nr 21 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 14 kwietnia 2003 r. w sprawie wprowadzenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w stosunku do którego obowiązuje

Uchwała Nr XXX/669/17 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 września 2017 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej.

- Obszar Chronionego Krajobrazu Pojezierza Olsztyńskiego – ustanowiony rozporządzeniem Nr 37 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 lipca 2002r. w sprawie wprowadzenia zakazów dotyczących obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w stosunku do którego obowiązuje Uchwała Nr XX/470/16 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 września 2016 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Olsztyńskiego (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 4171).

źródło: opracowanie własne na podstawie
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/PZGIK/NMT/GRID1/WMTS/ShadedRelief>;
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/WMTS/guest/wmts/TOPO>

Rys. 16. Granice Obszaru Chronionego Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej, Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Olsztyńskiego

5.3. PARKI KRAJOBRAZOWE

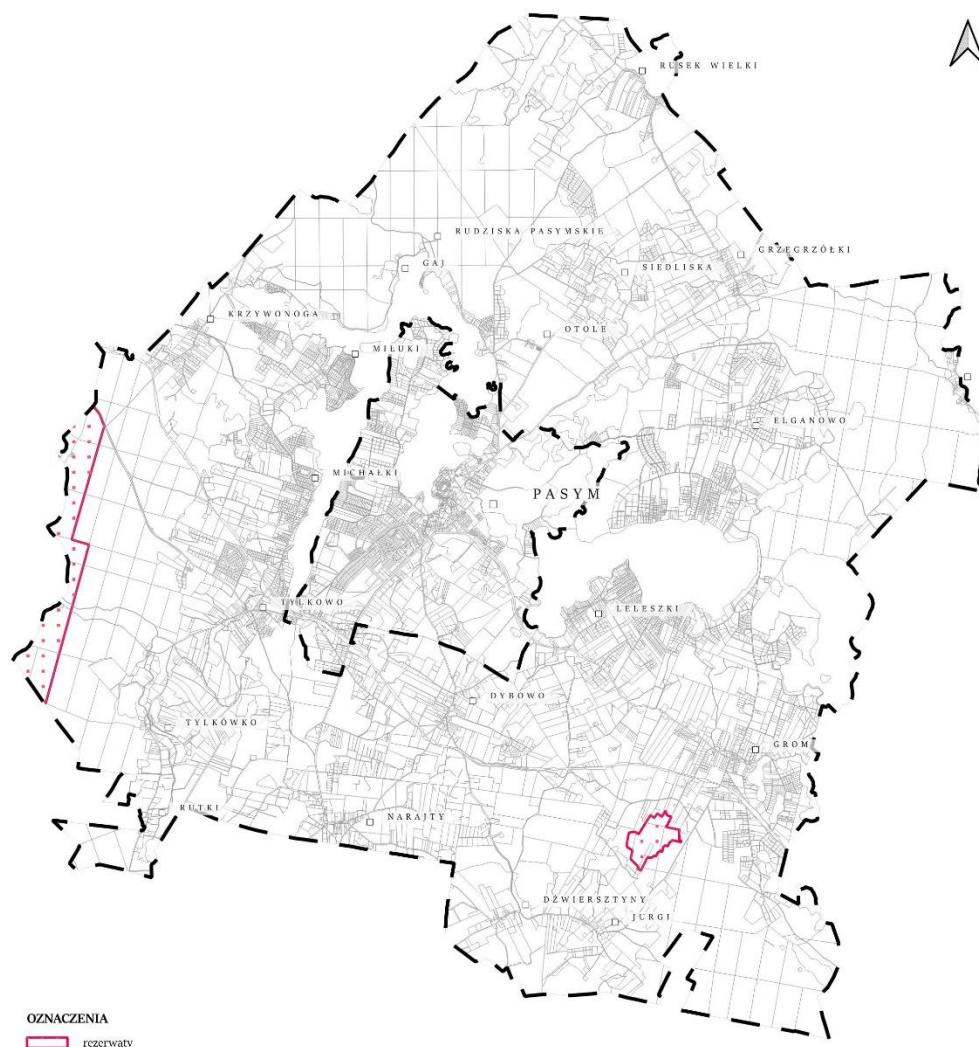
Park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Na obszarach graniczących z parkiem krajobrazowym może być wyznaczona otulina. Na obszarze gminy Pasy nie istnieją parki krajobrazowe.

5.4. REZERWATY PRZYRODY

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi. Na terenie gminy Pasy znajdują się rezerwaty przyrody:

- Rezerwat przyrody Sołtysek zatwierdzony został na podstawie Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 20 czerwca 1969 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody w stosunku do którego obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 21 kwietnia 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Sołtysek” (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 1811) zmienionego Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 20 stycznia 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie rezerwatu przyrody "Sołtysek" (Dz. Urz. z 2017 r. poz. 383).
Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie torfowiska wysokiego wraz z przyległymi borami i lasami bagiennymi oraz stanowisk modrzewnicy północnej *Chamaedaphne calyculata*, brzozy niskiej *Betula humilis*, haczykowca błyszczącego *Hamatocaulis vernicosus* i innych zagrożonych gatunków roślin torfowiskowych.
- Rezerwat przyrody Jezioro Košno zatwierdzony został na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 12 października 1982 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M.P. z 1982 r. Nr.25, poz. 234) w stosunku do którego obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Jezioro Košno" (Dz. Urz. z 2017 r. poz. 3435)

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie swoistych cech krajobrazu Pojezierza Olsztyńskiego.

źródło: opracowanie własne na podstawie
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/PZGIK/NMT/GRID1/WMTS/ShadedRelief>;
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/WMTS/guest/wmts/TOPO>

Rys. 17. Granice Rezerwatu przyrody Soltysek, Jezioro Košno (po lewej)

5.5. UŻYTKI EKOLOGICZNE

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania. Na obszarze gminy Pasym występują użytki ekologiczne.

- Użytek ekologiczny Obiekt Stawowy Tylkowo ustanowiony został na podstawie Rozporządzenie Nr 19 Wojewody Olsztyńskiego z dnia 4 lutego 1994 w sprawie uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 7 poz. 74 z 18.04.1994 r.) w stosunku do którego obowiązuje rozporządzenie Nr 92 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 lipca 2009 w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego "Obiekt Stawowy Tylkowo" (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego Nr 105 poz. 1725 z 31.07.2009 r.).

źródło: opracowanie własne na podstawie
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/PZGIK/NMT/GRID1/WMTS/ShadedRelief>;
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/WMTS/guest/wmts/TOPO>

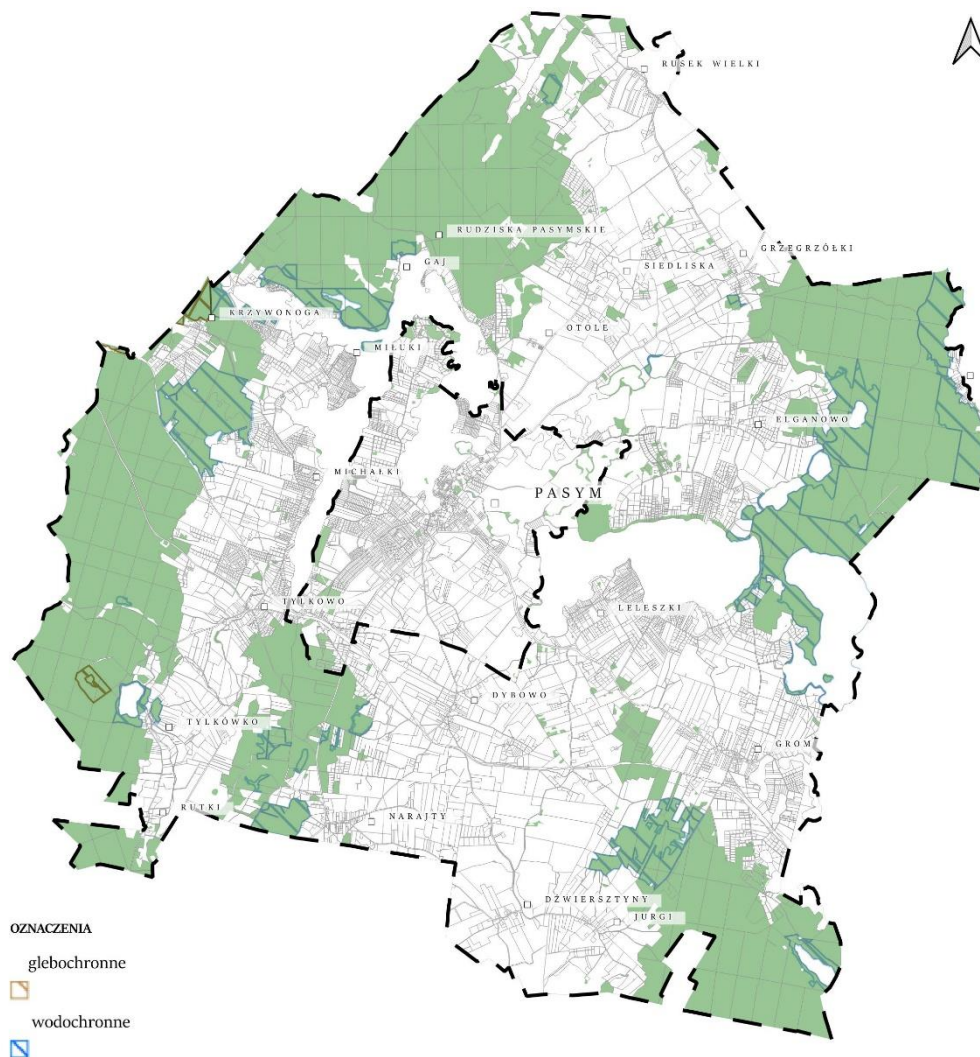
Rys. 18. Granice Użytku ekologicznego Obiekt Stawowy Tylkovo

5.6. POMNIKI PRZYRODY

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie. Na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu. Na terenie gminy Pasym nie znajdują się pomniki przyrody.

5.7. LASY OCHRONNE

Na terenie gminy Pasym występują lasy glebochronne, wodochronne stanowiące jedne z kategorii lasów o szczególnych walorach przyrodniczych.

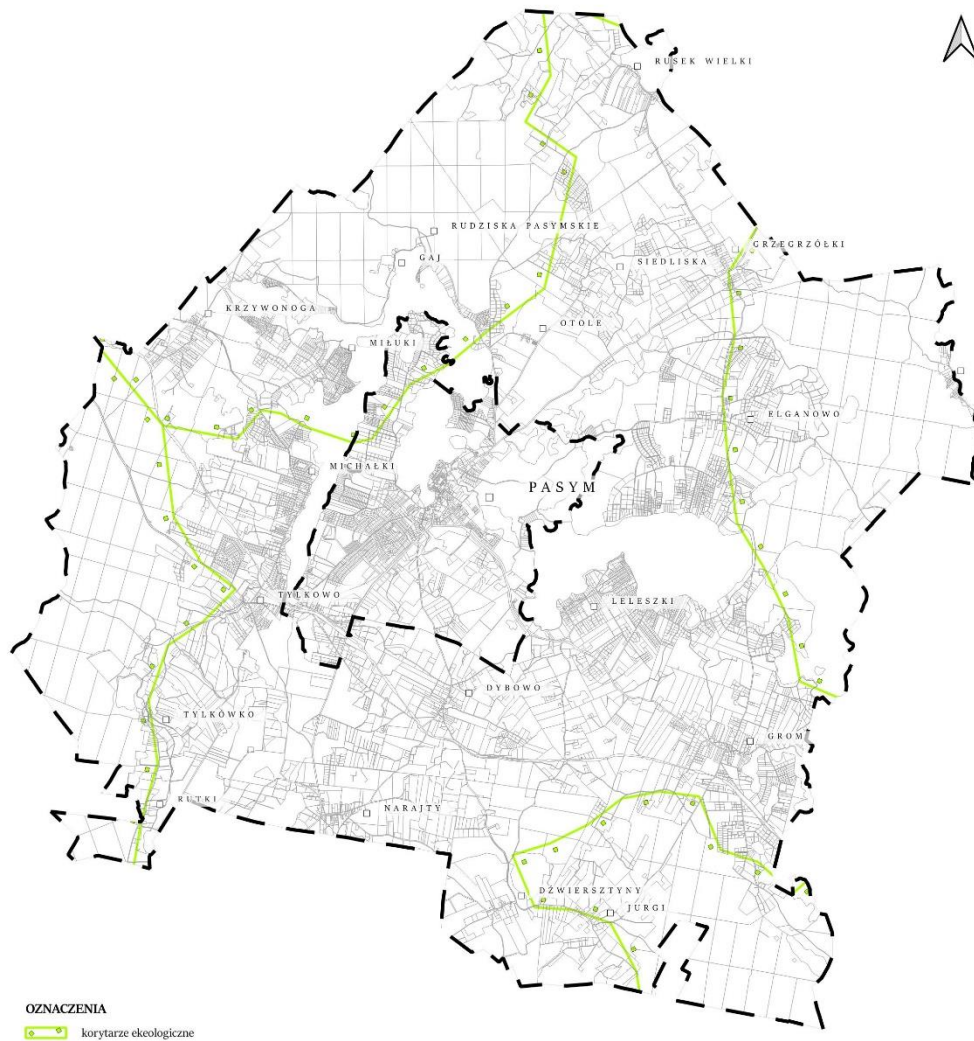

źródło: opracowanie własne na podstawie
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/PZGIK/NMT/GRID1/WMTS/ShadedRelief>;
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/WMTS/guest/wmts/TOPO>

Rys. 19. Lasy glebochronne, wodochronne

5.8. KORYTARZE EKOLOGICZNE

Według Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody, korytarzem ekologicznym nazywany jest obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Czasem Obszary Chronionego Krajobrazu mogą również pełnić funkcję korytarzy ekologicznych. Na obszarze gminy Pasy znajdują się korytarze ekologiczne: Dolina Pasłęki-Puszcza Piska, Puszcza Napiwodzko-Ramucka.

źródło: opracowanie własne na podstawie
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/PZGIK/NMT/GRID1/WMTS/ShadedRelief>;
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/WMTS/guest/wmts/TOPO>

Rys 20. Granice korytarzy ekologicznych

6. OCENA STANU ŚRODOWISKA ORAZ ŹRÓDŁA ZAGROZEŃ

6.1. JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy jest niska emisja. Niewątpliwym problemem jest spalanie w domowych piecach odpadów, w tym tworzyw sztucznych, gumy i tekstyliów. Domowe paleniska nie wytwarzają wystarczająco wysokiej temperatury do ich całkowitego spalania. W związku z tym do atmosfery przedostają się duże ilości sadzy, węglowodorów aromatycznych, merkaptanów i innych szkodliwych dla zdrowia ludzi związków chemicznych. Nasila się to szczególnie w okresie grzewczym. Ograniczenie emisji z procesów spalania paliw: budowa sieci gazowej, w tym na obszarach wiejskich; kontynuacja zmiany systemu ogrzewania z węglowego na piecowe, elektryczne lub olejowe; zakładanie indywidualnych liczników ciepła; wdrażanie zamiany wyeksploatowanych nieefektywnych kotłów węglowych na mniej obciążające atmosferę tj. energooszczędne, niskoemisyjne, nowszej generacji.

Na stan powietrza oddziałują także źródła komunikacyjne. Wysokie zanieczyszczenie powietrza substancjami pochodzącymi ze spalania paliw w silnikach pojazdów występuje na skrzyżowaniach oraz przy drogach publicznych o dużym natężeniu ruchu. Przyczyną nadmiernej emisji zanieczyszczeń ze środków

transportu jest przede wszystkim zły stan techniczny pojazdów, zła eksploatacja, przestoje w ruchu spowodowane złą organizacją ruchu lub zbyt małą przepustowością dróg.

Stężenia zanieczyszczeń charakteryzuje zmienność sezonowa, związana z warunkami klimatycznymi. Natomiast na podwyższenie stężeń większości zanieczyszczeń wpływają niska temperatura, znikome opady atmosferyczne oraz słaby wiatr. Głównym źródłem emisji dwutlenku siarki, pyłu oraz tlenku węgla jest spalanie paliw w celach grzewczych, dlatego też stężenia tych zanieczyszczeń cechuje duża zmienność sezonowa zależna od temperatury powietrza i konieczności ogrzewania pomieszczeń. Emisja dwutlenku siarki powstaje głównie ze spalania paliw. Dominujący udział w zanieczyszczaniu ma spalanie węgla, koksu oraz olejów opałowych. Zużycie tych paliw jest maksymalne w czasie jesiennym i zimowym, stąd też zdecydowanie większe jest zanieczyszczenie atmosfery w tym okresie. Pomiary SO₂ wykazują wyższe zanieczyszczenie powietrza w czasie zimy. Zmienność sezonową wykazuje również pył zawieszony i dwutlenek azotu. Wartości stężeń w miesiącach zimnych są wyższe niż w miesiącach ciepłych. Jednak różnice w wielkościach stężeń pomiędzy sezonami są niższe niż w przypadku dwutlenku siarki. Dla tych zanieczyszczeń istotny jest również wpływ innych źródeł zanieczyszczeń, niż procesy spalania w celach grzewczych. W stężeniach pyłu dużą rolę odgrywa emisja tzw. „niezorganizowana” np. pylenie ze źle zagospodarowanych obszarów, pokrytych kurzem ulic. W stężeniach dwutlenku azotu poza emisją z procesów spalania występuje również emisja tlenków azotu.

Obszar gminy Pasyw objęty jest monitoringiem powietrza prowadzonym przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Olsztynie, Departament Monitoringu Środowiska w Olsztynie. Teren gminy Pasyw przyporządkowano do strefy warmińsko-mazurskiej.

Tab. 5. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2024 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A₁, C₁ dla pyłu zawieszonego PM_{2,5}) [źródło: GIOŚ]

Kod strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃ ¹	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5} ²⁾
PL2803	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A ₁

Tab. 6. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2024 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C) [źródło: GIOŚ]

Kod strefy	SO ₂	NO _x	O ₃ ¹
PL2803	A	A	A

Wyjaśnienie oznaczeń:

Dla substancji dla których określone są poziomy dopuszczalne lub docelowe:

- klasa A – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych
- klasa C – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe.

Dla substancji, dla których określone są poziomy celu długoterminowego:

- klasa D₁ – stężenia ozonu i współczynnik AOT₄₀ nie przekraczają poziomu celu długoterminowego;
- klasa D₂ – stężenia ozonu i współczynnik AOT₄₀ przekraczają poziom celu długoterminowego.

Dla PM_{2,5} dla którego określono poziom dopuszczalny dla fazy II:

- klasa A₁ – stężenia PM_{2,5} na terenie strefy nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla fazy II;
- klasa C₁ – stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II.

W wyniku rocznej oceny jakości powietrza za rok 2024 odnotowano przekroczenia dopuszczalnego poziomu beznzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀. Wyniki analiz i oszacowań Regionalnego Wydziału

Monitoringu Środowiska w Olsztynie wskazują, że podstawową przyczyną przekroczeń benzo(a)pirenu było oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków. Zatem wysokie wartości stężeń tego zanieczyszczenia rejestrowano w okresach grzewczych (styczeń – marzec, październik – grudzień).

W okresie letnim występuje wzrost stężeń ozonu spowodowany obecnością w atmosferze jego prekursorów oraz w dużej mierze warunkami meteorologicznymi. W 2024 r. nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego ozonu określonego dla kryterium ochrony zdrowia ludzi. Stwierdzono jednak, podobnie jak w latach poprzednich, przekroczenie poziomu celu długoterminowego.

W odniesieniu do kryterium ochrony roślin, w 2024 r. pomiary jakości powietrza oraz wyniki modelowania nie wykazały przekroczeń poziomów dopuszczalnych określonych dla dwutlenku siarki i tlenków azotu oraz poziomu docelowego ozonu. Jednocześnie stężenia ozonu przekroczyły poziom celu długoterminowego. Działania w zakresie poprawy jakości powietrza w strefie warmińsko-mazurskiej realizowane są w ramach obowiązującej aktualizacji Programu ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego PM₁₀ i poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM₁₀ wraz z planem działań krótkoterminowych, uchwalonej w 2023 roku. Powyższy program stanowi dokument, który wskazuje istotne przyczyny wystąpienia przekroczeń norm jakości powietrza oraz określa działania, których wdrożenie ma na celu poprawę jakości powietrza.

6.2. JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie przeprowadził ocenę stanu wód powierzchniowych na terenie województwa warmińsko - mazurskiego. Badanie dotyczyło wód jeziora Kalwa. Zgodnie z Raportem o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego opracowanym WIOŚ w Olsztynie ocena podatności na degradację pozwala zaliczyć jezioro Kalwa do II kategorii, co wskazuje na umiarkowaną presję zlewni. Niewątpliwie dostawa zanieczyszczeń ze źródeł punktowych (ściek z oczyszczalni i ścieki deszczowe z Pasyimia) oraz duża presja rekreacyjna stanowią czynniki sprzyjające utrzymywaniu się obniżonej jakości wód jeziora. Ocena ogólna wskazuje na obniżoną jakość wód jeziora Kalwa odpowiadającą III klasie czystości. Wskaźniki najmniej korzystne to warunki tlenowe hypolimnionu, fosforany nad dnem latem i chlorofil „a”. Pozostałe odpowiadały II i III klasie.

Teren gminy Pasyim położony jest na w następujących zlewniach rzecznych JCWP: Kiermas do Dopływu z Marcinkowa RW7000185844873, Sawica RW2000182654299, Wadąg do Kanału Dobrąg RW7000185844591.

Tab. 7. Ocena stanu zlewni rzecznych JCWP.

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Stan/ potencjał ekologiczny	Status	Zagrożenie nieosiągnięciem celów środowiskowych	Cel środowiskowy
RW7000185844873	Kiermas do Dopływu z Marcinkowa	dobry stan ekologiczny	naturalna część wód	zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych
RW2000182654299	Sawica	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	naturalna część wód	niezagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych
RW7000185844591	Wadąg do Kanału Dobrąg	umiarkowany stan ekologiczny	naturalna część wód	zagrożona	dobry stan ekologiczny

źródło: opracowanie własne na podstawie bazy danych przestrzennych drugiej aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy IIaPGW

Teren gminy Pasyń położony jest na w następujących zlewniach jeziornych JCWP: Końno LW30441, Kalwa LW30435, Sąpląty LW30299, Serwent LW30420, Leleskie LW30433, Grom LW30307, Sasek Wielki LW30300.

Tab. 8. Ocena stanu zlewni jeziornych JCWP.

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Stan/ potencjał ekologiczny	Status	Zagrożenie nieosiągnięciem celów środowiskowych	Cel środowiskowy
LW30441	Końno	brak danych	naturalna część wód	niezagrożona	dobry stan ekologiczny
LW30435	Kalwa	zły stan ekologiczny	naturalna część wód	zagrożona	dobry stan ekologiczny
LW30299	Sąpląty	brak danych	naturalna część wód	niezagrożona	dobry stan ekologiczny
LW30420	Serwent	brak danych	naturalna część wód	niezagrożona	dobry stan ekologiczny
LW30433	Leleskie	brak danych	naturalna część wód	zagrożona	dobry stan ekologiczny
LW30307	Grom	brak danych	naturalna część wód	niezagrożona	dobry stan ekologiczny
LW30300	Sasek Wielki	zły stan ekologiczny	naturalna część wód	zagrożona	dobry stan ekologiczny

źródło: opracowanie własne na podstawie bazy danych przestrzennych drugiej aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy IIaPGW

Zgodnie z definicją zawartą w Ramowej Dyrektywie Wodnej (2000/60/WE (RDW) z dnia 23 października 2000r., jednolite części wód podziemnych (JCWPd) obejmują wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności, umożliwiających pobór znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych.

Gmina Pasyń znajduje się na obszarze JCWPd (jednolita część wód powierzchniowych) o nr PLGW700020 Łyny i Węgorapy, PLGW200050 Środkowej Wisły. Informacje na temat stanu jakości wód podziemnych JCWPd nr 19 i 50 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. 9. Ocena stanu JCWPd.

Ocena stanu JCWPd PLGW700020 Łyny i Węgorapy		
Ocena stanu 2012	Stan chemiczny	dobry
	Stan ilościowy	dobry
	Stan (ogólny)	dobry
JCWPd wg podziału obowiązującego w I cyklu planistycznym		20
Presje antropogeniczne na stan wód		
Przyczyna stanu słabego		-
Rodzaj użytkowania części wód		rolniczy
Presje/oddziaływania i zagrożenia antropogeniczne		
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego		niezagrożona
Ocena stanu JCWPd: PLGW200050 Środkowej Wisły		
Ocena stanu 2012	Stan chemiczny	dobry
	Stan ilościowy	dobry
	Stan (ogólny)	dobry
JCWPd wg podziału obowiązującego w I cyklu planistycznym		50, 51
Presje antropogeniczne na stan wód		

Przyczyna stanu słabego	-
Rodzaj użytkowania części wód	rolniczy
Presje/oddziaływania i zagrożenia antropogeniczne	
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	niezagrożona

6.3. KLIMAT AKUSTYCZNY

Wyróżnia się trzy główne rodzaje hałasu, według źródła powstawania: hałas przemysłowy powodowany przez urządzenia i maszyny w obiektach przemysłowych i usługowych, hałas komunikacyjny pochodzący od środków transportu drogowego, kolejowego i lotniczego, hałas komunalny występujący w budynkach mieszkalnych, szczególnie wielorodzinnych i w obiektach użyteczności publicznej.

Hałas przemysłowy na terenie gminy stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym, występujące głównie na terenach sąsiadujących z zakładami usługowym, przemysłowymi. Jest on uciążliwy głównie dla budynków zlokalizowanych w pobliżu takich obiektów. Poziom hałasu przemysłowego jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu. W sąsiedztwie zakładów przemysłowych poziomy dźwięku osiągają wartości od 50 dB (mało uciążliwe) do 90 dB (bardzo uciążliwe).

Do najpowszechniejszych i najbardziej uciążliwych źródeł hałasu należy komunikacja drogowa. Środki transportu są ruchomymi źródłami hałasu decydującymi o parametrach klimatu akustycznego przede wszystkim na terenach zurbanizowanych. Przez obszar gminy przebiegają: droga krajowa, drogi powiatowe, drogi gminne, drogi wewnętrzne, których użytkowanie wpływa na klimat akustyczny rejonu.

Z uwagi na wzrastającą liczbę pojazdów i zwiększające się natężenie ich ruchu można przyjąć, że na terenie gminy utrzymywać się będzie tendencja wzrostowa natężenia hałasu związanego z ruchem kołowym. Szacuje się, że w skali kraju aż 25% mieszkańców jest narażona na ponadnormatywny hałas w mieszkaniach występujący w wyniku stosowania „oszczędnych” materiałów i konstrukcji budowlanych. Hałas wewnątrzsiedlowy spowodowany jest przez pracę silników samochodowych, wywożenie śmieci, dostawy do sklepów, głośną muzykę radiową. Do tych hałasów dołącza się niejednokrotnie bardzo uciążliwy hałas wewnątrz budynku, spowodowany wadliwym funkcjonowaniem instalacji wodno - kanalizacyjnej, centralnego ogrzewania, dźwigów, hydroforów, zsyków. Bardzo często powodem hałasu wewnątrz budynków mieszkalnych jest lokalizacja w pomieszczeniach piwnicznych lokali usługowych. Według polskiej normy, poziom hałasu pochodzący od instalacji i urządzeń budynku może wynosić w ciągu dnia 30 - 40 dB, nocą 25 - 30 dB.

6.4. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE NIEJONIZUJĄCE

Głównymi źródłami promieniowania niejonizującego w środowisku są: stacje radiowe i telewizyjne, elektroenergetyczne linie napowietrzne wysokiego napięcia, stacje transformatorowe, stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej, zespoły sieci i urządzeń elektrycznych w gospodarstwie domowym (np. kuchenki mikrofalowe) urządzenia radiolokacyjne i radionawigacyjne. W przypadku stacji bazowych telefonii komórkowej pola elektromagnetyczne są wypromieniowywane na bardzo dużych wysokościach, w miejscach niedostępnych dla ludzi. Wokół budowanych stacji bazowych telefonii komórkowych istnieje możliwość tworzenia obszarów ograniczonego użytkowania. Na terenie gminy Pasyg głównym źródłem promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego jest sieć i urządzenia elektroenergetyczne. Mieszkańcy gminy zaopatrywani są w energię elektryczną systemem linii napowietrznych, napowietrzno - kablowych i kablowych średniego, niskiego napięcia oraz przez napowietrzne, wewnętrzne i wbudowane stacje transformatorowe. Źródłami emisji promieniowania elektromagnetycznego na terenie gminy Pasyg są również stacje bazowe telefonii komórkowej. Zasięgi występowania pól elektromagnetycznych o wartościach granicznych w otoczeniu stacji bazowych telefonii komórkowych są zależne od mocy doprowadzanej do anten i charakterystyki promieniowania tych anten. Należy

mieć na uwadze, że oddziaływanie promieniowania niejonizującego na środowisko będzie stale wzrastać, co związane jest z postępem cywilizacyjnym. Rozwój źródeł pól elektromagnetycznych powoduje zarówno ogólny wzrost poziomu tła promieniowania elektromagnetycznego w środowisku, jak też zwiększenie liczby i powierzchni obszarów o podwyższonym poziomie natężenia promieniowania. Wpływ negatywnego oddziaływania promieniowania niejonizującego na środowisko można wyeliminować lub ograniczyć tworząc strefy ochronne wokół źródeł promieniowania. Odpowiednia wysokość masztu anteny oraz dobór właściwych parametrów pracy stacji bazowych powoduje, że nie wywierają one negatywnego wpływu na ludzi.

6.5. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ

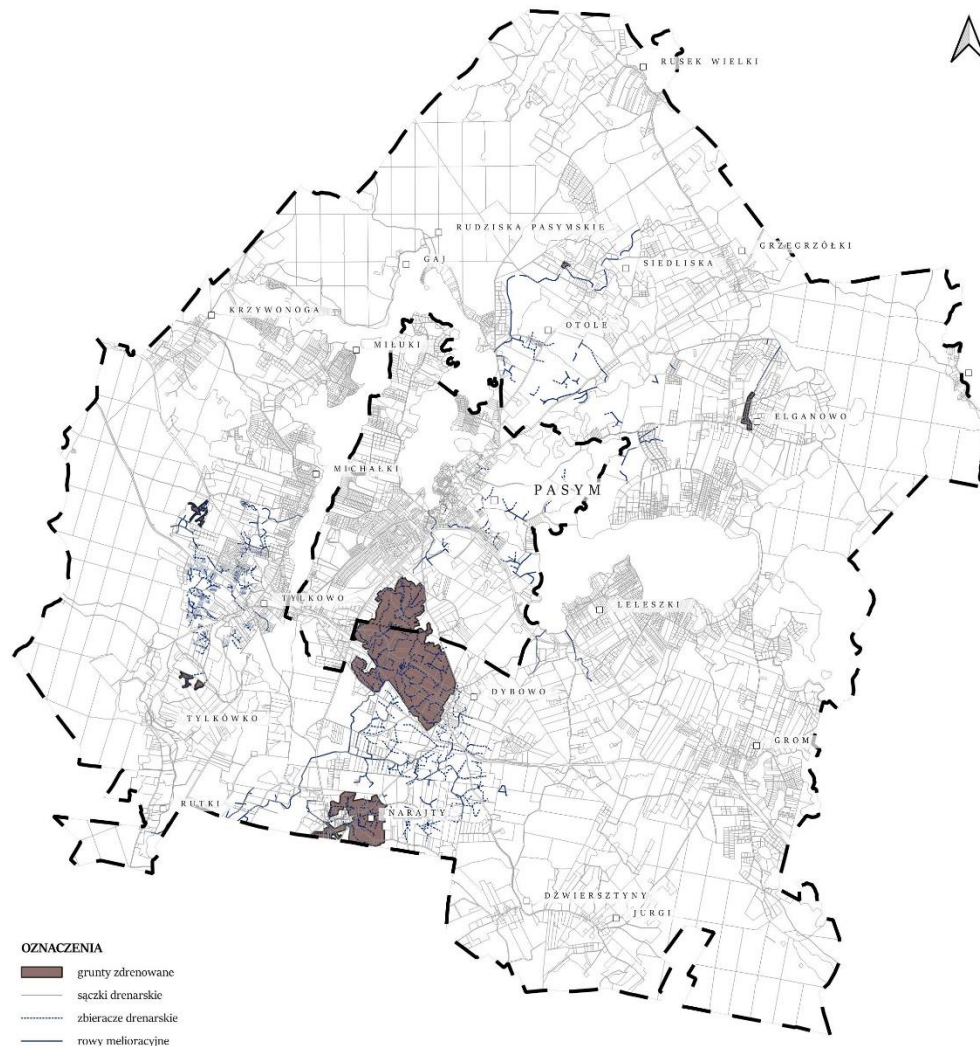
Zgodnie z art. 77 ust. 1 pkt 3 Ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne (t.j. Dz. U z 2024r. poz. 1187 z późn.zm.) na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zakazuje się: gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w szczególności ich składowania; lokalizowania nowych cmentarzy. Na terenie gminy Pasy nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodziowego.

6.6. OBSZARY NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Osuwanie się mas ziemnych należy do zagrożeń geologicznych i stanowi element zjawiska ruchów masowych ziemi. Jest związane przede wszystkim z działaniem sił przyrody, takich jak gwałtowne opady deszczu, intensywne topnienie śniegu, podnoszenie się poziomu wód gruntowych oraz wezbrania rzek i potoków. Coraz częściej do ich powstawania przyczynia się działalność człowieka. Osuwanie ziemi powoduje także degradację gleb oraz rozległe zniszczenia terenów rolnych i leśnych. Na terenie gminy Pasy nie występują osuwiska i obszary narażone na osuwanie się mas ziemnych.

6.7. OBSZARY GRUNTÓW ZMELIOROWANYCH

Melioracja gruntów na terenie Gminy Pasy obejmuje kilka rodzajów urządzeń - rowy melioracyjne, zbieracze drenarskie rurociągi grawitacyjne. Tereny te uznaje się za grunty zdrenowane. Tereny te stanowią ok. 20% powierzchni gminy. Zgodnie z art. 205 Prawa wodnego (t.j. Dz.U.), za utrzymanie urządzeń melioracji wodnych – do których należą rowy melioracyjne, rurociągi drenarskie, osadniki czy przepusty – odpowiadają właściciele gruntów, na których się one znajdują lub którym służą. Jeśli za utrzymanie odpowiada spółka wodna – obowiązki spoczywają na niej lub na jej związku.

źródło: opracowanie własne na podstawie
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/PZGIK/NMT/GRID1/WMTS/ShadedRelief>;
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/WMTS/guest/wmts/TOPO>

Rys.21. Grunty zmeliorowane (stan na maj 2025r.)

6.8. STREFY OCHRONNE UJĘĆ WODY

Według decyzji Dyrektora Zarządu Zlewni w Olsztynie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie nr BI.ZUZ.4.4100.23.2018 z dnia 12 lipca 2018 r. na terenie Gminy Pasym zostały wyznaczone tereny ochrony bezpośredniej:

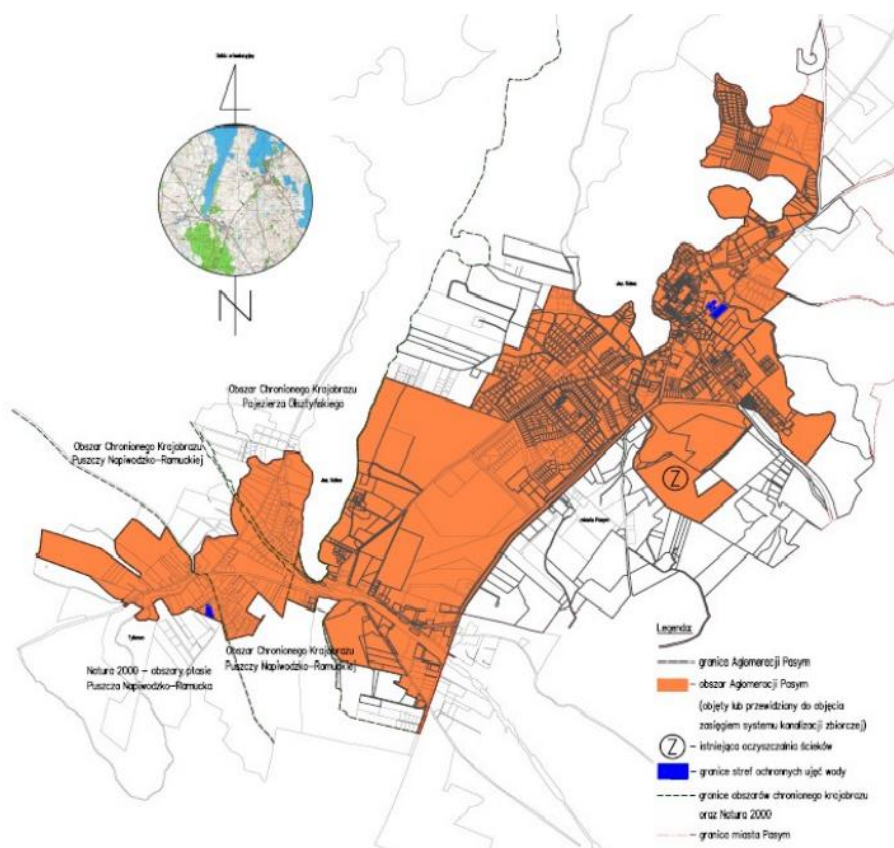
a) dla ujęcia wody w miejscowości Pasy – dla studni SW1, SW2, SW3 składającego się z obszaru w formie wieloboku o wymiarach 38,50m x 11,30m x 24m x 21m x 28m x 33,50m x 61,50m x 49m x 128,60m x 48,60m x 16,60m x 20,60m x 8,60m x 36,50m i zlokalizowanego na działkach ewidencyjnych nr 288/1 i 283 w obrębie geodezyjnym Pasy 4.

b) dla ujęcia wody w miejscowości Tylkowo – dla studni SW1, SW2 składającego się z obszaru w formie wieloboku o wymiarach 14,43m x 8,43m x 68,91m x 10,85m x 23,80m x 17m x 13,60m x 47,55m x 70,38m i zlokalizowanego na działce ewidencyjnej nr 151 w obrębie geodezyjnym Tylkowo.

Na ustanowionych terenach ochrony bezpośredniej obowiązują następujące zakazy i nakazy: a) zakaz użytkowania gruntów do celów nie związanych z eksploatacją ujęcia wody; b) nakaz odprowadzania wód opadowych lub roztopowych w sposób uniemożliwiający przedostanie się ich do urządzeń służących do poboru

wody; c) nakaz zagospodarowania terenu zielenią; d) nakaz odprowadzania poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieków z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku dla osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody; e) nakaz ograniczenia wyłącznie do niezbędnych potrzeb przebywania osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

W ramach opracowania planu ogólnego gminy Pasyw uwzględniono uwarunkowania wynikające z istniejących stref ochronnych ujęć wód. Jednocześnie, dla potrzeb porządkowania systemu technicznego gminy oraz zapewnienia właściwego funkcjonowania infrastruktury komunalnej, w planie ogólnym ustanowiono strefy SI – strefy infrastruktury. Strefy te obejmują tereny istniejącej i planowanej infrastruktury technicznej, w tym urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, energetycznych i komunikacyjnych. Ich wyznaczenie pozwala na właściwe kształtowanie przestrzeni w sposób sprzyjający ochronie zasobów wodnych, poprzez odpowiednie rozmieszczenie i zabezpieczenie urządzeń infrastrukturalnych.

źródło: www.bip.pasym.pl

Rys. 22. Granice stref ochronnych ujęć wody.

6.9. OBSZARY OCHRONNE ZBIORNIKÓW WÓD ŚRÓDLĄDOWYCH

Na terenie Gminy Pasyw nie występują obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych.

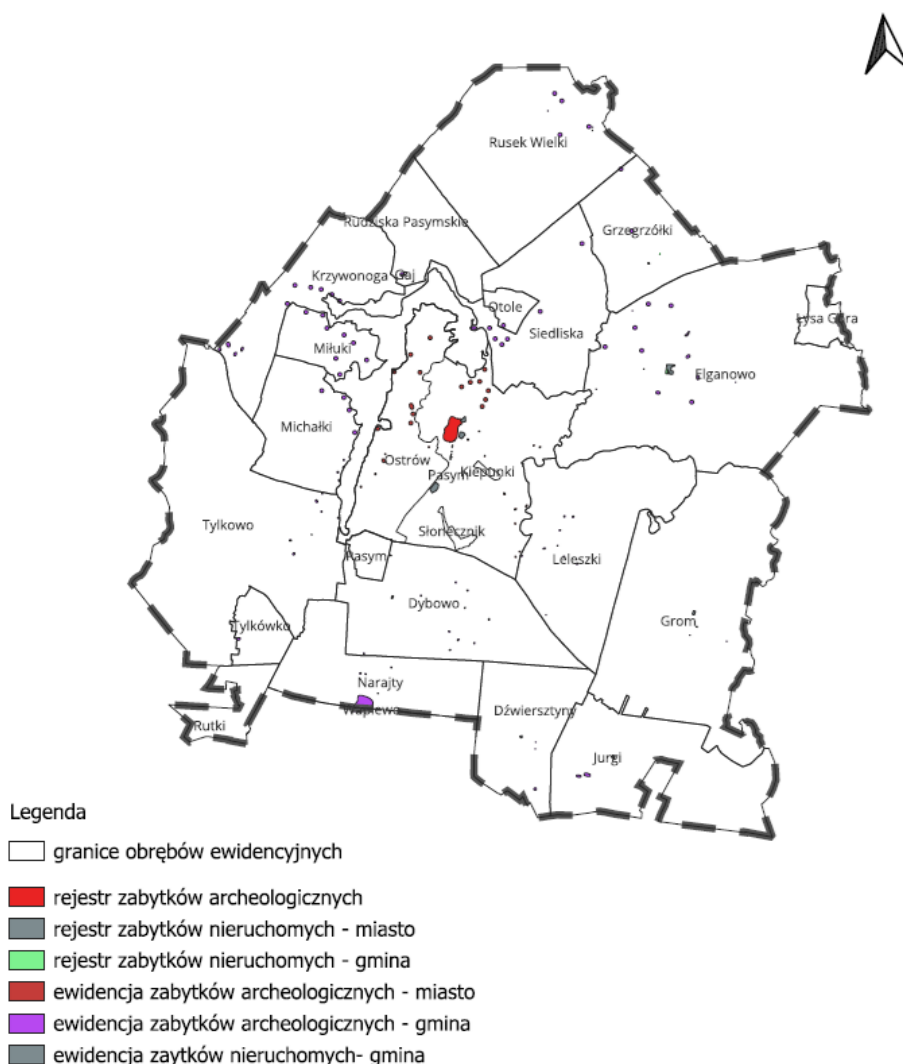
6.10. OBSZARY UZDROWISK ORAZ OCHRONY UZDROWISKOWEJ

Na terenie Gminy Pasyw nie występują obszary uzdrowisk ani obszary ochrony uzdrowiskowej.

6.11. ZABYTKI OBJĘTE FORMAMI OCHRONY, O KTÓRYCH MOWA W USTAWIE Z DNIA 23 LIPCA 2003R. O OCHRONIE ZABYTKÓW I OPIECE NAD ZABYTKAMI

Dziedzictwo kulturowe Gminy Pasyń stanowi istotny element tożsamości regionalnej i zachowanej spuścizny historycznej południowych Mazur. Najcenniejszym zabytkiem jest gotycki kościół ewangelicko-augsburski w Pasymiu, wzniesiony w XIV wieku (1350–1391), będący jednym z najstarszych kościołów tego typu na Mazurach. Zachował on cenne wyposażenie, m.in. manierystyczny ołtarz główny z 1673 r., ambonę z 1680 r. oraz barokowy prospekt organowy z 1705 r. Obiekt ten pełni funkcje religijne i kulturalne. Na terenie gminy zidentyfikowano również inne obiekty o wartości historycznej, w tym zabytkową zabudowę małomiasteczkową w centrum Pasymia (XVIII–XIX w.), cmentarze różnych wyznań oraz pojedyncze przykłady architektury wiejskiej i folwarcznej. W zasobach gminnej ewidencji zabytków oraz rejestru zabytków znajdują się zarówno obiekty nieruchome, jak i stanowiska archeologiczne, dokumentujące ciągłość osadniczą regionu od czasów średniowiecza. Całość dziedzictwa kulturowego Gminy Pasyń podlega ochronie na podstawie przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, a także lokalnych uchwał, w tym Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami.

Zabytki zlokalizowane na terenie Gminy Pasyń charakteryzują się ogólnie dobrym lub zadowalającym stanem technicznym. Kluczowe obiekty wpisane do rejestru zabytków, takie jak XIV-wieczny kościół ewangelicko-augsburski czy kościół katolicki pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa, są poddawane regularnym pracom konserwatorskim i modernizacyjnym. Obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków, w tym historyczna zabudowa centrum Pasymia oraz budynki użyteczności publicznej, nie wykazują objawów poważnej degradacji, choć niektóre z nich wymagają dalszego monitoringu w zakresie ochrony przed zawilgoceniem i zużyciem materiałów konstrukcyjnych. Ogólnie stan zachowania zabytków na obszarze gminy należy ocenić jako stabilny, z tendencją do stopniowej poprawy w wyniku prowadzonych działań inwestycyjnych i opieki konserwatorskiej. Gmina, przy wsparciu środków zewnętrznych, kontynuuje działania mające na celu zabezpieczenie, zachowanie i właściwe eksponowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego.

źródło: opracowanie własne na podstawie https://usluga.zabytek.gov.pl/INSPIRE_IMD/service.svc/get
Rys 23. Rozmieszczenie obiektów zabytkowych na terenie Gminy Pasy.

Stan techniczny pozostałych obiektów ujętych w gminnej ewidencji wskazuje na zaniedbania. Część założeń zabudowy ma nienajlepszy stan zachowania. Ponadto często znaczna powierzchnia elewacji zabytkowych budynków jest pokryta szyldami i reklamami. Wśród zagrożeń dla ochrony dziedzictwa kulturowego Gminy wymienić należy m. in.: akty wandalizmu, złą sytuację finansową wielu użytkowników obiektów zabytkowych, niewłaściwe stosowanie nowych elementów budowlanych i technologii przy odnawianiu i remontach. Plan ogólny gminy Pasy respektuje uwarunkowania wynikające z potrzeby ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków nieruchomych oraz dóbr kultury współczesnej.

6.12. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁĄDY I ICH STREFY KONTROLNE

Na terenie gminy Pasy nie występują obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne.

6.13. TERENY ZAMKNIĘTE I ICH STREFY KONTROLNE

Na obszarze gminy Pasyw występują tereny zamknięte ustalone przez Ministra właściwego do spraw transportu przez które przebiegają linie kolejowe. W ich skład zgodnie z decyzją Ministra Infrastruktury nr 14 z dnia 18 września 2020 r. w sprawie terenów zamkniętych przez które przebiegają linie kolejowe, wraz z decyzją zmieniającą (Nr 28 z dnia 19 października 2021 r.) wchodzi następujące nieruchomości:

Tab.10. Wykaz nieruchomości stanowiących tereny zamknięte w oparciu o decyzję Ministra Infrastruktury nr 14 z dnia 18 września 2020 r.

1092 1	szczycieński	Pasym	Grom	527/2	9,6433	281704_5.0005.527/ 2
1093	szczycieński	Pasym	Krzywonoga	136	4,9600	281704_5.0007.136
1094	szczycieński	Pasym	Leleszki	212	2,9824	281704_5.0008.212
1095	szczycieński	Pasym	Michałki	164/1	1,6000	281704_5.0009.164/ 1
1096	szczycieński	Pasym	Michałki	164/2	3,4700	281704_5.0009.164/ 2
1097	szczycieński	Pasym	Tylkowo	28	2,4800	281704_5.0016.28
1098	szczycieński	Pasym	Tylkowo	251	0,1600	281704_5.0016.251
1099	szczycieński	Pasym	Tylkowo	252	1,5900	281704_5.0016.252
1100	szczycieński	Pasym Miasto	1	393/17	5,0003	281704_4.0001.393/

Plan ogólny Pasyw uwzględnia kwestie związane z występowaniem kolejowych terenów zamkniętych poprzez ustanowienie na nich odpowiednich stref komunikacyjnych (SK), zapewniając tym samym bezpieczeństwo oraz sprawne funkcjonowanie infrastruktury kolejowej w kontekście rozwoju przestrzennego gminy.

6.14. OBSZARY OGRANICZONEGO UŻYTKOWANIA

Na terenie gminy Pasyw nie ma wyznaczonych obszarów ograniczonego użytkowania ustalonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54).

6.15. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENIA, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI

Na obszarze gminy Pasyw nie wyznaczono obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji lub remediacji.

6.16. OBSZARY ZDEGRADOWANE I OBSZARY REWITALIZACJI

Na terenie gminy Pasyw nie ustanowiono obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w rozumieniu ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1398; 756; z 2019 r. poz. 730; 1696; 2020).

6.17. OBSZARY CICHE W AGLOMERACJI ORAZ OBSZARY CICHE POZA AGLOMERACJĄ

Na terenie gminy Pasyw nie występują obszary ciche w aglomeracji oraz obszary ciche poza aglomeracją.

6.18. ZAKŁADY O ZWIĘKSZONYM RYZYKU WYSTĄPIENIA DUŻE AWARII

Na terenie miasta i gminy Pasyw nie występują zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia dużej awarii.

6.19. OBSZARY PASA NADBRZEŻNEGO, W TYM W SZCZEGÓLNOŚCI I PASA TECHNICZNEGO

Na terenie gminy Pasyw nie występują obszary pasa nadbrzeżnego i pasa technicznego w myśl art. 36 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej.

6.20. REKOMENDACJE I WNIOŚKI ZAWARTE W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM ORAZ KRAJOBRAZY PRIORYTETOWE

Audyty krajobrazowe województwa warmińsko-mazurskiego to dokument oceniający stan i wartości krajobrazowe regionu, mający na celu identyfikację, klasyfikację i ocenę krajobrazów występujących na danym obszarze. Został uchwalony przez Sejmik Województwa uchwałą Nr 13/242/25/VII w dniu 25.03.2025 r.

Audyty krajobrazowe województwa warmińsko-mazurskiego składa się z następujących elementów:

- Identyfikacja krajobrazów poprzez określenie różnych typów krajobrazów na terenie województwa.
- Katalog krajobrazów priorytetowych – wskazanie tych, które mają szczególne znaczenie dla ochrony i planowania przestrzennego.
- Ocena zagrożeń – analiza czynników negatywnie wpływających na krajobraz, np. urbanizacja, inwestycje przemysłowe, rolnictwo wielkoobszarowe.
- Rekomendacje – wskazówki dotyczące ochrony, zagospodarowania i kształtowania krajobrazów.

W gminie Pasyw w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Olsztyńskiego oraz Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej wyodrębniono łącznie 21 krajobrazów, których wykaz stanowi tabela załączona poniżej:

Tab.11. Wykaz krajobrazów wyodrębnionych na terenie Gminy Pasyw.

Lp.	kod krajobrazu	typ krajobrazu	roślinność
1	28-842.81-76	leśne	Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga, Niżowy łąg jesionowo-olszowy, Kontynentalny bór sosnowy, odmiana subborealna, Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe, Olsy środkowoeuropejskie, Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne)
2	28-842.81-05	podmiejskie i osadnicze	Kontynentalny bór sosnowy, odmiana subborealna, Olsy środkowoeuropejskie, Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga, Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne), Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe
3	28-842.81-06	wiejskie	Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe, Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga, Niżowy łąg jesionowo-olszowy, Olsy środkowoeuropejskie, Kontynentalny bór sosnowy, odmiana subborealna
4	28-842.81-67	wody powierzchniowe	Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga, Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne), Niżowy łąg jesionowo-olszowy, Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe
5	28-842.81-69	podmiejskie i osadnicze	Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe, Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga, Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne), Niżowy łąg jesionowo-olszowy
6	28-842.81-12	wiejskie	Niżowy łąg jesionowo-olszowy, Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe, Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga

7	28-842.82-b9	wiejskie	Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe, Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne), Niżowy łąg jesionowo-olszowy, Żyzna buczyna niżowa, Olsy środkowoeuropejskie, Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga, Grąd subatlantycki,
8	28-842.82-96	wiejskie	Olsy środkowoeuropejskie, Niżowy łąg jesionowo-olszowy, Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga
9	28-842.81-10	wiejskie	Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne), Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe, Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga
10	28-842.81-68	miejskie	Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe, Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne), Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga
11	28-842.81-07	wiejskie	Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne), Olsy środkowoeuropejskie, Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe, Kontynentalny bór sosnowy, odmiana subborealna, Niżowy łąg jesionowo-olszowy, Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria ubo
12	28-842.81-11	wody powierzchniowe	Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne), Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga
13	28-842.81-40	podmiejskie i osadnicze	Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne), Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga
14	28-842.81-08	leśne	Niżowy łąg jesionowo-olszowy, Kontynentalny bór sosnowy, odmiana subborealna, Olsy środkowoeuropejskie, Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe, Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne), Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria ubo
15	28-842.82-50	leśne	Niżowy łąg jesionowo-olszowy, Kontynentalny bór sosnowy, odmiana subborealna, Olsy środkowoeuropejskie, Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe, Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne), Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria ubo
16	28-842.81-39	wody powierzchniowe	Kontynentalny bór sosnowy, odmiana subborealna, Olsy środkowoeuropejskie, Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe, Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne), Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga
17	28-842.81-48	leśne	Olsy środkowoeuropejskie, Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe, Kontynentalny bór sosnowy, odmiana subborealna, Niżowy łąg jesionowo-olszowy, Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga
18	28-842.81-a9	wiejskie	Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga, Niżowy łąg jesionowo-olszowy
19	28-842.82-60	leśne	Olsy środkowoeuropejskie, Kontynentalny bór sosnowy, odmiana subborealna, Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne), Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe, Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga

20	28-842.81-b5	wody powierzchniowe	Kontynentalny bór sosnowy, odmiana subborealna, Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe, Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne), Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga
21	28-842.81-c4	wody powierzchniowe	Grąd subkontynentalny, odmiana subborealna, seria uboga, Wody powierzchniowe (jeziora, zalewy i inne), Kontynentalny bór sosnowy, odmiana subborealna, Kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe

Źródło: Audyt Krajobrazowy Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

W odniesieniu do wymienionych powyżej obszarów ustalono następujące rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony poszczególnych krajobrazów:

W krajobrazach wód powierzchniowych:

- Uwzględnianie cech środowiska przyrodniczego, kulturowego i walorów krajobrazowych na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego w celu zapobiegania powstawaniu konfliktów przestrzennych, w tym środowiskowych i widokowych.
- Ochrona i kształtowanie stref przybrzeżnych jezior w szczególności w obrębie terenów zagospodarowanych i podlegających presji związanej z zagospodarowaniem turystycznym i rekreacyjnym, z uwzględnieniem utrzymania istniejącej roślinności, zapobiegania przekształcaniu linii brzegowej, utrzymania istniejących naturalnych rozlewisk i zabagnień, ograniczania lokalizowania pomostów.
- Dążenie do zachowania i kształtowania stref buforowych jezior w obrębie terenów użytkowanych rolniczo w celu ograniczenia wpływu substancji biogenych.
- Planowania nowej zabudowy w obrębie wsi w ramach uzupełniania lub kontynuacji zagospodarowania, z uwzględnieniem cech środowiska przyrodniczego i walorów ekspozycji,
- Kształtowanie zabudowy poprzez stosowanie jednolitego charakteru, w szczególności w zakresie: skali, formy, wysokości i gabarytów, bryły, geometrii połączeń dachowych, elewacji, detalu architektonicznego oraz rodzaju i kolorystyki materiałów, w tym pokrycia dachowego.
- Zapobieganie lokalizowaniu obiektów wysokościowych wertykalnych, wielkokubaturowych i wielkopowierzchniowych, w szczególności stanowiących obiekty dysharmonijne w krajobrazie
- Ochrona bioróżnorodności.

W krajobrazach leśnych:

- Uwzględnianie cech środowiska przyrodniczego, kulturowego i walorów krajobrazowych na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego w celu zapobiegania powstawaniu konfliktów przestrzennych, w tym środowiskowych i widokowych.
- Ograniczanie przekształcania lasów na cele nieleśne.
- Utrzymanie w strukturze lasów: śródleśnych łąk, muraw i innych zbiorowisk nieleśnych.
- Ochrona strefy przybrzeżnej jeziora Wadąg – zapobiegania przekształcaniu linii brzegowej, – ograniczania lokalizowania pomostów.
- Zapobieganie lokalizowaniu obiektów wysokościowych wertykalnych, wielkokubaturowych i wielkopowierzchniowych, w szczególności stanowiących obiekty dysharmonijne w krajobrazie.
- Ochrona alei przydrożnych
- Kształtowanie zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego w szczególności na terenach w obrębie rzeki Łyny (szlak kajakowy) w dostosowaniu intensywności zagospodarowania do chłonności turystycznej oraz cech środowiska przyrodniczego i krajobrazu.
- Ochrona bioróżnorodności.

W krajobrazie miejskim (Pasym):

- Ochrona krajobrazu kulturowego – zachowanie historycznego układu urbanistycznego, konsekwentne zarządzanie zabytkami i przestrzeniami publicznymi.
- Zgodny rozwój w strefach przybrzeżnych – ochrona linii brzegowej jezior poprzez ograniczenia zabudowy, grodzień i wprowadzenie zieleni buforowej.
- Integracja otoczenia przyrodniczego i miejskiego – wprowadzanie widokowych korytarzy, punktów widokowych nad jeziorami, obsadzeń zielonych wspierających chłodzenie miasta.
- Monitoring i kontrola zmian – bieżące śledzenie inwestycji i procedowanie ich zgodnie z rekomendacjami audytu krajobrazowego.

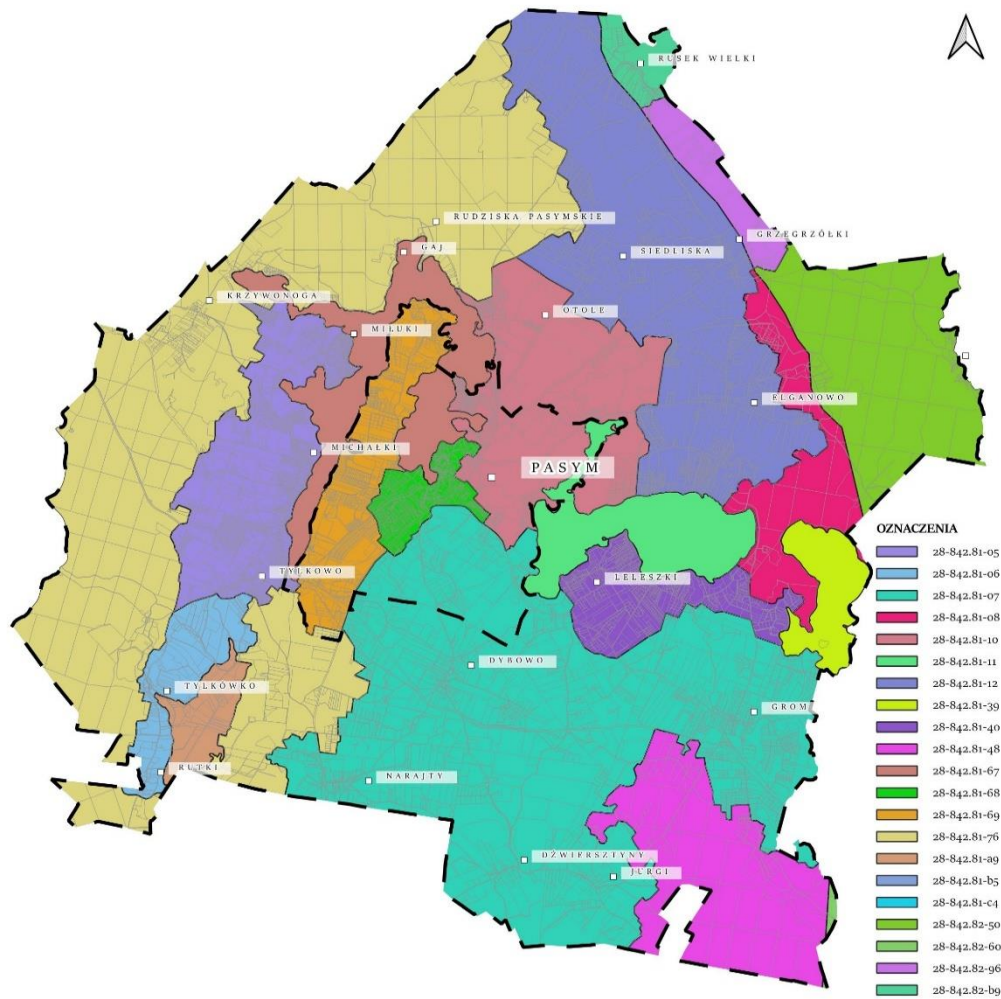
W krajobrazie podmiejskim i osadniczym:

- Uwzględnianie cech środowiska przyrodniczego, kulturowego i walorów krajobrazowych na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego w celu zapobiegania powstawaniu konfliktów przestrzennych, w tym środowiskowych i widokowych.
- Ochrona i kształtowanie strefy przybrzeżnej jezior z uwzględnieniem
 - utrzymania istniejącej roślinności,
 - zapobiegania przekształcaniu linii brzegowej,
 - ograniczania lokalizowania pomostów.
- Kształtowanie terenów zabudowanych wsi z uwzględnieniem:
 - planowania nowej zabudowy w obrębie wsi w ramach uzupełniania lub kontynuacji zagospodarowania z uwzględnieniem cech środowiska przyrodniczego i walorów ekspozycji,
 - kształtowania zabudowy poprzez stosowanie jednolitego charakteru, w szczególności w zakresie: skali, formy, wysokości i gabarytów, bryły, geometrii połaci dachowych, elewacji, detalu architektonicznego oraz rodzaju i kolorystyki materiałów, w tym pokrycia dachowego,
 - stosowania roślinności o funkcjach przesłaniających i izolujących obiekty dysharmonijne.
- Zapobieganie lokalizowaniu obiektów wysokościowych wertykalnych, wielkokubaturowych i wielkopowierzchniowych, w szczególności stanowiących obiekty dysharmonijne w krajobrazie.
- Przywracanie lub utrzymanie wartości historycznych, architektonicznych i krajobrazowych obiektów zabytkowych z uwzględnieniem w szczególności ich otoczenia, powiązań funkcjonalnych, przestrzennych i widokowych.
- Kształtowanie zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego w szczególności na obszarach nad jeziorami w dostosowaniu intensywności zagospodarowania do chłonności turystycznej oraz cech środowiska przyrodniczego i krajobrazu.
- Ochrona bioróżnorodności.

W krajobrazach wiejskich:

- Uwzględnianie cech środowiska przyrodniczego, kulturowego i walorów krajobrazowych na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego w celu zapobiegania powstawaniu konfliktów przestrzennych, w tym środowiskowych i widokowych.
- W obrębie terenów użytkowanych rolniczo zachowanie układu i struktury pól oraz miedz, roślinności śródpolnej, zadrzewień przydrożnych i nadwodnych oraz terenów podmokłych i naturalnych oczek wodnych.
- Ograniczanie przekształcania lasów na cele nieleśne.
- Ochrona wyróżniających się form geomorfologicznych, w szczególności rynny polodowcowej wraz z doliną rzeki Łyny i jej dopływami.

- Ochrona i kształtowanie strefy przybrzeżnej jezior, w szczególności w obrębie terenów podlegających presji inwestycyjnej związanej z zagospodarowaniem turystycznym i rekreacyjnym z uwzględnieniem:
 - utrzymania istniejącej roślinności,
 - zapobiegania przekształcaniu linii brzegowej,
 - utrzymania istniejących naturalnych rozlewisk i zabagnień,
 - ograniczania lokalizowania pomostów.
- Dążenie do zachowania i kształtowania stref buforowych rzek i jezior w obrębie terenów użytkowanych rolniczo w celu ograniczenia spływu substancji biogenych.
- Kształtowanie terenów zabudowanych wsi z uwzględnieniem:
 - planowania nowej zabudowy w obrębie wsi w ramach uzupełniania lub kontynuacji zagospodarowania w nawiązaniu do regionalnych wiejskich tradycji osadniczych oraz z uwzględnieniem cech środowiska przyrodniczego i walorów ekspozycji,
 - planowania nowej zabudowy we wsiach w nawiązaniu do historycznych układów ruralistycznych,
 - planowania nowej zabudowy w miejscowościach z uwzględnieniem sylwet wsi oraz dominant krajobrazowych (kościół),
 - kształtowania zabudowy poprzez stosowanie jednolitego charakteru, w szczególności w zakresie: skali, formy, wysokości i gabarytów, bryły, geometrii połaci dachowych, elewacji, detalu architektonicznego oraz rodzaju i kolorystyki materiałów, w tym pokrycia dachowego.
- Zapobieganie lokalizowaniu obiektów wysokościowych wertykalnych, wielkokubaturowych i wielkopowierzchniowych, w szczególności stanowiących obiekty dysharmonijne w krajobrazie.
- Przywracanie lub utrzymanie wartości historycznych, architektonicznych i krajobrazowych obiektów zabytkowych z uwzględnieniem w szczególności ich otoczenia, powiązań funkcjonalnych, przestrzennych i widokowych
- Kształtowanie zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego, w szczególności na terenach w obrębie rzeki Pisy (szlak kajakowy), w dostosowaniu intensywności zagospodarowania do chłonności turystycznej oraz cech środowiska przyrodniczego i krajobrazu.
- Ochrona bioróżnorodności.

Źródło: własne na podstawie
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/PZGIK/NMT/GRID1/WMTS/ShadedRelief>;
<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/WMTS/guest/wmts/TOPO>
 dane przestrzenne udostępnione w ramach audytu
 krajobrazowego

Rys. 24. Krajobrazy wyodrębnione w ramach audytu województwa warmińsko-mazurskiego.

W planie ogólnym gminy Pasym uwzględniono rekomendacje i wnioski zawarte w Audycie Krajobrazowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego, które wskazują na konieczność zachowania wartości krajobrazowych i zrównoważonego kształtowania przestrzeni. Audyt podkreśla znaczenie ochrony krajobrazów o wysokich walorach przyrodniczych, kulturowych i estetycznych, w tym terenów leśnych, wodnych, rolniczych oraz podmiejskich i osadniczych. Wnioski audytu sugerują utrzymanie ciągłości funkcji ekologicznych, zachowanie charakterystycznych układów przestrzennych oraz uwzględnienie krajobrazu jako istotnego czynnika planowania przestrzennego.

7. POTENCJALNE ZMIANY W ŚRODOWISKU PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

Plan ogólny jest niezwykle ważnym dokumentem planistycznym sporządzanym na poziomie gminy. Jest aktem prawa miejscowego, więc jego zapisy są wiążące między innymi przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zintegrowanych planów inwestycyjnych i decyzji o warunkach zabudowy.

Głównym celem jest ustalenie stref funkcjonalnych oraz terenów uzupełnienia zabudowy w nawiązaniu do zmian legislacyjnych - głównie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Brak planu ogólnego może przyczynić się do wprowadzenia chaosu przestrzennego oraz nasilenia konfliktów pomiędzy potrzebami ochronnymi, a potrzebami rozwoju gospodarczego. Będzie to spowodowane m.in. brakiem możliwości wydawania decyzji o warunkach zabudowy/decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego a także brakiem możliwości uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

8. USTALENIA PLANU OGÓLNEGO

Plan ogólny gminy stanowi podstawowy, obowiązkowy dokument planistyczny, swoim zasięgiem obejmujący teren całej gminy Pasy. Dokument ten jest aktem prawa miejscowego, który uwzględnia się przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zintegrowanych planów inwestycyjnych oraz stanowi podstawę prawną przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy. W celu realizacji wymagań określonych w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, na podstawie zbadanych uwarunkowań, podczas opracowywania niniejszego dokumentu wyznaczono strefy planistyczne oraz obszar uzupełnienia zabudowy. Poniżej przedstawiono gminne standardy urbanistyczne. Zamknięty katalog stref planistycznych określony został na podstawie art. 13 c w/w ustawy. Dla poszczególnych stref, co wynika z art. 13 e, określono ich profil funkcjonalny oraz parametry:

- wartość maksymalnej nadziemnej intensywnej zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy – dla stref o których mowa w art. 13c ust 2 pkt 1-7;
- wartość minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej – dla stref planistycznych, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1-10, nie mniejszego niż wynika to z przepisów wydanych na podstawie art. 13m ust. 2.

W każdej strefie planistycznej profil funkcjonalny obejmuje tereny określone w ramach profilu funkcjonalnego podstawowego oraz może obejmować tereny określone w ramach profilu funkcjonalnego dodatkowego o których mowa w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów

W planie ogólnym gminy Pasy określono następujące strefy planistyczne:

SW – strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną

Na terenie gminy Pasy wskazano 23 stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową wielorodzinną o łącznej powierzchni ok. 15,71 ha. Strefy te zostały wyznaczone dla terenów istniejącej i przyszłej (uwzględnionej w planach miejscowych) zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Wskazane ustalenia gminnych standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych.

oznaczenie	nazwa	profil podstawowy	profil dodatkowy (zróżnicowany w poszczególnych strefach)	parametry zabudowy (zróżnicowane w poszczególnych strefach)
1SW- 23SW	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren zieleni naturalnej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ maksymalna nadziemna intensywność zabudowy od. 0,7 do 2,50 ▪ maksymalny udział powierzchni zabudowy – od 305% do 50%

				<ul style="list-style-type: none">▪ maksymalna wysokość zabudowy od 9,00 m do 18,00 m▪ min. udział powierzchni biologicznie czynnej od 25% -60%
--	--	--	--	--

SJ – strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną

Na terenie gminy Pasyw wyznaczono 451 stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną o łącznej powierzchni 714,56 ha. Strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną zostały wskazane na terenach istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w granicach obszarów uzupełnienia zabudowy oraz na terenach przeznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną oraz rekreacyjną.

Zgodnie z §2 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758) wyznaczono strefy planistyczne o niższym minimalnym udziale powierzchni biologicznie czynnej niż wynika to z załącznika nr 1 do ww. rozporządzenia, z uwagi na niższą wartość danego wskaźnika ustaloną w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Ponadto strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną zostały wyznaczone w ramach istniejącej zabudowy, zgodnie z ewidencją gruntów na częściach działek ewidencyjnych o użytku B – tereny mieszkaniowe. W nielicznych przypadkach strefy SJ ze względu na brak wyodrębnienia użytków B lub Br w obrębie działek ewidencyjnych zostały wyznaczone w odległości 5,00 metrowych buforów od istniejących budynków mieszkalnych.

oznaczenie	nazwa	profil dodatkowy	profil dodatkowy (zróżnicowany w poszczególnych strefach)	parametry zabudowy (zróżnicowane w poszczególnych strefach)
1SJ-457SJ	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren lasu	<ul style="list-style-type: none">▪ maksymalna nadziemna intensywność zabudowy od 0,2 do 0,8▪ maksymalny udział powierzchni zabudowy – od 10% do 40%▪ maksymalna wysokość zabudowy do 12,00 m▪ min. udział powierzchni biologicznie czynnej od 30% -60%

SZ – strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową

Na terenie gminy Pasyw wyznaczono 217 stref wielofunkcyjnych z zabudową zagrodową o łącznej powierzchni 93,24 ha. Strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową zostały wskazane na terenach istniejącej zabudowy zagrodowej w granicach obszarów uzupełnienia zabudowy oraz na terenach przeznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę zagrodową.

Ponadto strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową zagrodową zostały wyznaczone w ramach istniejącej zabudowy, zgodnie z ewidencją gruntów na częściach działek o użytku Br – grunty rolne zabudowane, R - grunty rolne, Ps –pastwiska.

oznaczenie	nazwa	profil podstawowy	profil uzupełniający	parametry zabudowy (zróżnicowane w poszczególnych strefach)
1SZ-217SZ	strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ maksymalna nadziemna intensywność zabudowy od 0,2 do 0,60 ▪ maksymalny udział powierzchni zabudowy – od 10% do 40% ▪ maksymalna wysokość zabudowy od 6,00 m 12,00 m ▪ min. udział powierzchni biologicznie czynnej 20% -30%

SU – strefy usługowe

Na terenie gminy Pasyw wyznaczono 25 strefy usługowe o łącznej powierzchni 17,15 ha. Strefy usługowe zostały wskazane na obszarach istniejącej zabudowy usługowej oraz na terenach przeznaczonych do rozwoju ww. funkcji w dotychczasowych dokumentach planistycznych, jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy.

oznaczenie	nazwa	profil podstawowy	profil uzupełniający (zróżnicowane w poszczególnych strefach)	parametry zabudowy (zróżnicowane w poszczególnych strefach)
1SU-25SU	strefa usługowa	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren składów i magazynów, teren zieleni naturalnej,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ maksymalna nadziemna intensywność zabudowy od 0,6 do 2,00 ▪ maksymalny udział powierzchni zabudowy – od 10% do 50% ▪ maksymalna wysokość zabudowy od 5,00 m do 30,00 , ▪ min. udział powierzchni biologicznie czynnej od 10% do 50%

SR – strefy produkcji rolniczej

Na terenie gminy Pasyw wyznaczono 30 stref produkcji rolniczej o łącznej powierzchni 11,91 ha. Strefy produkcji rolniczej wskazano na terenach istniejącej produkcji w gospodarstwach rolnych. Wskazane ustalenia gminnych

standardów urbanistycznych są kontynuacją polityki przestrzennej gminy, zapisanej w dotychczasowych dokumentach planistycznych.

oznaczenie	nazwa	profil podstawowy	profil uzupełniający (zróżnicowane w poszczególnych strefach)	parametry zabudowy (zróżnicowane w poszczególnych strefach)
1SR-30SR	strefa produkcji rolnej	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej,	<ul style="list-style-type: none"> ▪ maksymalna nadziemna intensywność zabudowy 0.8 ▪ maksymalny udział powierzchni zabudowy 30% ▪ maksymalna wysokość zabudowy 15,00 m ▪ min. udział powierzchni biologicznie czynnej 30%

SI - strefy infrastrukturalne

Na terenie gminy Pasyw wyznaczono 12 stref infrastrukturalnych o powierzchni 18,95 ha.

oznaczenie	nazwa	profil podstawowy	profil uzupełniający	parametry zabudowy
1SI-12SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ min. udział powierzchni biologicznie czynnej 20%

SN - strefy zieleni i rekreacji

Na terenie gminy Pasyw wyznaczono 99 stref zieleni i rekreacji o łącznej powierzchni 227,35 ha, które mają pełnić funkcje przyrodnicze, ekologiczne i rekreacyjne oraz funkcję usługową.

oznaczenie	nazwa	profil podstawowy	profil uzupełniający (zróżnicowany w zależności od strefy)	parametry zabudowy (zróżnicowany w zależności od strefy)
1SN-108SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni naturalnej, teren lasu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ min. udział powierzchni biologicznie czynnej od 50% do 70%

SG – strefy górnictwa

Na terenie gminy Pasyw wyznaczono 3 strefy górnictwa o łącznej powierzchni 103,60 ha. Strefy górnictwa zostały wyznaczone na terenach przeznaczonych do eksploatacji złóż w dotychczasowych dokumentach planistycznych, jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy oraz w obrębie terenów górniczych. W obrębie złóż zaniechanych i wybilansowanych ustanowiono strefy SO.

oznaczenie	nazwa strefy	profil podstawowy	profil uzupełniający	parametry zabudowy
1SG-3SG	strefa górnictwa	teren górnictwa i wydobywania, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren produkcji, teren usług handlu, teren usług rzemieślniczych, teren usług gastronomii, teren usług biurowych i administracji, teren usług nauki, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	nie określono

SC – strefy cmentarzy

Na terenie gminy Pasyw wyznaczono 13 stref cmentarzy o łącznej powierzchni 18,02 ha. Strefy cmentarzy wyznaczone zostały na terenach istniejących cmentarzy w obrębie całej gminy.

oznaczenie	nazwa strefy	profil podstawowy	profil dodatkowy	parametry zabudowy
1SC-13SC	strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	nie określono

SO – strefy otwarte

Na terenie gminy Pasyw wyznaczono 25 stref otwartych o łącznej powierzchni 13 505 ha. Strefy otwarte zostały wyznaczone na terenach o wysokich wartościach przyrodniczych poza obszarami zabudowy i terenach użytkowanych rolniczo, oraz na terenach planowanej inwestycji polegającej na rozbudowie drogi krajowej w lokalizacjach gdzie brak jest miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Strefy otwarte obejmują największą część gminy, pokrywają tereny lasów, tereny rolnicze, tereny wód i zieleni naturalnej oraz tereny pozostałych dróg.

oznaczenie	nazwa strefy	profil podstawowy	profil dodatkowy	parametry zabudowy
1SO – 25SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni urządzonej	nie określono

SK- strefy komunikacyjne

Na terenie gminy Pasyw wyznaczono 7 stref komunikacyjnych o łącznej powierzchni 110,74 ha. Strefy komunikacyjne zostały wyznaczone na terenie drogi krajowej 53 oraz w obrębie zamkniętego terenu kolejowego. Strefy komunikacyjne zostały wyznaczone w oparciu o poniższe zasady:

- z uwzględnieniem ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, poprzez ich lokalizację na obszarach przewidzianych w tych planach jako tereny drogi krajowej lub drogi ekspresowej ruchu przyspieszonego,
- na działkach ewidencyjnych, które stanowią własność GDDKiA i stanowią teren istniejącej drogi krajowej oraz na działkach PKP S.A. stanowiących tereny infrastruktury kolejowej.

oznaczenie	nazwa strefy	profil podstawowy	profil uzupełniający	parametry zabudowy
1SK-7SK	strefa komunikacyjna	teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren drogi zbiorczej	nie określono

SP-strefy gospodarcze

Na terenie gminy Pasyw wyznaczono 16 stref gospodarczych o łącznej powierzchni 78,72 ha. Wyznaczono je na terenach objętych funkcją produkcyjną, usługową i magazynową oraz planowanych obszarów aktywności gospodarczej, które są w planach przeznaczone do rozwoju funkcji gospodarczych (np. tereny inwestycyjne gminy).

oznaczenie	nazwa strefy	profil podstawowy	profil uzupełniający	parametry zabudowy (zróżnicowany w zależności od strefy)
1SP-16P	strefa gospodarcza	teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług, teren zieleni naturalnej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ maksymalna nadziemna intensywność zabudowy od 0,4 do 1,50 ▪ maksymalny udział powierzchni zabudowy – od 20% do 50% ▪ maksymalna wysokość zabudowy od 8,00 do 16,00 m ▪ min. udział powierzchni biologicznie czynnej od 5% do 30%

SH-strefa handlu wielkopowierzchniowego

Na terenie gminy Pasyw wyznaczono 2 strefy handlu wielkopowierzchniowego o łącznej powierzchni 3,67 ha.

oznaczenie	nazwa strefy	profil podstawowy	profil uzupełniający	parametry zabudowy (zróżnicowany w zależności od strefy)
2SH	strefa handlu wielkopowierzchniowego	teren handlu wielkopowierzchniowego, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług, teren zieleni naturalnej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ maksymalna nadziemna intensywność zabudowy od 0,5 ▪ maksymalny udział powierzchni zabudowy – 30% ▪ maksymalna wysokość zabudowy od 12,00 ▪ min. udział powierzchni biologicznie czynnej 30%

Plan ogólny gminy Pasyw wprowadza czytelny i uporządkowany podział przestrzeni na strefy planistyczne o zróżnicowanych funkcjach i przeznaczeniu. Uwzględniono zarówno istniejącą zabudowę, jak i obszary przewidziane pod przyszły rozwój. Wyróżniono m.in. strefy mieszkaniowe: wielorodzinne (SW), jednorodzinne (SJ) oraz zagrodowe (SZ), a także strefy usługowe (SU), gospodarcze i produkcyjne (SP, SR), infrastrukturalne (SI), zieleni i rekreacji (SN), górnictwa (SG), komunikacyjne (SK), cmentarzy (SC) oraz rozległe strefy otwarte (SO), obejmujące tereny rolnicze i przyrodniczo cenne.

Każda ze stref określona została przez szczegółowe parametry urbanistyczne, takie jak intensywność i wysokość zabudowy, maksymalny udział powierzchni zabudowanej oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Dodatkowo przypisano im profile podstawowe i uzupełniające, co umożliwi elastyczne kształtowanie zagospodarowania w granicach danej strefy.

Plan stanowi kontynuację dotychczasowej polityki przestrzennej gminy i jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa. Jego celem jest zrównoważony rozwój przestrzenny, racjonalne wykorzystanie zasobów oraz ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych gminy, przy jednoczesnym wspieraniu lokalnych funkcji mieszkaniowych, usługowych i gospodarczych.

9. ZAPOTRZEBOWANIE NA NOWĄ ZABUDOWĘ W GMINIE PASYM

Podstawą obliczeń jest Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową obliczono zgodnie ze wzorem:

$$ZAP = M_{20} - PUM_0 / P_{20}$$

gdzie:

ZAP – zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową,

M_{20} – prognozowana liczba mieszkańców gminy w oparciu o dane udostępnioną przez statystykę publiczną powiększona o 5%,

PUM_0 – łączna powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie zgodna z najnowszymi danymi,

P_{20} – prognozowana powierzchnia użytkową mieszkań w gminie na jednego mieszkańca.

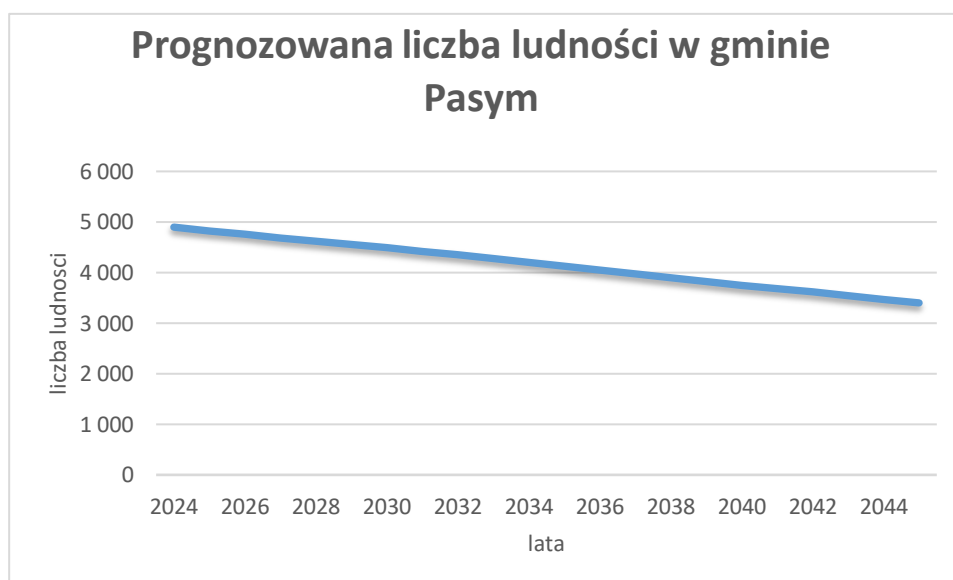
Prognozowana liczba mieszkańców powiększona o 5% (M_{20})

Do wyznaczenia prognozowanej liczby mieszkańców gminy Pasy przyjęto dane opracowane przez statystykę publiczną w zakresie prognozowanej liczby mieszkańców gminy Pasy – dane zawarte w Prognozie ludności dla gmin na lata 2023 – 2060. Dane te zostały udostępnione przez Główny Urząd Statystyczny. Przyjęto liczbę ludności w gminie w 2044 r. a następnie powiększono przyjętą liczbę o 5 %.

Tab. 12 oraz Wykres 1. Prognozowana liczba ludności w gminie Pasy obejmująca lata 2024 - 2025

rok	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
liczba ludności	4 898	4 826	4 753	4 679	4 616	4 555	4 489	4 420	4 349	4 272	4 207

rok	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044	2045
liczba ludności	4130	4 048	3 971	3 897	3 827	3 751	3 684	3 616	3 543	3 462	3 400

Źródło: Opracowanie własne na podstawie prognozy liczby ludności do 2060 r.

$$M_{20} = 3\,462 \cdot 1,05 = 3\,635,1 \text{ osób}$$

- ✓ Łączna powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie zgodna z najnowszymi danymi - PUM₀

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego łączna powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie w 2024 r. wynosi 176 595 m².

$$PUM_0 = 176,595 \text{ m}^2$$

- ✓ Prognozowana powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie na jednego mieszkańca (P₂₀)

Prognozowaną powierzchnię użytkową mieszkań w gminie na jednego mieszkańca obliczona według wzoru:

$$P_{20} = 3 P_0 - 2P_{-10}$$

P₀ - powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie na jednego mieszkańca zgodnie z GUS (2024 rok) wynosi 35,1 m²/os.

P_{-10} - powierzchni użytkowa mieszkań w gminie na jednego mieszkańca zgodnie z GUS, według stanu na 10 lat przed rokiem, z którego pochodzą najnowsze dane (rok 2014) wynosi 27,1 m²/os.

$$P_{20} = 3 * 35,1 - 2 * 27,1 = 102,9 - 53,2 = 51,1 \text{ m}^2$$

Na podstawie powyższych ustaleń obliczono zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową:

$$ZAP = 3570 - 176 \text{ 595 m}^2 / 51,1 \text{ m}^2$$

$$ZAP = 3570 - 3 \text{ 455,9}$$

$$ZAP = 114,1 \text{ osób}$$

Zgodnie z §3 pkt. 9 w przypadku gdy zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową obliczone zgodnie z ust. 2 wynosi mniej niż 1000 w gminie, w której liczba mieszkańców zgodnie z najnowszymi dostępnymi danymi udostępnianymi przez statystykę publiczną wynosi nie mniej niż 5000 – dopuszcza się przyjęcie, że wynosi 1000. W przypadku gminy Pasym ze względu na fakt, że dane pochodzące ze statyki publicznej aktualne na dzień 31.12.2024 wskazują że gminę zamieszkuje 5025 osób przyjęto wartość 1 000.

Zgodnie z art. 13d ust. 2 u.p.z.p. plan ogólny gminy Pasym musi wyznaczać strefy planistyczne oznaczone symbolami SW (strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną), SJ (strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną) i SZ (strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową) na terenach w których chłonność terenów niezabudowanych nie może być mniejsza niż 700 (70% zapotrzebowania) i większa niż 1300 os. (130% zapotrzebowania). Jednocześnie obowiązuje wyjątek opisany w art. 13d ust. 3 u.p.z.p. pozwalający na wyznaczenie obszarów przekraczających 130% zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową w terenach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obszarów uzupełnienia zabudowy (OUZ) i w obrębie istniejącej zabudowy.

10. OBOWIĄZUJĄCE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY, GDZIE OKREŚLONO PRZEZNACZENIE UMOŻLIWIĄJĄCE REALIZACJĘ FUNKCJI MIESZKANIOWEJ

Łącznie na terenie gminy Pasym obowiązują 43 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w tym:

- Uchwała XXXIII/192/97 Rady Miejskiej w Pasymiu z dnia 14 października 1997 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu usług turystycznych i zabudowy mieszkaniowej w Pasymiu.
- Uchwała NR VI/28/99 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 30 marca 1999 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy jednorodzinnej w Pasymiu w rejonie ul. Ostrów.
- Uchwała VI/101/2000 Rady Miejskiej w Pasymiu z dnia 14 kwietnia 2000 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów rekreacyjnych w obrębie Leleszki, gmina Pasym.
- Uchwała XXIX/186/2001 Rady Miejskiej w Pasymiu z dnia 30 listopada 2001 r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego terenów rekreacyjnych w obrębie Miłuki, gmina Pasym.
- Uchwała N R XXXI/206/2002 Rady Miejskiej w Pasymiu z dnia 28 luyego 2002r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów rekreacyjnych w obrębie Grom gmina Pasym
- Uchwała N R XXXV/242/2002 Rady Miejskiej w Pasymiu z dnia 12 września 2002r. w sprawie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Pasym, miejscowość Leleszki, sektor C

- Uchwała N R XXXI/207/2002 Rady Miejskiej w Pasymiu z dnia 28 lutego 2002r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów rekreacyjnych w obrębie geodezyjnym Siedliska, gmina Pasym
- Uchwała N R IV/35/03 Rady Miejskiej w Pasymiu z dnia 27 lutego 2003r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Miłuki, gmina Pasym
- Uchwała Nr XXXIV/204/2010 Rady Miejskiej w Pasymiu z dnia 30 marca 2010 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Tylkowo
- Uchwała NR XI/66/2011 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 14 listopada 2011 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego półwyspu Ostrów w obrębie geodezyjnym Pasym.
- Uchwała Nr VIII/38/2011 Rady Miejskiej w Pasymiu z dnia 21 czerwca 2011 r. w sprawie uchwalenia zmiany w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Pasym
- Uchwała NR VIII/62/2015 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 31 sierpnia 2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego półwyspu Ostrów w obrębie geodezyjnym Pasym
- Uchwała NR VIII/62/2015 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 31 sierpnia 2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego półwyspu Ostrów w obrębie geodezyjnym Pasym.
- Uchwała NR XXIII/153/2016 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 18 października 2016 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Pasym
- Uchwała NR XXXV/237/2017 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie Grom, gmina Pasym
- Uchwała NR XXXV/238/2017 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki numer 37/5 położonej w obrębie geodezyjnym Michałki
- Uchwała NR XLII/284/2018 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Pasym (półwysep Korea)
- Uchwała NR XL/270/2018 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 8 czerwca 2018 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów rekreacyjnych w obrębie Leleszki, gmina Pasym.
- Uchwała NR XLIV/290/2018 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 27 września 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Michałki, gmina Pasym
- Uchwała NR XL/272/2018 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 8 czerwca 2018 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Pasym.
- Uchwała NR XL/271/2018 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 8 czerwca 2018 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Pasym.
- Uchwała NR VII/44/2019 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 20 maja 2019 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki o nr ew. 115 w obrębie geodezyjnym 2 - Pasym (półwysep Korea).
- Uchwała NR IX/67/2019 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 30 sierpnia 2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Miłuki, gmina Pasym
- Uchwała NR IX/69/2019 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 30 sierpnia 2019 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Pasym.
- Uchwała NR XVII/142/2020 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 21 sierpnia 2020 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek ewidencyjnych nr 29/12, 29/13, 29/14 w obrębie geodezyjnym Miłuki, gmina Pasym

- Uchwała NR XXV/196/2021 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 14 maja 2021 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów miasta Pasyń - działki o nr ew. 222/1, 222/2, 222/3, 222/4, 222/5, 222/6, 222/7, 222/8, 222/9, 222/10 w obrębie 1- miasto Pasyń oraz działki o nr ew. 1, 2/2 w obrębie 3- miasto Pasyń
- Uchwała NR XXV/195/2021 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 14 maja 2021 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki o nr ew. 294/5 w obrębie 4 - miasto Pasyń, Gmina Pasyń
- Uchwała NR XXIII/181/2021 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 25 lutego 2021 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów miasta Pasyń
- Uchwała NR XLIV/337/2023 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 10 lutego 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Pasyń
- Uchwała NR XLIII/332/2023 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 18 stycznia 2023 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki o nr ew. 9 i 10 w obrębie Pasyń 2, gmina Pasyń.
- Uchwała NR XLIII/331/2023 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 18 stycznia 2023 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów miasta Pasyń - dla działki o nr ew. 227/3, 227/4, 227/5 w obrębie Pasyń 1, Gmina Pasyń.
- Uchwała NR XLIII/330/2023 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 18 stycznia 2023 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów miasta Pasyń - działka o nr ew. 271/71 w obrębie 1- miasto Pasyń
- Uchwała NR XLIII/333/2023 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 18 stycznia 2023 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym: 1- Pasyń, 2- Pasyń, 3- Pasyń, 4-Pasyń, gmina Pasyń
- Uchwała NR XLIV/338/2023 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 10 lutego 2023 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym: 1- Pasyń, 2-Pasyń gmina Pasyń.
- Uchwała NR LIV/415/2024 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 15 lutego 2024 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w części obrębu geodezyjnego: 1 -Pasyń, gmina Pasyń
- Uchwała NR VII/53/2024 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 4 listopada 2024 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie geodezyjnym Pasyń 1, gmina Pasyń.
- Uchwała NR V/36/2024 BURMISTRZA MIASTA PASYM z dnia 9 września 2024 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w części obrębu geodezyjnego: 1 -Pasyń, gmina Pasyń
- Uchwała NR LIV/418/2024 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 15 lutego 2024 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki o nr ew. 3348/6 w obrębie Elganowo, gmina Pasyń
- Uchwała NR LIV/416/2024 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 15 lutego 2024 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki o nr ew. 173/3 położonej w obrębie geodezyjnym 1 - Pasyń, gmina Pasyń
- Uchwała NR LII/404/2023 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla dz. 128 w obrębie ewidencyjnym Pasyń 2
- Uchwała NR III/26/2024 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 28 czerwca 2024 r. w sprawie: miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Rusek Wielki, gmina Pasyń.
- Uchwała NR LIV/417/2024 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 15 lutego 2024 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki o nr ew. 6 położonej w obrębie geodezyjnym 2 - Pasyń, gmina Pasyń

- Uchwała NR XII/95/2025 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 27 lutego 2025 r. w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla dz. 39 w obrębie ewidencyjnym Pasy 4, gmina Pasy
- Uchwała NR XIV/142/2025 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 20 maja 2025 r. w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla dz. 94, 95/2 i 96 w obrębie ewidencyjnym Pasy 1;
- UCHWAŁA NR XVII/147/2025 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 29 września 2025 r. w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w części obrębu geodezyjnego 01 Pasy.
- UCHWAŁA NR XVII/148/2025 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 29 września 2025 r. w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla dz. 53, 56, 59, 0 w obrębie ewidencyjnym Pasy 1.
- UCHWAŁA NR XVII/150/2025 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 29 września 2025 r. w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w części obrębu geodezyjnego 1 - Miasto Pasy.
- UCHWAŁA NR XX/186/2025 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 19 grudnia 2025 r. w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek o nr ewid. 170/1, 170/2, 126, 127 w obrębie geodezyjnym 1 Miasto Pasy, Gmina Pasy.
- UCHWAŁA NR XX/187/2025 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 19 grudnia 2025 r. w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek o nr ewid. 126, 126, 127, 128 w części obrębu geodezyjnego 1 - Miasto Pasy, Gmina Pasy.
- UCHWAŁA NR XX/186/2025 RADY MIEJSKIEJ W PASYMIU z dnia 19 grudnia 2025 r. w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek o nr ewid. 188/1, 188/2, 188/3 i 200 w części obrębu geodezyjnego 1 Miasto Pasy, Gmina Pasy.

Obszar objęty miejscowymi planami wynosi łącznie 1637,00 ha co stanowi około 11,00% pokrycia całej gminy. Z przeprowadzonej analizy wynika, że w obowiązujących planach powierzchnia obszarów, na których określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej (jednorodzinnej, wielorodzinnej, letniskowej) wynosi łącznie 418,00 ha z czego 331 ha pozostaje wciąż do zagospodarowania.

11. CHŁONNOŚĆ TERENÓW NIEZABUDOWANYCH, W TYM LUK W ISTNIEJĄCEJ ZABUDOWIE W STREFACH O KTÓRYCH MOWA W ART. 13C UST. 2 PKT 1-3 USTAWY

Chłonność terenów niezabudowanych na terenach objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z ww. ustawą, do obliczenia chłonności uwzględnia się powierzchnię terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie oraz chłonność terenów zabudowanych w sposób najbardziej zbliżony do planowanego w strefie w zakresie rodzaju zabudowy i nadziemnej intensywności zabudowy, z możliwością uwzględnienia prognozowanych proporcji między funkcją mieszkaniową a innymi funkcjami. Mając na uwadze Art. 13d ust. 1 ustawy, który mówi, że wyznaczając strefy planistyczne, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1-3, w pierwszej kolejności uwzględnia się obszary, dla których w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej, oraz obszary uzupełnienia zabudowy w ramach istniejącej zabudowy, w pierwszej kolejności dokonano obliczeń chłonności terenów niezabudowanych, dla których obowiązują miejscowe plany.

W tym celu posłużono się wartościami przyjętymi w oparciu o analizę istniejącego zagospodarowania na terenie gminy. Przyjęto, powierzchnię nowopowstałych działek budowlanych o funkcji:

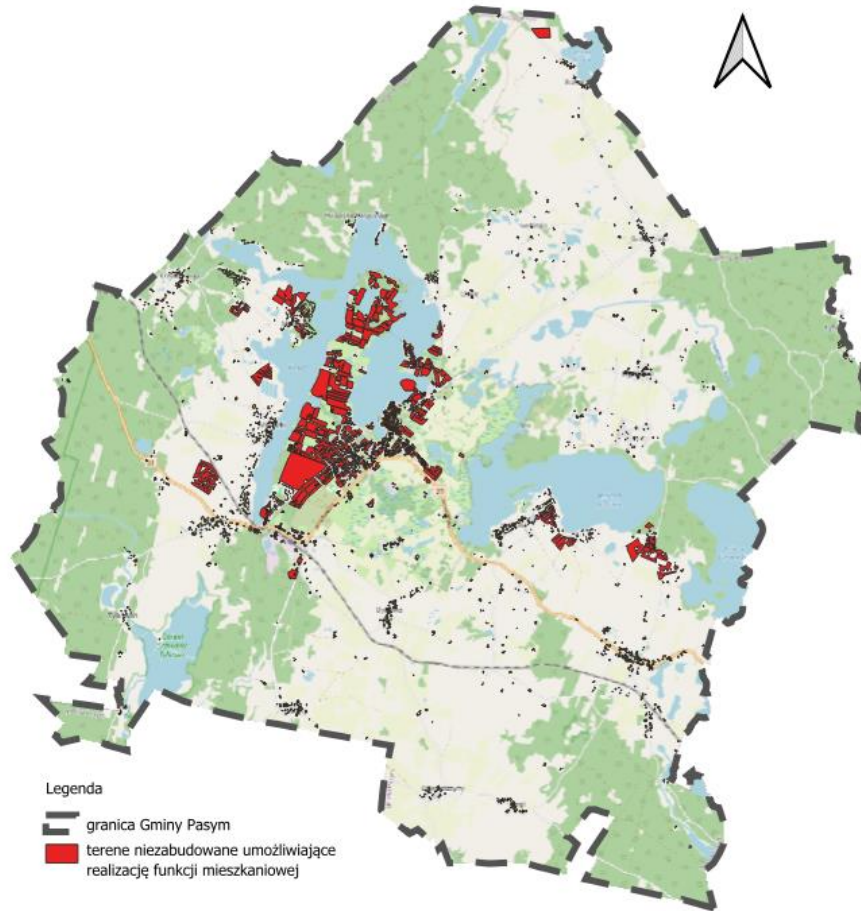
- mieszkaniowej jednorodzinnej – 1000 m²

- letniskowej i rekreacji indywidualnej wynoszącą 800 m²
- mieszkaniowej wielorodzinnej – 5000 m²

Założono, że na jednej działce budowlanej o funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej oraz letniskowej powstanie jeden budynek, zawierający jeden lokal mieszkalny i zamieszka w nim średnio 2,6 osoby. Zgodnie z danymi GUS (stan na 31.12.2022 r.) na jedno mieszkanie w gminie Pasyń przypada średnio 2,6 osoby. Dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej przyjęto, iż na jednej działce powstanie jeden budynek mieszkalny o trzydziestu lokalach mieszkalnych i jeden lokal zamieszka średnio 2,8 osoby.

Ponadto przyjęto następujące założenia:

- dla terenów oznaczonych symbolami ML, UTL, ML-Z – przyjęto, że około 30% zostanie zabudowane a reszta (70%) pozostanie niezabudowana i będzie pełniła funkcję wyłącznie rekreacyjną. W analizie chłonności terenów przeznaczonych pod zabudowę letniskową i rekreacyjną, objętych obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego na obszarze gminy Pasyń, przyjmuje się, że stopień ich realnego zagospodarowania nie przekroczy 30%. Takie założenie wynika z uwarunkowań przestrzennych i środowiskowych, w szczególności z faktu, iż znaczna część tych terenów położona jest w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Olsztyńskiego, co implikuje konieczność zachowania określonych wartości przyrodniczo-krajobrazowych oraz ogranicza możliwości inwestycyjne. Dodatkowo, miejscowe plany przewidują nieprzekraczalne linie zabudowy oraz inne regulacje (np. minimalne powierzchnie działek, obowiązek zachowania istniejącego zadrzewienia), które w praktyce znacznie redukują potencjalny zakres zabudowy. W związku z powyższym, szacowany wskaźnik zabudowy na poziomie 30% należy uznać za uzasadniony i realistyczny. Tym samym przyjęto współczynnik 0,3 dla zabudowy rekreacyjnej i letniskowej.
- dla terenów oznaczonych symbolami MN oraz MNW- przyjęto, że całość zostanie zagospodarowana zabudową mieszkaniową jednorodziną i jednorodziną wolnostojącą – przyjęto współczynnik 1;
- dla terenów oznaczonych w planach symbolami MNU, MN/U, MN-U przyjęto, że połowa zostanie zagospodarowana zabudową mieszkaniową jednorodziną a połowa będzie stanowiła funkcję usługową – przyjęto współczynnik – 0,5;
- dla terenów oznaczonych symbolami MN i U w zabudowie śródmiejskiej, przyjęto, że połowa zostanie zagospodarowana zabudową mieszkaniową jednorodziną a połowa usługową. Przyjęto współczynnik 0,5.
- dla terenów oznaczonych symbolem MW przyjęto, że całość zostanie zagospodarowana zabudową wielorodziną przyjęto współczynnik 1.
- dla terenów oznaczonych symbolem MW-U, MWU, MW-UT przyjęto, że połowa zostanie zagospodarowana zabudową wielorodziną a połowa zabudową usługową.
- dla terenów oznaczonych symbolem ML, ML-Z dopuszczających zabudowę letniskową i rekreacji indywidualnej oraz zabudowę mieszkaniową jednorodziną i jednorodziną wolnostojącą przyjęto, że funkcje zostaną zrealizowane po połowie. Przyjęto wskaźnik 0,5 dla zabudowy rekreacji indywidualnej oraz 0,5 dla mieszkaniowej.

Źródło: Opracowanie własne

Rys.25. Tereny niezabudowane na których w obowiązujących mpzp możliwa jest realizacji funkcji mieszkaniowej.

założenia przyjęte do obliczeń	tereny uwzględniające zabudowę mieszkaniową w obowiązujących mpzp	powierzchnia terenów niezabudowanych w tym luk w istniejącej zabudowie [ha]	powierzchnia terenów niezabudowanych w tym luk w istniejącej zabudowie [m2]	udział zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	udział zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	udział zabudowy letniskowej	chłonność zabudowy jednorodzinnej [liczba działek chłonnych]	chłonność zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej [liczba działek chłonnych]	chłonność zabudowy letniskowej [liczba działek chłonnych]
30% zostanie zabudowane, 70% pozostanie rekreacją bez zabudowy, ze względu na ograniczenia wynikające z ochroną linii brzegowej oraz nieprzekraczalnymi liniami zabudowy.	ML, UTL, ML-ZP zabudowa letniskowa i rekreacyjna), bez możliwości realizacji zabudowy jednorodzinnej	164,26	1642600,0	0	0	0,3			615,98
całość MN - 100% MN i MNW	MN/MNW (jednorodzinna i jednorodzinna wolnostojąca)	128,54	1285400,0	1	0	0	1285,4		
po 50% MN i U	MNU	14,85	148500,0	0,5	0	0	74,25		
po 50% MN i U	MU (zabudowa śródmiejska)	0,38	3800,00	0,5	0	0	1,9		
całość MW	MW	0,76	7600,00		1			1,09	
50% usługi, 50% MW	MW/U MWW/U	3,79	37900,00	0	0,5	0		3,79	
50% jednorodzinna 50%letniskowa i rekreacyjna	ML, ML-Z (mieszkalno-jednorodzinna - letniskowa)	18,76	187600,00	0,5		0,5	93,8		117,25
	suma	331,34	3313400,0			suma	1455,35	4,876	733,23
						łącznie liczba osób mogących zamieszkać każdą działkę chłonną	3783	146	1906

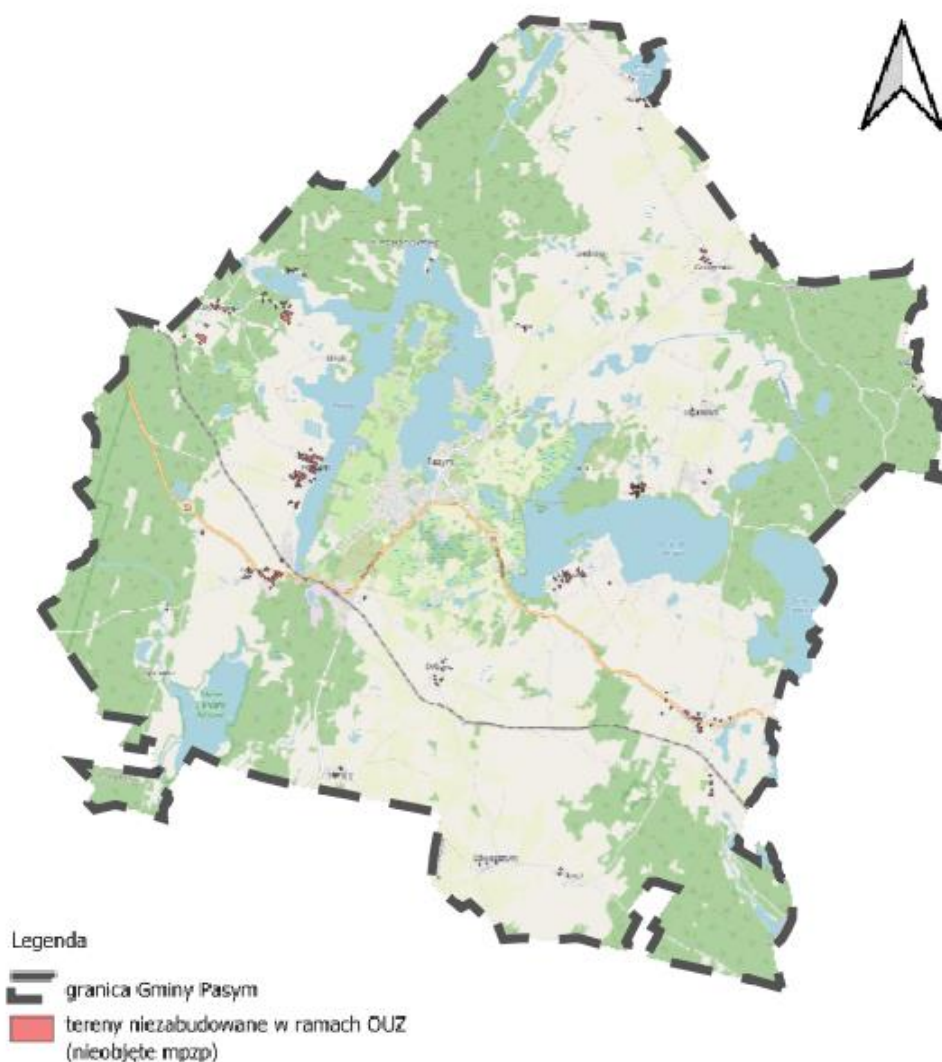
Chłonność terenów niezabudowanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wyrażona w liczbie osób wynosi **5835**

Tab. 13. Chłonność obszarów niezabudowanych przeznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej

Reasumując chłonność terenów niezabudowanych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wynosi łącznie 5 835 osób. Zapotrzebowanie na nową zabudowę w gminie wynosi 1000 osób, tym samym wartość na poziomie 5 835 oznacza chłonność terenów niezabudowanych w mpzp na poziomie 583 %.

Chłonność terenów położonych w granicach obszarów uzupełnienia zabudowy (OUZ), poza granicami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Zgodnie z art. 13d u.p.z.p. wyznaczając strefy planistyczne obejmujące zabudowę mieszkaniową, w pierwszej kolejności uwzględnia się obszary, dla których w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej oraz obszary uzupełnienia zabudowy w ramach istniejącej zabudowy. Niezabudowane obszary występujące w ramach obszaru uzupełnienia zabudowy (na których możliwa jest zabudowa mieszkaniowa) poza terenami objętymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego występują tylko i wyłącznie jako luki w postaci niezabudowanych działek zlokalizowanych w ramach istniejącej zwartej zabudowy wsi oraz jako niezabudowane fragmenty działek które znalazły się w OUZ w wyniku modelowania jego kształtu i dociągnięciu jego kształtu do granic wybranych działek ewidencyjnych. Z niezabudowanych obszarów uzupełnienia zabudowy, które nie są objęte mpzp zostały wyłączone również tereny oznaczone w ewidencji gruntów i budynków jako tereny komunikacyjne (działki o użytku dr). Mając na uwadze powyższe obliczono, że w ramach OUZ do zagospodarowania pozostaje ok. 305 217 m², w tym ok. 295 198 m² obszary strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ) oraz obszary strefy wielofunkcyjnej z zabudową zagrodową (SZ) ok. 10 019 m². Powyższe tereny są strefami wielofunkcyjnymi, gdzie lokalizowane mogą być inne funkcje zgodnie z profilem funkcjonalnym podstawowym i dodatkowym dla poszczególnych terenów. Przyjęto, iż w terenach oznaczonych symbolami SJ, SZ zabudowa mieszkaniowa i zabudowa zagrodowa będzie stanowić 50% terenu. Pozostały obszar przeznaczony będzie m.in. pod tereny usług, tereny komunikacji, tereny infrastruktury, tereny zieleni urządzonej, tereny zieleni naturalnej, tereny produkcji w gospodarstwach rolnych. W związku z powyższym konieczne jest obliczenie chłonności terenów niezabudowanych położonych w granicach obszarów uzupełnienia zabudowy. W tym celu posłużono się wartościami przyjętymi w oparciu o analizę istniejącego zagospodarowania na terenie gminy, analogicznie jak w przypadku terenów objętych mpzp. Powierzchnię działek budowlanych o funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej przyjęto na poziomie 1 000 m² a w przypadku zabudowy zagrodowej na poziomie 3 000 m². Założono, że na jednej działce budowlanej o funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej powstanie jeden budynek, zawierający jeden lokal mieszkalny i zamieszka w nim średnio 2,6 osoby.

Źródło: opracowanie własne

Rys. 26. Tereny niezabudowane w ramach obszaru uzupełnienia zabudowy.

Po przyjęciu powyższych założeń wynik obliczeń przedstawiono w tabeli poniżej:

strefa planistyczna	niezabudowana powierzchnia [m ²]	przyjęty współczynnik zagospodarowania	liczba osób zamieszkująca jedno mieszkanie	średnia powierzchnia działki [m ²]	chłonność wyrażona w liczbie osób
SJ	305 217	0,5	2,6	1000	396
SZ	10 019	0,5	2,6	3000	4
				suma	400

Tab. 14. Chłonność obszarów niezabudowanych w ramach OUZ umożliwiających realizację funkcji mieszkaniowej poza terenami objętymi mpzp.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w gminie Pasym wynosi 1 000 osób.

Po wykonaniu szeregu analiz i obliczeń ustalono następujące:

- ✓ Chłonność terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w gminie wynosi 5 835 osób.
- ✓ Chłonność terenów niezabudowanych nieobjętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w ramach OUZ wynosi 400 osób.

Reasumując:

Zapotrzebowanie na poziomie 1 000 osób stanowi 100% zapotrzebowania Gminy Pasyw na nową zabudowę.

Łącznie chłonność terenów niezabudowanych na poziomie 6 235 osób stanowi 623 % zapotrzebowania na nową zabudowę.

Zgodnie z art. 13d ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.), w Gminie Pasyw brak jest wskazania nowych stref planistycznych zabudowy mieszkaniowej poza obszarami, dla których w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej oraz obszarach uzupełnienia zabudowy w ramach istniejącej zabudowy.

12. OBSZAR UZUPEŁNIENIA ZABUDOWY

Obszary uzupełnienia zabudowy zostały wyznaczone zgodnie z § 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy (Dz.U. z 2024 r. poz. 729).

Na podstawie Klasyfikacji Środków Trwałych wyznaczono budynki, które mogą zostać objęte analizą:

- budynki przemysłowe o symbolu 101,
- budynki handlowo-usługowe o symbolu 103,
- budynki biurowe o symbolu 105,
- budynki szpitali i inne budynki opieki zdrowotnej o symbolu 106,
- budynki oświaty, nauki i kultury oraz budynki sportowe o symbolu 107,
- pozostałe budynki niemieszkalne o symbolu 109,
- budynki mieszkalne o symbolu 110.

W bazie danych uzyskanej z EGIB powiatu szczycieńskiego dla gminy Pasyw budynki są opisane w sposób następujący:

1. dla obszaru wiejskiego zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych - symbolem cyfrowym.
2. dla obszaru miejskiego –symbolem literowym w sposób następujący:

m - budynki mieszkalne

g- budynki produkcyjne/usługowe/gospodarcze

t- budynki transportu i łączności

k- budynki oświaty nauki, kultury oraz sportu

z- budynki szpitali i inne budynki opieki zdrowotnej

b- budynki biurowe

h- budynki handlowo- usługowe

p- budynki przemysłowe

s- zbiorniki silos i budynki magazynowe

i – budynki niemieszkalne

symbolom tym przypisano następujące obiekty zgodnie z KŚT w sposób następujący:

101- p , 103-h, 105-b, 106-z, 107-k, 109-i, 110-m.

Tym samym do bazy budynków na podstawie których wyznaczono Obszar Uzupelnienia Zabudowy z terenów wiejskich włączono wybrane budynki o symbolach cyfrowych (zgodnie z KŚT) a dla terenu miasta wybrane budynki o symbolu literowym.

Zgodnie z § 1 ust. 5 ww. rozporządzenia rozszerzono granice obszarów uzupełnienia zabudowy, uwzględniając lokalne uwarunkowania, stan zastany oraz politykę przestrzenną gminy, jednak nie więcej niż o obszar o łącznej powierzchni obliczonej zgodnie ze wzorem:

$$P_p = 25\% * (P_b - P_u)$$

gdzie:

P_p - oznacza łączną maksymalną powierzchnię powiększenia obszarów uzupełnienia zabudowy wyznaczonych w sposób, o którym mowa w ust. 1, w wyniku rozszerzenia ich granic,

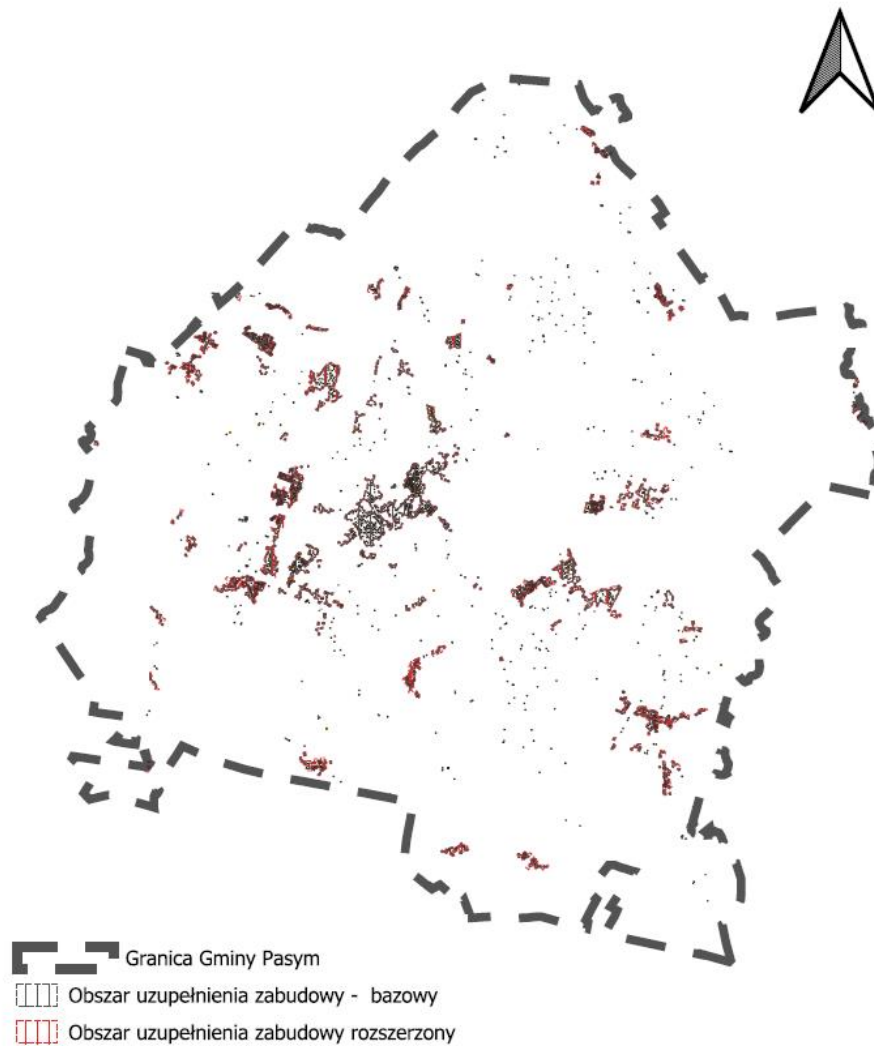
P_b - oznacza łączną powierzchnię obszarów wyznaczonych w sposób, o którym mowa w ust. 1 pkt 1-3,

P_u - oznacza łączną powierzchnię obszarów uzupełnienia zabudowy wyznaczonych w sposób, o którym mowa w ust. 1 wyżej wymienionego rozporządzenia.

$$P_p = 25\% * (868,81 \text{ ha} - 372,44 \text{ ha}) = 124,09 \text{ ha}$$

Zgodnie z powyższym łączna powierzchnia powiększenia obszarów uzupełnienia zabudowy nie może przekroczyć 124,09 ha.

W niniejszym Planie Ogólnym Gminy Pasył całkowita powierzchnia obszaru uzupełnienia zabudowy wynosi 464,9, ha. Obszar uzupełnienia zabudowy został wymodelowany adekwatnie do uwarunkowań.

źródło: opracowanie własne

Rys. 27. Obszar uzupełnienia zabudowy.

13. STAN ISTNIEJĄCY NA OBSZARACH PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE W MYŚL USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004R. O OCHRONIE PRZYRODY OBJĘTYM PROJEKTEM PLANU

W myśl ustawy „o ochronie przyrody” formami ochrony przyrody są:

- parki narodowe - na omawianym terenie nie występują parki narodowe;
- rezerваты przyrody - na omawianym terenie występują rezerваты przyrody;
- parki krajobrazowe - na omawianym terenie nie występują parki krajobrazowe;
- obszary chronionego krajobrazu - na omawianym terenie występują obszary chronionego krajobrazu;
- obszary Natura 2000 - na omawianym terenie występują obszary Natura 2000;
- pomniki przyrody - na omawianym terenie nie występują pomniki przyrody;
- stanowiska dokumentacyjne - na omawianym terenie nie występują stanowiska dokumentacyjne;
- użytki ekologiczne - na omawianym terenie występują użytki ekologiczne;
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe - na omawianym terenie nie występują zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;

- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów – na omawianym obszarze występują chronione gatunki roślin, zwierząt.

14. ANALIZA I OCENA PRZEWDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ PROJEKTU PLANU

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie będzie wiązała się z negatywnym oddziaływaniem na komponenty środowiska przyrodniczego, tereny objęte formami ochrony czy też na zdrowie ludzi. Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko odnosi się do planowanych inwestycji (jako całości), które będą mogły powstać na podstawie przyjętego przeznaczenia i ustaleń szczegółowych zawartych w projekcie planu ogólnego.

Stwierdza się, że projekt planu adaptuje istniejącą zabudowę, uwzględnia przeznaczenie poszczególnych terenów wynikające z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wprowadza obszary uzupełnień zabudowy. Głównym celem wdrożenia nowego aktu prawa miejscowego jest usystematyzowanie i zakwalifikowanie istniejącej zabudowy do nowych ustandaryzowanych stref funkcjonalnych oraz wprowadzenie ładu przestrzennego poprzez zahamowanie niekontrolowanego rozpraszania zabudowy.

W projekcie planu ogólnego wprowadza się istotne parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy. Stworzy to pewnego rodzaju harmonijną całość oraz uwzględni w przyporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, gospodarczo- społeczne, środowiskowe, kulturowe, oraz kompozycyjno-estetyczne.

W związku z powyższym przedstawiono analizę i syntezę oddziaływania przeznaczenia terenów na środowisko przyrodnicze wynikające z procesu inwestycyjnego.

Pod pojęciem oddziaływanie:

- stałe rozumie się oddziaływanie, które trwale wpływa na dany komponent środowiska -niemożliwe lub istotnie utrudnione jest odtworzenie danego komponentu do stanu sprzed realizacji studium;
- długoterminowe rozumie się oddziaływanie, które trwało będzie przez cały okres, w którym analizowany obszar będzie użytkowany – możliwe jest przywrócenie stanu poszczególnych komponentów środowiska do stanu sprzed realizacji studium;
- krótkoterminowe rozumie się oddziaływanie, które wynika z działań inwestycyjnych - przywrócenie stanu poszczególnych komponentów środowiska do stanu sprzed realizacji studium możliwe jest w okresie użytkowania terenu zgodnie z ustaleniami;
- chwilowe rozumie się oddziaływanie, które wynika z inwestycyjnych związanych z realizacją ustaleń studium - oddziaływanie ustanie z chwilą zakończenia działań.

Tab. 15. Ocena oddziaływania na poszczególne elementy środowiska

ETAP REALIZACJI ZABUDOWY		
LP.	ELEMENTY ŚRODOWISKA	SPOSÓB ODDZIAŁYWANIA
1	Fauna	W wyniku przeprowadzania prac budowlanych istnieje potencjalna możliwość odstraszenia zwierząt
2	Flora	Usunięcie warstwy zielonej wyłącznie pod fundamenty. Zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej. Podczas prac budowlanych może dojść do zagęszczenia głębszych warstw ziemi.
3	Gleba	Likwidacja wierzchniej warstwy pokrywy glebowej Potencjalna możliwość wycieku płynów (np. paliwa). Potencjalne zanieczyszczenie gleby substancjami ropopochodnymi jest szczególnie niebezpieczne dla gleb ubogich w materię organiczną. Największe oddziaływanie na gleby wiąże się ze złożeniem na hałdzie warstwy próchnicznej gleby. Skutkiem przemieszczenia warstwy próchnicznej jest: - zniszczenie poziomów glebowych, - zmiana warunków wodno-powietrznych gleby, - śmierć dużej części mało ruchliwych zwierząt.

		Zagęszczenie gleby przez znaczny ciężar hałd humusu, urządzeń i pojazdów. Zwiększenie zwięzłości gleby niszczy jej strukturę i teksturę, zmniejsza uwilgotnienie oraz utrudnia migrację tlenu. Zagęszczenie gleby pod wpływem ugniatania zależy w głównej mierze od jej wilgotności. Nadmierne zagęszczenie gleby zmniejsza jej wodną retencję, sprzyja powstawaniu zastoiśk wodnych, zwiększa zagrożenie erozją na skutek wymywania części splawialnych do cieków wodnych, zmniejsza także pobór składników pokarmowych przez rośliny oraz masę systemu korzeniowego. Może nastąpić także zeskorupienie powierzchni i zahamowanie wymiany gazowej. Najbardziej podatne na zeskorupienie są gleby o dużej zawartości cząstek ilastych i małej zawartości próchnicy
4	Wody podziemne	Podczas pracy maszyn i pojazdów może dochodzić do wycieku płynów. Wrażliwość wód podziemnych na takie zanieczyszczenia zależy od głębokości występowania warstw wodonośnych, zdolności adsorpcyjnych pokrywy glebowej oraz ilości i rodzaju zanieczyszczeń. Najbardziej podatne na zanieczyszczenia są płytkie wody gruntowe towarzyszące glebom piaszczystym. Ewentualne obniżanie poziomu wód gruntowych
5	Rzeźba terenu	Zniszczenie struktury wierzchniej warstwy pokrywy glebowej. Przekształcenie rzeźby terenu – niwelacja terenu.
6	Powietrze atmosferyczne	Wzrost zapylenia powietrza źródłem oddziaływania będą: -maszyny budowlane wykorzystywane przy budowie obiektów, -pojazdy transportujące materiały służące do budowy, Podczas budowy stan aerosanitarny powietrza pogarszają spaliny pracujących na budowie maszyn i pojazdów. Nie jest to jednak oddziaływanie znaczące, ponieważ trwa jedynie kilka-kilkanaście tygodni.
7	Hałas	Pogorszenie warunków akustycznych (wzrost hałasu w związku z pracą maszyn budowlanych)
ETAP EKSPLOATACJI ZABUDOWY		
LP.	ELEMENTY ŚRODOWISKA	SPOSÓB ODDZIAŁYWANIA
1	Fauna	W skutek wzmożonego ruchu komunikacyjnego niepokojone mogą być zwierzęta występujące w okolicy obiektu (głównie ptaki). Oddziaływanie nie będzie jednak znaczne
2	Flora	Zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej. Istniejąca szata roślinna tj. roślinność segetalną towarzyszącą uprawom polowym i roślinność zbiorowisk łąkowych ulegnie zniszczeniu. W jej miejsce zostanie wprowadzona nowa wartość w postaci kultywowanej zieleni urządzonej, przydomowej. Realizacja zabudowy nie spowoduje wylesień. Realizacja obiektu nie spowoduje znaczących zmian i strat w środowisku biotycznym.
3.	Krajobraz	Częściowe przekształcenie krajobrazu. Tereny dotychczas nie zainwestowane zostaną uzupełnione zabudową kubaturową oraz terenami komunikacyjnymi. Należy zauważyć, iż zmiana w krajobrazie tego rejonu została zapoczątkowana z chwilą realizacji pozostałej zabudowy mieszkaniowej
4	Powietrze atmosferyczne	Czystość powietrza nie powinna ulec znacznemu pogorszeniu pod warunkiem zastosowania bezpiecznych ekologicznie technologii
5	Hałas	Wzrost poziomu hałasu emitowanego w związku z działalnością usługową. W związku z realizacją inwestycji konieczna będzie budowa dróg uzupełniających istniejący układ komunikacyjny (drogi lokalne, dojazdowe i wewnętrzne). Oznacza to wzrost ruchu pojazdów i wzrost hałasu komunikacyjnego. Ruch kołowy przewidywany w związku z funkcjonowaniem nowej zabudowy nie powinien mieć znaczącego wpływu na lokalny klimat akustyczny. Wiązać się będzie jedynie z dojazdami do miejsc zamieszkania.
6	Zanieczyszczenia	Realizacja projektu zmiany Studium wiązać się będzie z powstaniem pewnej ilości ścieków i odpadów komunalnych. Nie powinny one stanowić zagrożenia dla środowiska wodnego – wód podziemnych poprzez przenikanie zanieczyszczeń z powierzchni.

LP.	TYP ODDZIAŁYWAŃ	ETAP BUDOWY ZABUDOWY	ETAP EKSPLOATACJI ZABUDOWY
1.	Bezpośrednie	Wzrost poziomu hałasu związanego z pracami budowlanymi. Pylenie z powierzchni odkrytych, miejsc składowania materiałów sypkich. Zanieczyszczenie powietrza spalinami. Zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej. Odpady budowlane.	Generowanie ruchu pojazdów na terenach nowo zainwestowanych, Wzrost ilości odprowadzanych ścieków opadowych z powierzchni szczelnych. Wzrost ilości wytwarzanych odpadów. Rozszerzenie strefy oddziaływania hałasu komunikacyjnego oraz komunalno-bytowego. Wzrost emisji hałasu bytowego, tzw. „osiedlowego”.
2.	Pośrednie	Nie występują lub brak znaczących oddziaływań.	Generowanie ruchu pojazdów na terenach sąsiadujących z terenami nowo zainwestowanymi. Poprawienie jakości wód oraz gleb po wprowadzeniu szczelnego systemu odprowadzania ścieków.
3.	Wtórne	Nie występują lub brak znaczących oddziaływań.	Nie występują lub brak znaczących oddziaływań.
4.	Skumulowane	Nie występują lub brak znaczących oddziaływań.	Nie występują lub brak znaczących oddziaływań.
5.	Krótkoterminowe	Hałas budowlany, Zanieczyszczenie powietrza (hipotetyczne) Odpady budowlane.	Nie występują lub brak znaczących oddziaływań w stosunku do stanu aktualnego zagospodarowania.
6.	Długoterminowe	Zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej, Zmniejszenie walorów krajobrazowych otoczenia.	Lokalne zmiany jakości krajobrazu, ograniczenie panoram widokowych. Zmiany fizykochemiczne gleb. Zmiany morfologii terenów związane z powstawaniem nowych zabudowań
7.	Stale	Zmiany ukształtowania powierzchni terenu. Zmniejszenie walorów krajobrazowych otoczenia.	Lokalne, niewielkie zmiany mikroklimatyczne związane z powstawaniem nowych zabudowań. Zmiany morfologii terenów związane z powstawaniem nowych zabudowań. Zwiększenie wielkości terenów utwardzonych.
8.	Chwilowe	Powstawanie odpadów budowlanych oraz gruntów z wykopów.)	Zwiększenie natężenia ruchu komunikacyjnego.
9	Pozytywne	Nie występują lub brak znaczących oddziaływań	Poprawienie jakości wód oraz gleb po wprowadzeniu szczelnego systemu odprowadzania ścieków.
	Negatywne	Zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej, Hałas budowlany, Zanieczyszczenie powietrza, Odpady budowlane. Pylenie z powierzchni odkrytych, miejsc składowania materiałów sypkich.	Wzrost ilości wytwarzanych odpadów. Rozszerzenie strefy oddziaływania hałasu komunikacyjnego oraz komunalno-bytowego. Wzrost emisji hałasu tzw. „osiedlowego” Lokalne zmiany jakości krajobrazu, ograniczenie panoram widokowych. Zwiększenie wielkości terenów utwardzonych.

15. PROGNOZOWANE SKUTKI WPŁYWU REALIZACJI PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA

15.1. RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA

Zgodnie z Konwencją o różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro - różnorodność biologiczna to zróżnicowanie wszystkich żywych organizmów występujących ziemskich ekosystemach oraz w zespołach ekologicznych, których są częścią. Dotyczy ona różnorodności w obrębie gatunku (różnorodność genetyczna), pomiędzy gatunkami oraz różnorodności ekosystemów. Dla zachowania i wzbogacania różnorodności biologicznej

duże znaczenie ma zróżnicowanie siedlisk i oddziaływanie człowieka, w szczególności ochrona siedlisk słabo lub wcale nie przekształconych. Kluczowe znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej w przestrzeni rolniczej mają zachowane zadrzewienia śródpolne, oczka wodne i tereny podmokłe, miedze, ekstensywnie użytkowane łąki i pastwiska. Na terenach leśnych kluczowe znaczenie dla utrzymania różnorodności biologicznej mają pozostawiane spróchniałe drzewa i powalone pnie, starodrzew oraz torfowiska i polany śródleśne. Siedliska tego typu, uznane za najcenniejsze z punktu widzenia zachowania różnorodności biologicznej rozproszone są na terenie całej gminy. Na terenach nieurbanizowanych różnorodność biologiczna zapewniana jest przede wszystkim przez rośliny kultur rolniczych z charakterystycznym składem gatunkowym; siedliska roślin ruderalnych, azotolubnych, przywodnych wzdłuż cieków wodnych; niewielkie obszary leśne roślinność zieleni urządzonej; rośliny krzewów, drzew ozdobnych, zespołów ruderalnych w obrębie zabudowy; alejowe nasadzenia przydrożne i kępy zieleni śródpolnej.

Z punktu widzenia ochrony istniejącej bioróżnorodności pożądanym procesem jest ograniczenie fragmentaryzacji i niszczenia siedlisk przyrodniczych. Wszystkie cenne biocenozy zostaną zachowane. Rozwiązanie to zapewnia akt prawa miejscowego – plan ogólny. Ważnymi zapisami w projekcie planu ogólnego są wskaźniki intensywności zabudowy oraz minimalne procenty powierzchni biologicznie czynnych, które zapewnią pozostawienie niezabudowanych powierzchni o nienaruszonej powierzchni terenu. Zapisy projektu planu ogólnego dotyczące wprowadzenia udziału powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej dotyczy każdego rodzaju zabudowy przyporządkowanej do poszczególnej strefy funkcjonalnej. Ustalenia projektu planu ogólnego zachowują istniejące zagospodarowanie na terenie gminy, ograniczając możliwości zagospodarowania terenów rolniczych. Hamuje w ten sposób nadmierny wzrost intensywności zabudowy na terenach dotychczas niezagospodarowanych. Ponadto wyznacza zapotrzebowanie na nową zabudowę w oparciu o prognozowaną powierzchnię użytkową mieszkań. Lokalizowanie nowej zabudowy związanej z pobytem ludności w większości jako uzupełnienie istniejącej zabudowy nie powinno wpływać znacząco na różnorodność biologiczną. Lokalizacja nowej zabudowy wzdłuż dróg nie przyczyni się do likwidacji roślinności przydrożnej, tylko do bardzo niewielkiego ograniczenia powierzchni terenu pod uprawy. W skali gminy będzie miało minimalny charakter i nie wpłynie na zmniejszenie różnorodności biologicznej. Należy unikać wycinki drzewostanu. W obrębie zabudowy przeznaczonej na pobyt ludzi należy się spodziewać wzrostu gatunków synantropijnych. Natomiast zielenią kształtującą się w obrębie zabudowy związaną z produkcją, usługami czy magazynami są zbiorowiska ruderalne. Eksploatacja złóż wpłynie na istniejącą szatę roślinną w szczególności poprzez: zajęcie przedmiotowego terenu przez maszyny urabiające i pojazdy transportujące surowiec (zmiana sposobu użytkowania, oraz ukształtowania terenu), usunięcie roślinności upraw polowych w zasięgu granic projektowanego złoża. Planowane przedsięwzięcia spowodują konieczność usunięcia warstwy glebowej, a wraz nią integralnie związanej flory i fauny. Oddziaływanie projektowanej fazy udostępniania i eksploatacji złoża na różnorodność biologiczną stanowi integralną część robót związanych z pozyskaniem surowca i nie może zostać wyeliminowane. Stwierdza się, iż dla środowiska przyrodniczego są to uciążliwości odwracalne i nie powodują przekształceń bezpowrotnych. Należy również zaznaczyć, iż eksploatacja złóż wymusza po zakończeniu wydobywania przeprowadzenie niezbędnej rekultywacji, która przywraca zniszczoną roślinność lub wprowadza nową zwiększającą różnorodność biologiczną.

Istotne jest, aby wprowadzana zielen charakteryzowała się odpowiednim zróżnicowaniem gatunkowym oraz stopniem zagęszczenia. Stwierdza się, iż formowanie nowych kęp drzew i krzewów, podwyższy różnorodność biologiczną przedmiotowego terenu. Wówczas efektywniej będzie można pełnić rolę izolacji przed możliwymi zanieczyszczeniami. Należy przy tym dodać, iż ważnym elementem jest także wprowadzanie gatunków rodzimych flory, które obok roślinności synantropijnej powinny stanowić podstawę kształtowanych powierzchni zieleni. Rośliny rodzime posadzone na odpowiednim siedlisku najlepiej zniosą niekorzystne warunki i będą odznaczać się optymalnym wzrostem. Prognozuje się, iż utrzymanie roślinności o charakterze leśnym podwyższy bioróżnorodność przedmiotowego terenu.

15.2. LUDZIE

Wyznaczone strefy funkcjonalne w projekcie planu ogólnego wprowadzają ład przestrzenny i przyczyniają się do poprawy funkcjonowania gminy. Nie wpłyną negatywnie na zdrowie ludzi. Przyjęte funkcje w projekcie planu ogólnego są słuszne i odpowiadają na potrzeby rozwoju gospodarczego. Mniejszy hałas przewidywany jest wzdłuż ciągów komunikacyjnych, które będą podlegały modernizacji. Należy tylko zaznaczyć, iż w zależności od prowadzonej inwestycji należy stosować technologie i urządzenia o jak najmniejszej emisji hałasu oraz rozwiązania minimalizujące powstały hałas z tytułu realizacji inwestycji tj. np. zieleni izolacyjna itp. Modernizacja i realizacja sieci wodno – kanalizacyjnej, przyczyni się do ograniczenia zagrożenia skażenia wód powierzchniowych i wglębnych. Mniejsze zagrożenie wystąpi także w przypadku zamiany istniejących nośników energii cieplnej (węgiel) na paliwo znacznie mniej obciążające atmosferę (gaz, olej opałowy) oraz rozwoju systemu gromadzenia odpadów w tym selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ,u źródła’ ”.

15.3. POWIERZCHNIA ZIEMI I GLEBY

Wskazane w projekcie planu ogólnego tereny uzupełnienia zabudowy nie będą bezpośrednio oddziaływać na omawiane komponenty środowiska. Ważnymi zapisami w projekcie planu ogólnego są wskaźniki intensywności zabudowy oraz minimalne procenty powierzchni biologicznie czynnych, które zapewnią pozostawienie niezabudowanych powierzchni o nienaruszonej powierzchni terenu. Wszelkie przekształcenia prowadzące do wprowadzenia nowego zainwestowania, w postaci nowych budowli czy też obsługującej je infrastruktury komunikacyjnej, wiążą się ze zmianą profilu glebowego. Nawet realizacja tak potrzebnej sieci kanalizacji sanitarnej powoduje zmiany powierzchni ziemi. Realizacja systemu gospodarki wodno- ściekowej, gospodarki cieplnej oraz gospodarki odpadami stałymi przyczyni się do ograniczenia emisji substancji i materii stałej do gleby. Przekształcenia powierzchniowej warstwy ziemi związane będą z wykopami pod fundamenty nowej zabudowy oraz budową dróg. Są to przekształcenia nieodzowne, bezpośrednio związane z wprowadzeniem zmian. Wykopy związane z fundamentowaniem powodują powstawanie mas ziemnych, które należy w odpowiedni sposób zagospodarować. Przewiduje się, że nie będą to znaczne ilości, zatem ziemia pochodząca z wykopów powinna zostać zagospodarowana w granicach danego terenu. Realizacja nowej zabudowy zgodnie z wyznaczonymi strefami funkcjonalnymi spowoduje zniszczenie warstwy glebowej i zastąpienie jej gruntem antropogenicznym. Przekształcenia powierzchni ziemi i gleby będą dotyczyły przede wszystkim zmiany struktury gleby, poprzez jej zagęszczenie, zmniejszenie uwilgotnienia oraz utrudnienia migracji tlenu. Ze względu na niewielką powierzchnię pod zabudowę i stopień zagęszczenia gleby zmiany będą miały charakter miejscowy o stosunkowo niewielkim stopniu szkodliwości dla środowiska. W wyniku budowy, modernizacji infrastruktury technicznej należy się spodziewać poprawy jakości gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych w perspektywie długoterminowej. Prawidłowo wykonany system kanalizacji uchroni gleby, wody powierzchniowe i podziemne przed ewentualnym skażeniem.

15.4. WODY PODZIEMNE I POWIERZCHNIOWE

Jakość wód powinna ulec w rezultacie poprawie, przede wszystkim ze względu na stopniowe zwiększanie udziału zabudowy podłączonej do sieci kanalizacji sanitarnej oraz dopuszczenie budowy, modernizacji sieci infrastruktury technicznej (sieć wodociągowa, kanalizacyjna). Ograniczenie rozpraszania zabudowy ma również istotne znaczenie dla omawianego komponentu środowiska przyrodniczego. Tereny oddalone od zwartych jednostek architektoniczno-urbanistycznych nie są uzbrojone w sieci kanalizacji sanitarnej. Dlatego też powstająca zabudowa oparta jest w głównej mierze na rozwiązaniach alternatywnych, tj. zbiornikach na nieczystości ciekłe, przydomowych oczyszczalniach ścieków.

Na terenie gminy Pasyem znajdują się następujące cmentarze:

- Grom:
 - nieczynny cmentarz ewangelicki (dz. 257/3, obr. Grom),
 - czynny cmentarz rzymskokatolicki (dz. 172, obr. Grom);
- Dybowo:
 - nieczynny cmentarz ewangelicki (dz. 81/2, obr. Dybowo);
- Pasyem:
 - czynny cmentarz rzymskokatolicki (dz. 35/7, 37, 32/2, obr. Pasyem 3),
 - czynny cmentarz ewangelicki (dz. 297, obr. Pasyem 2),
 - nieczynny cmentarz rzymskokatolicki (dz.35, obr. Pasyem 4),
 - nieczynny cmentarz ewangelicki (dz. 331, obr. Pasyem 4);
- Łysa Góra:
 - nieczynny cmentarz ewangelicki (dz. 183, 184/26, obr. Elganowo);
- Dźwiersztyny
 - nieczynny cmentarz ewangelicki (dz. 25, obr. Dźwiersztyny);
- Jurgi
 - nieczynny cmentarz ewangelicki (dz. 27, obr. Jurgi);
- Grzegorzówki
 - nieczynny cmentarz wojenny (dz. 129, obr. Grzegorzówki).

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (t.j. Dz.U. 1959 nr 52 poz. 315) odległość od cmentarza od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, powinna wynosić co najmniej 150 m; odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone. Projekt planu ogólnego gminy Pasyem uwzględnia ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym wynikające z przywołanego przepisu. Obowiązujące strefy sanitarne dotyczą zarówno cmentarzy, które będą mogły powstać na podstawie mpzp, jak i projektowanej zabudowy mieszkalnej, zakładów produkujących artykuły żywności w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących cmentarzy. Konkludując można dojść do wniosku, że przywołany przepis odrębny znajdzie zastosowanie w procesie inwestycyjnym rozpoczętym na podstawie obowiązującego mpzp czy też prawomocnej decyzji o warunkach zabudowy.

Jedynie podczas trwania prac budowlanych istnieje potencjalna możliwość zanieczyszczenia wód powierzchniowych poprzez spływy deszczowe oraz wyflukiwanie zanieczyszczeń z materiałów używanych podczas budowy. Ponadto należy założyć hipotetycznie, iż nieodpowiednio składowane materiały budowlane oraz materiały stosowane w pracach nawierzchniowych, wykończeniowych oraz zanieczyszczenia wód substancjami chemicznymi w szczególności ropopochodnymi wyciekającymi z maszyn, np. w wyniku awarii mogą przyczynić się do lokalnego zanieczyszczenia wód powierzchniowych. Dlatego zarówno na etapie realizacji jak i eksploatacji omawianej zabudowy należy zachować szczególne środki ostrożności, by nie dopuścić do ewentualnego przedostania się zanieczyszczeń do gleb, wód. W wyniku wprowadzenia stref funkcjonalnych w projekcie planu ogólnego należy się spodziewać nie tylko poprawy jakości wód powierzchniowych, których stan decyduje o walorach krajobrazowych ale także wód podziemnych w perspektywie długoterminowej.

Zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska z dnia 27 kwietnia 2001r.) prowadzący eksploatację złóż kopalni zobowiązany jest do podejmowania środków niezbędnych do ochrony zasobów złoża, jak również do ochrony powierzchni ziemi oraz wód powierzchniowych i podziemnych. Projektowana eksploatacja kopaliny prowadzona zgodnie z projektem zagospodarowania złoża i ruchem kopalni powinna zapewnić w pełni ochronę

wód podziemnych przy zachowaniu wymogów i przepisów ochrony środowiska, przepisów p.poż. oraz zgodnie z instrukcjami techniczno-ruchowymi, które znajdują się na wyposażeniu każdego urządzenia mechanicznego.

15.5. ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Okresowo i lokalnie występują sytuacje zwiększonego stężenia substancji zanieczyszczających. W sezonie grzewczym mogą się nasilać emisje z tzw. „niskich” źródeł sektora bytowego powstałe na skutek spalania paliw różnej jakości (nieradko spalania odpadów). Swój udział we wpływie na jakość powietrza może mieć zwłaszcza w okresie letnim emisja ze środków transportu poruszających się drogami. Na incydentalne zwiększenie stężeń substancji zanieczyszczających narażone są zwarte tereny mieszkaniowe przez które przebiegają ulice z nasilonym ruchem samochodowym oraz są zaopatrywane w ciepło z domowych palenisk. Prognozuje się, iż realizacja zapisów projektu planu ogólnego nie przyczyni się znacznie do zwiększenia emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. Z punktu widzenia polityki przestrzennej kraju lokalizowanie instalacji słonecznych jest alternatywą dla paliw wysokoemisyjnych, mocno obciążających atmosferę. Wraz z powstaniem i funkcjonowaniem urządzeń OZE nie należy spodziewać się pogorszenia stanu czystości powietrza atmosferycznego. Instalacje fotowoltaiczne są urządzeniami proekologicznymi i nie powodują emisji substancji zanieczyszczających powietrze atmosferyczne. Zarówno w ujęciu lokalnym, jak również regionalnym i krajowym przyczyniają się ograniczenia powstających zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego.

Wraz z powstaniem i funkcjonowaniem nowej zabudowy należy spodziewać się lokalnego pogorszenia stanu czystości powietrza atmosferycznego. Aby ograniczyć ilość zanieczyszczeń powstających głównie w okresie zimowym podczas spalania paliw konwencjonalnych tzw. emisja niska należy wprowadzać paliwa ekologiczne niskoemisyjne o porównywalnej kaloryczności w stosunku do tradycyjnych paliw oraz OZE. Zagrożenia płynące ze źródeł emisji liniowej - może wpływać negatywnie na środowisko przyrodnicze, aczkolwiek nie stanowi większego zagrożenia. Natężenie ruchu samochodowego powoduje emisję zanieczyszczeń (głównie tlenków azotu i węglowodorów) oraz pogarsza klimat akustyczny. Zanieczyszczenia komunikacyjne należą do czynników najbardziej obciążających powietrze atmosferyczne. Szczególnie uciążliwe są zanieczyszczenia gazowe z emisją gazów cieplarnianych (CO_2 , CO, NO_x , SO_x i inne) powstające w trakcie spalania paliw oraz pyły unoszące się w wyniku ruchu pojazdów. Jedynie podczas etapu prac budowlanych może nastąpić lokalny wzrost zapylenia powietrza w wyniku pracy urządzeń. Do atmosfery mogą uwalniać się zanieczyszczenia pochodzące ze spalania paliw przez pojazdy transportujące materiały. O wielkości emisji produktów spalania paliw z transportu (przede wszystkim tlenki węgla, siarki i azotu, węglowodory alifatyczne, aromatyczne i policykliczne, cząstki stałe) decyduje w największym stopniu natężenie i płynność ruchu pojazdów.

Lokalny wzrost zapylenia powietrza może powstać w obrębie kopalni kruszyw naturalnych głównie w wyniku pracy urządzeń urabiających oraz pojazdów transportujących. Głównymi źródłami powstającej emisji nieorganizowanej będzie zdjęcie warstwy nadkładu, składowanie, oraz ruch pojazdów transportujących. Do atmosfery mogą uwalniać się zanieczyszczenia pochodzące ze spalania paliw przez pojazdy transportujące materiały. Powstałe zanieczyszczenia będą miały lokalny zasięg ograniczony praktycznie do stref wyznaczonych granicami terenów górniczych oraz wąskich pasów wzdłuż dróg transportu. Transport materiałów należy wykonywać pojazdami, których masy całkowite i naciski na osie łącznie z ładunkiem nie przekraczają dopuszczalnych norm. Należy zaznaczyć, iż projekt planu ogólnego nie decyduje o eksploatacji kopalni, a tylko przedstawia istniejące udokumentowane złoża przyporządkowując je do odpowiedniej strefy planistycznej. Powyższe jest obowiązkiem określonym w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz w rozporządzeniach wykonawczych do ustawy.

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie spowoduje negatywnego transgranicznego oddziaływania na stan powietrza atmosferycznego.

15.6. KLIMAT

Zmiany w lokalnych stosunkach klimatycznych nie będą odbiegały od już istniejących i ograniczone będą do sfery mikroklimatów. Zmiany dotyczą minimalnych i maksymalnych temperatur powietrza, wilgotności powietrza, prędkości wiatru. Nie wpływają one znacząco na warunki klimatu lokalnego terenów objętych granicami opracowania. Prognozuje się zmianę pokrycia powierzchni ziemi.

15.7. HAŁAS

Oddziaływanie i skutki środowiskowe w przypadku inwestycji budowlanej wykazuje zróżnicowanie w etapie realizacji i w etapie eksploatacji. Zróżnicowania te są zależne przede wszystkim od zakresu prac budowlanych i wrażliwości środowiska. Wpływ planowanej do realizacji inwestycji w zakresie oddziaływania akustycznego na otoczenie człowieka jest uzależnione od: poziomu hałasu, częstotliwości, ciągłości lub nieciągłości zjawiska, długotrwałości, indywidualnej oceny czynnika. Hałas stanowi czynnik o wyjątkowej uciążliwości, oddziałujący negatywnie na psychikę i zdrowie człowieka, a także utrudniający wypoczynek i zmniejszający wydajność pracy. Oddziaływanie akustyczne obiektów – potencjalnych źródeł hałasu, rozpatruje się w odniesieniu do normatywów, określonych dla terenów uznanych za chronione przed hałasem.

Na obszarze objętym projektem planu ogólnego występują tereny objęte ochroną akustyczną zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz.U. z 2014r., poz. 112)

Tab.16. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami LAeq D i LAeq N, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w [dB]			
		Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe objekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		LAeq D przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	LAeq N przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	LAeq D przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	LAeq N przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
1	a) Strefa ochronna "A" uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży ²⁾ c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40

3	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe ²⁾ d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	65	56	55	45
4	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ³⁾	68	60	55	45

Bezpośredni i chwilowy charakter może mieć uciążliwość akustyczna związana z fazą budowy obiektów na poszczególnych terenach. Czas pracy urządzeń powinien być ograniczony do pory dziennej. Powstający w trakcie budowy hałas będzie miał charakter przejściowy i jako taki nie będzie stanowił istotnego zagrożenia dla środowiska przyrodniczego i ludzi. Potencjalnym źródłem zagrożenia może być zatem niepełna realizacja wytycznych projektu planu ogólnego, dotyczących zapewnienia odpowiedniej jakości środowiska na opisywanym terenie.

15.8. KRAJOBRAZ

Teren gminy Pasyw z uwagi na ukształtowanie powierzchni terenu, sąsiedztwo z kompleksami leśnymi cechuje się korzystnymi wartościami przyrodniczymi i krajobrazowymi. Ważnymi zapisami w projekcie planu ogólnego są wskaźniki intensywności zabudowy oraz minimalne procenty powierzchni biologicznie czynnych, które zapewnią pozostawienie niezabudowanych powierzchni o nienaruszonej powierzchni terenu. Realizacja zabudowy o parametrach wskazanych w projekcie planu ogólnego spowoduje stworzenie ład w krajobrazie. Ograniczenie rozpraszania zabudowy ma szczególnie istotne znaczenie dla omawianego komponentu środowiska przyrodniczego. Tereny oddalone od zwartych jednostek architektoniczno-urbanistycznych zaliczono do strefy otwartej, w której nie dopuszcza się możliwości realizacji zabudowy. Rozwiązanie to niewątpliwie przyczyni się do ochrony krajobrazu. Konieczne jest zachowanie jak największej ilości zieleni przy powstawaniu nowej zabudowy na terenach uzupełnienia zabudowy.

15.9. ODPADY

W okresie funkcjonowania zabudowy nastąpi przyrost ilości odpadów. Głównie powstawać będą odpady socjalno-bytowe oraz odpady stałe. Odpady komunalne należy zagospodarować zgodnie z przepisami odrębnymi. Na etapie realizacji ustaleń projektu planu ogólnego powstaną odpady budowlane zakwalifikowane zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206) do grupy 17: odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej.

15.10. ZASOBY NATURALNE

Na przedmiotowym terenie występują udokumentowane geologicznie złoża kopalin, stąd realizacja projektu planu ogólnego wpływa na dany element środowiska przyrodniczego. Złoża kopalin podlegają ochronie oraz racjonalnym, gospodarczo uzasadnionym gospodarowaniu ich zasobami przy zapewnieniu racjonalnego wydobycia i wykorzystania kopalin oraz maksymalnym ograniczeniu szkody w środowisku (art. 125 i 126 ustawy Prawo Ochrony Środowiska z dnia 27 kwietnia 2001r.). W/w ustawa zobowiązuje prowadzącego eksploatację złóż

kopalin do podejmowania środków niezbędnych do ochrony zasobów złoża, jak również do ochrony powierzchni ziemi oraz wód powierzchniowych i podziemnych oraz do sukcesywnego prowadzenia rekultywacji terenów poeksploatacyjnych. Należy zaznaczyć, iż projekt planu ogólnego nie decyduje o eksploatacji kopalni, a tylko przedstawia istniejące udokumentowane złoża przyporządkowując je do odpowiedniej strefy planistycznej. Powyższe jest obowiązkiem określonym w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz w rozporządzeniach wykonawczych do ustawy.

15.11. ZABYTKI

Na terenie gminy występują obiekty wpisane do rejestru i ewidencji zabytków, zatem wszystkie inwestycje budowlane oraz działania mogące prowadzić do zmiany wyglądu budynków historycznych, układu przestrzennego, naruszenia nawarstwień kulturowych wymagają stosowania odpowiednich przepisów oraz dokonania uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

15.12. DOBRA MATERIALNE

Zaproponowane funkcje w projekcie planu ogólnego będą przyczyniały się do poprawy sytuacji w odniesieniu do dóbr materialnych poprzez wzrost funkcjonalności i użyteczności. Należy przypuszczać, iż ożywienie społeczno - gospodarcze w obrębie granic opracowania planu, przyczyni się do poprawy wizerunku obszaru objętego opracowaniem poprzez wprowadzenie nowej zabudowy zgodnej z parametrami wyznaczonymi w projekcie planu ogólnego.

15.13. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Na podstawie zapisów w projekcie planu można stwierdzić, iż działania przewidujące kierunki rozwoju nie wskazują na możliwość jakiegokolwiek oddziaływania transgranicznego mogącego objąć większy obszar niż określony granicą opracowania. Wykluczone jest jakiegokolwiek oddziaływanie poza granice Rzeczypospolitej Polskiej. Wszystkie prowadzone działania ze względu na swój charakter będą dotyczyły jedynie obszaru objętego projektem planu, a oddziaływanie poszczególnych elementów będzie miało przede wszystkim charakter lokalny i krótkoterminowy.

15.14. WPŁYW REALIZACJI PROJEKTU PLANU NA OBSZARY CHRONIONE, W TYM OBJĘTE SIECIĄ NATURA 2000

Na terenie gminy Pasyw występują prawne formy ochrony przyrody. Ustalenia projektu planu ogólnego uwzględniają zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów zgodnie z aktami wykonawczymi dla poszczególnych obszarów chronionych. Na obszarach chronionego krajobrazu obowiązują następujące zakazy:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.);
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;

- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybactwa;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Na terenie gminy Pasyw występują obszary Natura 2000: Obszar Ostoja Napiwodzko-Ramucka kod obszaru PLH280052 - obszary siedliskowe oraz obszar Natura 2000 Puszcza Napiwodzko-Ramucka PLB280007 - obszary ptasie. W stosunku do ww. terytorialnych form ochrony przyrody obowiązują:

- Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 czerwca 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Napiwodzko-Ramucka (PLH280052) (Dz.U. 2018 poz. 1447) zmienione rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 16 lipca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Napiwodzko-Ramucka (PLH280052) (Dz.U. 2024 poz. 1104);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 229, poz. 2313);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Dz. U. Nr 179, poz. 1275 zmienione rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133).

Szczególnie istotne są tutaj założenia dotyczące ograniczenia rozprzestrzenia się niekontrolowanej zabudowy. Ustalenia projektu planu ogólnego nie będą stanowić źródła znaczącego niekorzystnego oddziaływania na obszary chronione, ich integralność i powiązania z terenami cennymi przyrodniczo oraz ochronę gatunkową występujących na tym obszarze gatunków siedlisk, roślin i zwierząt. Zachowana zostanie integralność obszarów położonych w sąsiedztwie oraz główne jego powiązania z cennym przyrodniczo otoczeniem. Należy podkreślić, iż ważną rolę w systemie ekologicznym gminy spełnia także roślinność nieleśna, czyli zieleń śródpolna, zieleń przyzagrodowa oraz przydrożna. W otwartym krajobrazie gminy pełni ona nie tylko funkcję krajobrazowo-estetyczną, ale także ekologiczną, korzystnie wpływając na mikroklimat oraz walory użytkowe środowiska rolniczego. Zadrzewienia śródpolne, szczególnie o charakterze pasowym, przydrożne i przywodne pełnią rolę migracyjnych korytarzy środowiskowych, urozmaicają krajobraz wokół miejscowości oraz spełniają na obszarach użytkowanych rolniczo funkcję ochronne.

Dla zachowania i wzbogacania różnorodności biologicznej duże znaczenie ma zróżnicowanie siedlisk i oddziaływanie człowieka, w szczególności ochrona siedlisk słabo lub wcale nie przekształconych. Zatem kluczowe znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej w przestrzeni rolniczej mają zachowane zadrzewienia śródpolne, oczka wodne i tereny podmokłe, miedze, ekstensywnie użytkowane łąki i pastwiska. Na terenach leśnych kluczowe znaczenie dla utrzymania różnorodności biologicznej mają pozostawiane spróchniałe drzewa i powalone pnie, starodrzew oraz torfowiska i polany śródleśne. Siedliska tego typu, uznane za najcenniejsze z punktu widzenia zachowania różnorodności biologicznej rozproszone są na terenie całej gminy.

16. OCENA PROJEKTU PLANU Z PUNKTU WIDZENIA MOŻLIWOŚCI OGRANICZENIA WPŁYWU NA ŚRODOWISKO

16.1. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Przez kompensację przyrodniczą rozumie się: zespół działań obejmujących w szczególności roboty budowlane, lub ziemne, rekultywację gleby, zalesienie, zadrzewienia lub tworzenie skupień roślinności prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie, wyrównanie szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięcia i zachowanie walorów krajobrazowych. Projekt planu ogólnego uwzględnia cele, które zakładają zapobieganie, ograniczenie lub nie dopuszczenie do ujemnego oddziaływania na środowisko. Należy założyć, że zabezpieczeniem realizacji wszystkich w/w celów, zgodnie z zasadą poszanowania potrzeb środowiska przyrodniczego jest ład przestrzenny i zrównoważony rozwój w oparciu o plan ogólny.

W celu minimalizacji potencjalnych negatywnych skutków na glebę zaleca się:

- w celu uniknięcia erozji wietrznej gleb należy ziemię odkrytą, zagospodarować roślinnością zielną. Jeśli natomiast konieczna jest już zabudowa danego fragmentu gruntu to należałoby najpierw zdjąć wierzchnią warstwę tej gleby i ponownie ją wykorzystać przy założeniach trawnikowych i innych założeniach roślinności dekoracyjnej wokół budynku
- zabezpieczyć warstwę humusu i nie dopuścić do jego zmieszania z pozostałą masą ziemną z wykopów;
- ograniczyć do minimum wielkość wykopów i nasypów;

W celu minimalizowania potencjalnego negatywnego wpływu na wody powierzchniowe i podziemne zaleca się:

- systematyczną modernizację sieci kanalizacyjnej,
- stosowanie rozwiązań indywidualnych zgodnie z przepisami odrębnymi,

W celu minimalizowania potencjalnego negatywnego wpływu na zasoby naturalne, krajobraz oraz na zwierzęta i rośliny zaleca się:

- zastosować takie rozwiązania technologiczne na etapie budowy inwestycji, które spowodują, iż nie zostaną przekroczone standardy jakości środowiska i standardy emisyjne;
- zabezpieczyć zadrzewienia przed ewentualnym uszkodzeniem podczas wykonywania prac budowlanych;
- w trakcie prowadzenia prac budowlanych nie zabijać zwierząt, które dostały się do wykopu, lecz umożliwić im bezstresowe opuszczenie wykopu;
- wspomaganie urządzania i utrzymania terenów zieleni, zadrzewień i zakrzewień.

W celu minimalizowania potencjalnego negatywnego wpływu na stan czystości powietrza zaleca się:

- zastosowanie takich rozwiązań technologicznych na etapie budowy inwestycji, które spowodują, iż nie zostaną przekroczone standardy jakości środowiska i standardy emisyjne;
- preferowanie w budownictwie materiałów energooszczędnych,
- bieżąca modernizacja ciągów komunikacyjnych;
- w obiektach zaopatrywanych w ciepło z indywidualnych źródeł ciepła, wykorzystywanie paliwa ekologicznego, mniej uciążliwego dla środowiska (gaz ziemny, energia elektryczna);

W celu minimalizowania potencjalnego wpływu inwestycji na zdrowie i życie ludzi zaleca się:

- zabezpieczyć teren budowy stosując odpowiednie trwałe oznaczenia na powierzchni terenu;
- stosować się do przepisów BHP.

Oceniając ustalenia dla przeznaczeń terenów pod kątem zabezpieczenia środowiska i zdrowia ludzi oraz prawidłowego gospodarowania zasobami przyrody uwzględniając zasadę przezorności należy stwierdzić, że wskazane sposoby zapobiegania i zmniejszania negatywnego oddziaływania na środowisko poszczególnych przedsięwzięć inwestycyjnych są w pełni wystarczające.

17. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH W STOSUNKU DO PRZEWIDYWANYCH W PROJEKCIE PLANU WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU

Przyjęte rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko służą ograniczeniu negatywnych oddziaływań na środowisko poszczególnych sposobów zagospodarowania i zainwestowania terenów przewidzianych w projekcie planu ogólnego i pozwalają na stwierdzenie, że w zakresie polityki przestrzennej zachowują zasady ochrony obszarów aktywnych biologicznie i zabezpieczenia ciągłości struktur przyrodniczych. W niniejszym dokumencie nie przewidziano dodatkowej analizy alternatywnych rozwiązań minimalizujących lub eliminujących zagrożenia środowiska przyrodniczego przewidzianych w planie sposobów zagospodarowania i zainwestowania, gdyż projekt planu był na bieżąco konsultowany w ramach prac zespołu sporządzającego projekt oraz prac osoby sporządzającej prognozę oddziaływania na środowisko.

W projekcie planu ogólne wprowadza się istotne parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy, tj. m.in., wysokość budynku, udział powierzchni terenu biologicznie czynnego, minimalna intensywność zabudowy, maksymalna intensywność zabudowy. Realizacja zabudowy zgodnie z projektem planu ogólnego stworzy pewnego rodzaju harmonijną całość, a stosowanie się do ograniczeń przyjętych w projekcie planu uwzględni wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, gospodarczo- społeczne, środowiskowe, kulturowe, oraz kompozycyjno-estetyczne.

18. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana na potrzeby planu ogólnego gminy Pasy, zgodnie z art. 51.2. ustawy z 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 1112 z późn.zm.). Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie został uzgodniony w Piśmie znak: WOOŚ.411.26.2025.MK z dnia 09.04.2025r. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie; Piśmie znak: ZNS.9022.2.7.2025 z dnia 22.07.2025r. Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Szczytnie. Celem prognozy jest identyfikacja oddziaływań pośrednich i bezpośrednich na środowisko przyrodnicze wynikających z realizacji założeń projektu planu ogólnego, a także wynikających z samego procesu inwestycyjnego, w tym przedstawienie kompensacji i rozwiązań eliminujących negatywne skutki ustaleń na poszczególne elementy środowiska.

Plan ogólny który jest niezwykle ważnym dokumentem planistycznym sporządzanym na poziomie gminy. Jest aktem prawa miejscowego, więc jego zapisy są wiążące między innymi przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zintegrowanych planów inwestycyjnych i decyzji o warunkach zabudowy. Głównym celem jest ustalenie stref funkcjonalnych oraz terenów uzupełnienia zabudowy w nawiązaniu do zmian legislacyjnych - głównie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Brak planu ogólnego może przyczynić się do wprowadzenia chaosu przestrzennego oraz nasilenia konfliktów pomiędzy potrzebami ochronnymi, a potrzebami rozwoju gospodarczego. Będzie to spowodowane m.in. brakiem możliwości wydawania decyzji o warunkach zabudowy/decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego czy też uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Zatem Plan ogólny gminy stanowi podstawowy, obowiązkowy dokument planistyczny, swoim zasięgiem obejmujący teren całej gminy Pasy.

Stwierdza się, że projekt planu adaptuje istniejącą zabudowę, uwzględnia przeznaczenie poszczególnych terenów wynikające z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wprowadza obszary uzupełnień zabudowy. Głównym celem wdrożenia nowego aktu prawa miejscowego jest usystematyzowanie i zakwalifikowanie istniejącej zabudowy do nowych ustandaryzowanych stref funkcjonalnych oraz wprowadzenie ładu przestrzennego poprzez zahamowanie niekontrolowanego rozpraszania zabudowy. W projekcie planu ogólnego wprowadza się istotne parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy. Stworzy to

pewnego rodzaju harmonijną całość oraz uwzględni w przyporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, gospodarczo- społeczne, środowiskowe, kulturowe, oraz kompozycyjno-estetyczne.

Prognozuje się, iż uchwalenie planu ogólnego przyczyni się do poprawy środowiska przyrodniczego, w tym istotne są założenia dotyczące ograniczenia rozprzestrzenia się niekontrolowanej zabudowy. Ustalenia projektu planu ogólnego nie będą stanowić źródła znaczącego niekorzystnego oddziaływania na obszary chronione, ich integralność i powiązania z terenami cennymi przyrodniczo oraz ochronę gatunkową występujących na tym obszarze gatunków siedlisk, roślin i zwierząt. Zachowana zostanie integralność obszarów położonych w sąsiedztwie oraz główne jego powiązania z cennym przyrodniczo otoczeniem. Zatem realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie będzie wiązała się z negatywnym oddziaływaniem na komponenty środowiska przyrodniczego, tereny objęte formami ochrony czy też na zdrowie ludzi. Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko odnosi się do planowanych inwestycji (jako całości), które będą mogły powstać na podstawie przyjętego przeznaczenia i ustaleń szczegółowych zawartych w projekcie planu ogólnego. Etap eksploatacji nowej zabudowy będzie powodował wzrost ilości odprowadzanych wód opadowych z powierzchni szczelnych, wzrost ilości wytwarzanych odpadów stałych oraz zwiększenie wielkości terenów utwardzonych. Są to przekształcenia nieodzowne, bezpośrednio związane z wprowadzeniem zmian na analizowanym terenie. Nie stanowią negatywnego oddziaływania na obszary chronione w sąsiedztwie. Działania przewidujące kierunki rozwoju nie wskazują na możliwość jakiegokolwiek oddziaływania transgranicznego mogącego objąć większy obszar niż określony granicą opracowania. Wszystkie prowadzone działania ze względu na swój charakter będą dotyczyły jedynie obszaru objętego planem, a oddziaływanie poszczególnych elementów będzie miało przede wszystkim charakter lokalny.

19. ZAŁĄCZNIKI

- Załącznik nr 1
Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu planu ogólnego gminy Pasy
- Załącznik nr 2
Oświadczenie autora prognozy oddziaływania na środowisko